TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 29 (1900) 1986 LIEPA-JULY 15 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Veiklą reformuojant

Su besikeičiančia mūsų visuomene keičiasi ir jos veiklos formos. Tai jaučia beveik visos gyvosios organizacijos, ypač susijusios su jaunimo veikla. Po ilgus metus trukusio vyresniosios kartos vadovavimo ateina jaunoji karta, jau gimusi bei išaugusi nelietuviškoje žemėje. Jos ryšiai su lietuvybe dar gana gyvi, bet visa jos psichologija ir galvosena yra suformuota labai skirtingose sąlygose. Tie jaunosios kartos žmonės, kurie ryžtasi dalyvauti lietuviškoje veikloje , nori reformuotos, jų galvosenai bei psichologijai pritaikytos veiklos. Tai buvo jaučiama, pavyzdžiui, Kanados lietuviškųjų mokyklų mokytojų suvažiavime Toronte. Jaunieji mokytojai reiškėsi kaip skirtingų kelių tiesėjai, dabarties mokiniui pritaikytų programų sudarytojai, lengvesnės, patrauklesnės lituanistikos skleidėjai. Dar ryškesnė tos linkmės nuotaika buvo jaučiama skautijos vadovų suvažiavime, kuris taip pat įvyko Toronte 1986 metų pavasarį. Pranešimuose vyravo jaunosios kartos atstovai-vės. Jie dėstė savo mintis, susiformavusias Šiaurės Amerikos žemėje. Tos mintys buvo brandžios, lietuviškos, bet jau skirtingos nuo vyresniosios kartos galvosenos. Jeigu visa vyresniosios kartos veikla buvo atremta į Lietuvos tradicijas, tai jaunoji karta yra linkusi daugiau į amerikietišką stilių, artimesnį savajai psichologijai.

NESUDARO išimties ir ateitininkija su visomis savo šakomis — jaunučiais, moksleiviais, studentais ir sendraugiais. Atėjo laikas ir jai reformuotis, prisitaikant prie jaunosios kartos poreikių. Jei skautai, ieškodami naujų veiklos kelių, gali nusižiūrėti į amerikiečius, kanadiečius ir kitų kraštų skautus, tai ateitininkai to negali padaryti. Jie yra grynai lietuviška organizacija, išaugusi savo krašto tradicijose, suformavusi savitą ideologiją, savitas veiklos formas, nesusijusi tiesioginiu ryšiu su jokiais tarptautiniais centrais, kurie galėtų lenkti viena ar kita linkme. Būdama tokia organizacija, glaudžiai susijusi su Lietuva, ateitininkija ir ieško naujai orientuotos veiklos kelių. Toks ieškojimas pradėtas 1985 metų kongrese Čikagoje, kur buvo paminėta 75-rių metų gyvavimo sukaktis. Ten buvo mesta viena kita mintis reformų linkme, bet nepadaryta nieko konkretaus, nes tai neįmanoma masinio pobūdžio kongrese. Principinis užmojis betgi paskatino nusileisti į kasdienybę ir paruošti konkrečius planus nepaprastajai konferencijai, kuri įvyks 1986 m. rugpjūčio 15-17 dienomis Toronte. Tos konferencijos programa jau sudaryta. Iš jos matyti, kad prieš nepaprastąją konferenciją įvyks stovykla Dainavoje kaip paruošiamasis žingsnis reformų konferencijai. Programoje vyrauja jaunosios ir viduriniosios kartos veikėjai su amerikietiška patirtimi.

PAGRINDINĖ nepaprastosios konferencijos mintis, atrodo, bus ryškinama buvusio kanadiečio dabar amerikiečio jauno inž. A. Kuolo paskaitoje "Ateitininkijos prasmė ir paskirtis šių dienų perspektyvoje". Toji prasmė bei paskirtis ryškesnėmis gairėmis atsiskleis paskaitoje, nors esminę ateitininkijos paskirtį visi daugiau ar mažiau regime bei jaučiame – ji ir toliau turės remtis Dievo ir tėvynės šūkiu, bet reikštis naujai orientuotomis veiklos formomis organizacinio pobūdžio rėmuose. Visa tai sveikintina, tik norėtųsi pastebėti, kad keičiant bei reformuojant organizacinius rėmus nebūtų užmiršta esmė, ateitininkijos turinys, kuris yra idealistiškai krikščioniškas. Jis įkvėpė didžiai prasmingai veiklai ateitininkijos steigėjus, senuosius jos veikėjus. Jie visi degė Dievo ir tėvynės idėjomis, gyveno nuolatine kovos dvasia, aukojosi Lietuvos ir visos žmonijos gerovei. Ir dabar, ieškant naujų organizacinės veiklos formų, svarbiausias dalykas yra įžiebti dvasinę ugnį, skatinančią išeiti iš savo kiemų ir dalyvauti lietuviškai krikščioniškame žygyje, kurio vizijoje – laisva Lietuva ir jai ištikima išeivija. Toji dvasinė-idėjinė ugnis stipriai rusena pavergtoje mūsų tautoje, kuri savo kančiomis tapo savotišku aukuru. Jo ugnis turi pasiekti ypač mūsų ateitininkiją ir ją orientuoti naujame kelyje, vedančiame ateitin. **Pr. G.**

Okupuotos Lietuvos išeiviai iš laisvojo pasaulio, gavę leidimą pabūti Vilniuje penkias dienas, lanko garsiąją senovės Trakų pilį, kurioje atsiskleidžia garbinga didelės Lietuvos senovė su garsiaisiais kunigaikščiais

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Dabartinė Lenkija prancūzo akimis

Jėzuito straipsnis prancūzų spaudoje apie gyventojų nuotaikas

Prancūzas jėzuitas kun. Jean Yves Calvez neseniai lankėsi Lenkijoje ir paskelbė Paryžiaus dienraštyje "La Croix" savo pastabas, ragindamas prancūzus neužmiršti šio krašto.

"Solidarumo" laikai esą jau praėjo. Taip svečiui kalbėjo lenkai, turėdami galvoje ne tiek laisvųjų profesinių sąjungų sąjūdį, kiek jo veikiamą laikotarpį. Ir tai tiesa, nepaisant to, kas dar liko iš "Solidarumo", suėmus pogrindžio vadovą Bujaką, — pastebi kun. Calvez.

"Jaruzelskio karas", kaip kartais vadinamas karo stovis Lenkijoje, taip pat jau praeitis. Vis dėlto kariškių režimas, kuris prasidėjo su karo stoviu, neišnyko. Tik žmonių širdžių jis nepajėgia užkariauti. Žmonių bendradarbiavimas su režimu minimalus. Gyventi reikia, bet politikos planų niekas nekuria. Ir valdžia jų taip pat neturi. Ar ji įsivaizduoja laimėjusi? — klausia prancūzas jėzuitas ir sako, kad jam tai kitaip atrodo. Maždaug prieš metus valdžios rėmėjai ar jos nuomonės reiškėjai mielai kalbėjo apie "normalėjimą". Šiandien jau nebėra to tikrumo. Žmonės vėl rašosi į partiją, bet tik dėl formos. Jiems rūpi karjera, profesija, protekcijos. Kas iš to bus, parodys ateitis. Mokyklose vėl niekinama krikščionybė, stengiamasi sureliatyvinti jos vertę religijų istorijoje. Lenkijos K. Bendrija tęsia didelio masto katechizavimą: popietėm ar vakarais renkasi į tikybos pamokas ar parapijų ratelius ištisos moksleivių ir studentų klasės.

Iš vienos pusės valdžia tapo savo nelankstumo auka — pastebi kun. Calvez ir nurodo, kad šiuo metu Lenkijoje išeina apie 600 periodinių pogrindžio spaudos leidinių šalia oficialios ir cenzūruojamos spaudos. Šen ir ten skliausteliais ir taškais pažymėtos išcenzūruotos vietos, nurodomas įstatymo numeris, straipsnis ir data, kuriais pasiremdamas cenzorius nepraleido teksto.

Valdžiai, atrodo, neramu, nes ji nepajėgia laimėti žmonių širdžių. Net tie, kurie "Solidarumo" dienomis suplėšė partijos bilietą, nepersekiojami. Valdžia kartais net paklausia jų kritiškos nuomonės, tarsi tai padėtų ateityje surasti bendrą kalbą su visuomene.

Valdžios atstovai jaučiasi nusivylę K. Bendrijos laikysena. Negali suprasti, kodėl ji nejaučia jokio dėkingumo valdžiai už daugybę nuolaidų. Bet kokios tos nuolaidos? — klausia prancūzas jėzuitas. Ar tai, jog pastaraisiais metais kiek laisviau leidžiama statyti šventoves, spausdinti leidinius? Tačiau K. Bendrija, kuri palaiko glaudžius santykius su engiama liaudimi, negali atsisakyti savo rezervuotumo. Galima žmones ar K. Bendriją visaip įtikinėti, kad jie turi skaitytis su tikrovės faktais ir su galingu kaimynu, bet tai meilės nesužadina.

Kai kas Lenkijoje mėgino prancūzui jėzuitui parodyti kaimo pažangą. Pažiūrėkite, girdi, kaip gražiai šiandien kaimas atrodo. O koks jis buvo prieš tris dešimtmečius! Tai tiesa, pripažįsta svečias, bet visi žino, kad žmogus ne viena duona gyvas. Aplamai, nėra tiek daug neapykantos generolui Jaruzelskiui. Manoma, kad jis kitaip ir negali valdyti. Kažkoks optimistas tarė: "Mūsų padėtis iš esmės nesiskiria nuo jūsiškės: argi jūsų opozicijos partija nelaukia, kada išmuš jos valanda perimti valdžią?" — "Toji opozicijos partija gali tikėtis laimėti rinkimus už dvejų ar penkerių metų", patikslino jėzuitas. "Tai tiesa, pas mus reikia daugiau laiko", — pasitaisė jo pokalbininkas.

Ir štai problema. Kiek laiko? Šiandieninis konfliktas labai apsunkina jaunimą. Juk kiekviena karta turi turėti kokią nors galimybę. Negi galima metai iš metų mušti galva į sieną? Todėl pats laikas imtis iniciatyvos, planuoti esamomis sąlygomis. Tai ir daroma K. Bendrijoje — kuriasi mažos grupės. Jose telkiasi dvasinis gyvenimas, kuris negali plačiai visuomenėje išsiskleisti. Šitos padėties akivaizdoje prancūzas jėzuitas ragina savo krašto katalikus toliau kiekviena proga remti lenkus, domėtis jų gyvenimu ir jų neužmiršti. **Lmb.**

Būsimos lietuvių iškilmės Romoje

Vysk. P. Baltakis, dalyvavęs latvių iškilmėse Romoje, Šv. Tėvo buvo pakviestas vakarienei, kurios metu aptarė Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmes Romoje 1987 m. birželio 14 d. Norima, kad tos iškilmės būtų didingos. Apie pasiruošimą joms teiravosi Jonas-Paulius II ir išreiškė norą, kad kuo daugiau lietuvių dalyvautų tose iškilmėse.

Iš patikimo šaltinio sužinota, kad vyskupo P. Baltakio priėmime pas Šv. Tėvą Joną-Paulių II buvo aptarta ir arkivyskupo Jurgio Matulaičio paskelbimo palaimintuoju iškilmė, kuri bus sujungta su Lietuvos krikščionybės sukakties iškilme Romoje 1987 m. birželio 14 d. Paruošiamoji beatifikacijos byla senokai baigta ir laukiama tik paskutinio akto, būtent Šv. Tėvo oficialaus paskelbimo, kuris jau pažadėtas.

Po to pasimatymo su Šv. Tėvu buvo girdėti sugestija, kad Lietuvos krikščionybės sukakties proga 1987 m. Romoje būtų surengtas tarptautinio pobūdžio akademinis seminaras, kuriame būtų gvildenami krikščionybės keliai į Lietuvą tarptautinėje plotmėje. Esą toks seminaras galėtų būti panašus į Romoje surengtąjį latvių iškilmių proga. **Inf.**

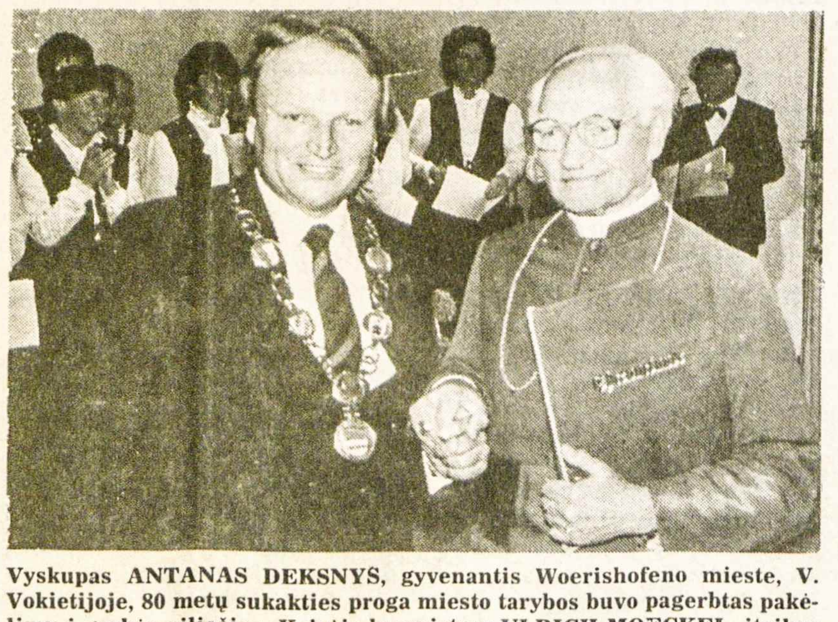

Vyskupas ANTANAS DEKSNYS, gyvenantis Woerishofeno mieste, V. Vokietijoje, 80 metų sukakties proga miesto tarybos buvo pagerbtas pakėlimu į garbės piliečius. Kairėje burmistras ULRICH MOECKEL, įteikęs dokumentą, dešinėje – vysk. Antanas Deksnys "Mindelheimer Zeitung"

Pasaulio įvykiai

AUSTRIJOS PREZIDENTU PRISAIKDINTAS WALDHEIMAS, kurį iš anksto pasmerkė kaip nacį ir II D. karo nusikaltėlį Pasaulinis žydų kongresas, kitos jų organizacijos ir pavieniai žydai. Parlamentui tartame žodyje prez. K. Waldheimas pasisakė prieš nacius bei jų išjudintą antisemitizmą. Pasak prez. K. Waldheimo, visi austrai bus traktuojami kaip broliai ir seserys, nepaisant jų rasės ir religijos. Jis reiškė viltį, kad Austrijon vėl grįš iš jos 1938 m. pasitraukę žydai. Dabar Austrija turi tik 6.200 žydų, nes 65.000 naciai nužudė koncentracijos stovyklose, o 120.000 išleido užsienin. Prisaikdinimo iškilmėse nedalyvavo JAV, Sovietų Sąjungos ir Izraelio ambasadoriai. Izraelis savo ambasadorių yra atšaukęs dėl K. Waldheimo išrinkimo prezidentu. Oficialiai buvo pareikšta, kad JAV ir Sovietų Sąjungos ambasadoriai negalėjo dalyvauti dėl kitų ankstesnių įsipareigojimų. Kanados ambasadoriaus M. Shenstono atvykimą specialiu raštu Kanados užsienio reikalų ministeriui J. Clarkui pasmerkė Kanados žydų kongreso prezidentė Dorothy Reitmen, nepatenkinta ir Kanados gubernatorės J. Sauve K. Waldheimui pasiųstu sveikinimu. Prez. K. Waldheimą, įeinantį į prezidentūros rūmus, su plakatu "Nereikia prezidento, kuris yra karo nusikaltėlis!" sutiko amerikietis rabinas A. Weissas ir V. Vokietijos žydė B. Klarsfeld, pasižymėjusi nacių gaudytoja.

Partijos kongresas

Varšuvoje buvo sušauktas lenkų kompartijos kongresas po penkerių audringų metų gen. W. Jaruzelskio valdymo. Paskutinis kongresas įvyko 1981 m., atnešęs karo lauko stovio paskelbimą, "Solidarumo" unijos uždarymą, tvirtą kompartijos kontrolę lenkams. Savo įvadinėje kalboje gen. W. Jaruzelskis gynė varžtų įvedimą, kurie Lenkiją išgelbėjo nuo pilietinio karo. Jis betgi sutiko, kad "Solidarumo" unijos šalininkai turėjo pagrįstų reikalavimų. Didžioji politinių kalinių dalis susilauks amnestijos. Kongrese dalyvavęs sovietinės kompartijos vadas M. Gorbačiovas džiaugėsi gen. W. Jaruzelskio laimėjimais, kurių dėka buvo išvengta tiesioginio Sovietų Sąjungos įsikišimo. Jis taipgi pripažino, kad lenkų darbininkų skundai nebuvo be pagrindo. Penkiolikos asmenų politbiuran buvo išrinkti devyni nauji nariai, įskaitant tris generolus. Pakeista ir 70% kompartijos centro komiteto narių. Ir politbiure, ir komitete dabar vyrauja nuosaikiau galvojantys partiečiai.

Rinkimai Japonijoje

Žemųjų ir aukštųjų parlamento rūmų rinkimus su didele atstovų persvara laimėjo premjero J. Nakasonio liberaliųjų demokratų partija, susilaukusi didžiausios pergalės pokarinėje Japonijoje. Prieš rinkimus liberalieji demokratai žemuosiuose parlamento rūmuose turėjo tik dviejų balsų daugumą, talkon pasikvietę aštuonis "Naujųjų liberalų klubo" narius. Partija lig šiol laikydavosi dviejų rinkimų termino savo vadui ir premjerui. J. Nakasonis, laimėjęs trečiuosius rinkimus, turėtų atsistatydinti šį rudenį, praėjus trims mėnesiams. Spėjama, kad šį kartą turbūt bus pakeisti nuostatai ir didelę pergalę atnešusiam J. Nakasoniui bus leista pasilikti premjeru ir liberaliųjų demokratų partijos vadu pilnam trečiajam terminui.

Vengia Afganistano

Kariuomenės laikraštis "Krasnaja zvezda" paskelbė specialų rašinį apie sovietų kompartijos vadų vaikams daromą išimtį išvengti kovos veiksmų okupuotame Afganistane. Pagrindinis dėmesys tenka Afganistano pasienyje esančiai mahometoniškai Uzbekistano respublikai. Rašoma, kad nuo karinės tarnybos Afganistane buvo atleisti kelių aukštų partiečių vaikai. Esą tokia išimtis padaryta laikraščio "Sovietinis Uzbekistanas" vyr. redaktoriui, kainų kontrolės komiteto pirmininkui, net ir baro tvarkytojui kariuomenės ramovėje. Laikraštyje teigiama, kad tokių privilegijų savo vaikams siekia ir žymieji partiečiai kitose respublikose. Tokiems tėvams, susirūpinusiems vaikų saugumu, padeda savo principus pažeidžiantys karininkai ir aukštieji krašto apsaugos ministerijos tarnautojai. Nuo karinės tarnybos lig šiol būdavo atleidžiami universitetų ir institutų studentai. Užbaigę studijas, jie būdavo nukreipiami į karo mokyklas. Dabar paaiškėjo, kad daug naujokų iš mahometoniškų respublikų išvengia pavojingos tarnybos Afganistane dėl kompartijos vadų nepasitikėjimo. Kalbama, kad tokie kariai, Afganistanan nusiųsti iš mahometoniškų respublikų, parduoda ar net atiduoda savo ginklus ten veikiantiems mahometonų partizanams. Dėl gausesnių gimimų kas trečias naujokas, įjungtas sovietų kariuomenėn, dabar yra iš mahometoniškos šeimos. Tokių išjungimas iš kovų Afganistane sukelia pasipiktinimą kitose respublikose, kurioms tenka didesnė našta.

KANADOS ĮVYKIAI

Nesėkmingas gydytojų streikas

Ontario gydytojų sąjungos 250 narių turinti taryba specialiame posėdyje nutarė užbaigti birželio 12 d. provincijoje pradėtą visuotinį gydytojų streiką. Sąjungos pirm. dr. R. Railtonas prisipažino, kad ilgiausias gydytojų streikas Kanadoje, trukęs 25 dienas, nepasiekė savo tikslo. Streikas nesustabdė valdžios įstatymo, uždraudusio aukštesnį atlyginimą gydytojams negu leidžia provincinė sveikatos drauda OHIP. Pasak dr. R. Railtono, gydytojams savo streiku nepavyko susilaukti Ontario gyventojų paramos. Esą jie nesuprato gydytojų reikalavimo ir jiems neteikė paramos. Priėmus naująjį įstatymą, gydytojai pradėjo išsijungti iš streiko, atidaryti savo kabinetus, susirūpinę savais pacientais. Iš tikrųjų įtakos turėjo ir finansinė problema. Lig šiol streikuojantys gydytojai iš OHIP draudos gaudavo apmokėtas sąskaitas už paslaugas pacientams gegužės mėnesį. Dabar jau apmokamos sąskaitos už birželio mėnesį, bet jas gauna tik dirbę ir streike nedalyvavę gydytojai.

Sąjungos pirm. dr. R. Railtonas nepaskelbė galutinės streiko pabaigos. Galimas dalykas, visuotinį gydytojų streiką Ontario provincijoje pakeis mažiau gydytojams žalingi rotaciniai streikai atskirose Ontario vietovėse. Taip, žinoma, kalba karingiausiai nusiteikusieji gydytojai. Realiau galvojanti gydytojų dauguma turbūt nepritars ir rotaciniams streikams, kai uždarbį varžantis įstatymas jau yra priimtas ir kai jo nė negalvoja atšaukti savo populiarumą rinkėjų eilėse padidinusi Ontario liberalų vyriausybė. Iš streiko daugiausia naudos turėjo tik abor-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Veiklą reformuojant
Su jaunimu susijusios organizacijos ir nauji jų keliai

Dabartinė Lenkija prancūzo akimis
Įspūdžiai jėzuito, aplankiusio Lenkiją, savo krašto spaudoje

Sovietinio kalinio atsiminimai
Rašo Vladas Lapienis Lietuvos pogrindžio spaudoje

"Tavo krūtinė - krikščionių tvirtovė"
Šv. Tėvo Jono-Pauliaus laiškas vyskupui Steponavičiui

Sovietai persekioja tikinčiuosius Lietuvoje
Faktai iš naujausio "LKB kronikos" numerio, gauto užsienyje

Milijoninis fondas stipriai parėmė jaunimą
Amerikos lietuvių fondas paskyrė per 40 stipendijų

Senovės apeigos "Neringoje"
Inscenizuotas pagonybės ir krikščionybės susidūrimas Lietuvoje

Pasiilgtame laisvės pasaulyje atsidūrus
Pokalbis su naujausiu pabėgėliu iš okupuotos Lietuvos

Paskutinė granata
Novelė, vaizduojanti Lietuvos partizano tragediją

Hitlerio kilimas Brechto satyroje
Žymaus autoriaus veikalas Stratfordo festivalyje Kanadoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Rytų Europa ir naujoji enciklika

Sistemos kovoja, bet žmonės turi kalbėti

Jonas-Paulius II, rūpindamasis viso pasaulio dvasine gerove, ypač daug dėmesio skiria Rytų Europai, kenčiančiai komunistinį jungą. Tai matyti dažnose jo kalbose ir naujausioje jo enciklikoje "Dominum et Vivificantem", kurioje jis išsamiai kalba apie Šv. Dvasią, krikščionijos būklę ir kritiškai pasisako prieš ateistinį marksizmą.

Kai kurie komentatoriai manė, kad tai ženklas blogėjančių Vatikano santykių su Sov. Sąjunga. Vatikano pareigūnai betgi pareiškė, jog taip nėra. Vatikano spaudos skyriaus vedėjas Joaquin Navarro Valls, ispanas, priminė žurnalistams, kad naujoji enciklika yra Šv. Tėvo pasisakymas apie marksizmą kaip doktriną ir nereiškia jokio diplomatinių santykių pablogėjimo. Šv. Tėvas ir toliau stengiasi diplomatinius santykius su Rytų Europos kraštais palaikyti bei plėsti.

Kardinolas Paul Poupard, pirmininkas Vatikano komisijos santykiams su netikinčiaisiais, pareiškė: "Tarp marksizmo ir katalikybės yra radikalus skirtumas, bet laimei šalia jų yra ir žmonės. Jeigu sistemos negali palaikyti komunikacijos, žmonės gali. Ne tiktai gali, bet, sakyčiau, net privalo".

Pasak "New York Times" (1986. VI. 2), Vatikanas paneigė gandus, esą Šv. Tėvo kelionė į Sov. Sąjungą formaliai svarstoma diplomatiniuose sluoksniuose. Vatikano pareigūnai neneigia, kad Šv. Tėvas norėtų aplankyti Sov. Sąjungą, įskaitant ir Lietuvą, jeigu būtų įmanoma susitarti su Maskva.

Spaudos žiniomis, Vatikano sekretoriate tebėra svarstomas klausimas diplomatinių santykių su Rytų Europos kraštais. Kardinolas A. Casaroli esąs nuomonės, kad reikia švelninti santykius su komunistiniais kraštais, nes tik tuo būdu galima palengvinti ten esančių katalikų būklę. R. Europos dvasiškiai to prisibijo, nes tai reiškia tam tikras nuolaidas iš Vatikano pusės, kurios sudarytų įspūdį silpnėjančios Vatikano pozicijos. Tos linijos dvasiškiai, kurie abejingai žiūrėjo į Pauliaus VI laikyseną Europos rytuose, džiaugėsi Jono-Pauliaus II išrinkimu ir tikėjosi, kad šis, patyręs komunizmą Lenkijoje, bus tvirtesnės linijos šalininkas. Pastarasis betgi daro aiškų skirtumą tarp marksizmo kaip doktrinos bei sistemos ir ją išpažįstančių žmonių. Doktriną jisai smerkia kaip būdingai ateistinį materializmą, bet kalbasi su jo atstovais, jieškodamas galimybių palengvinti tikinčiųjų būklei sovietiniuose kraštuose.

Latvių krikščionybės sukaktis Romoje

Latvijos 800 metų krikščionybės sukaktis paminėta bendromis pamaldomis, kuriose dalyvavo katalikai ir evangelikai

Š. m. birželio 25-26 d. Romon suvažiavo apie 300 latvių iš viso laisvojo pasaulio, paminėti 800 metų Latvijos krikštą, kurį pradėjo misijonierius ir vyskupas Meinhardas. Jis, daugelį metų gyvenęs augustiniečių vienuolyne — Vokietijos Segeberge (Holšteine), 1180 m. su Liubeko pirkliais atvyko į Dauguvos žemupį ir pradėjo darbuotis kaip misijonierius. Ikškilėje pastatė pirmąją šventovę 1184 m. Vyskupu įšventintas 1186 m. Mirė Ikškilėje ir ten palaidotas. Tik XIV š. jo kūnas perkeltas Rygos katedron.

Laisvojo pasaulio latvių evangelikų-liuteronų arkivyskupas A. Lūsis buvo priimtas privačioje šv. Tėvo Jono-Pauliaus II audiencijoje, kurioje pasidalino informacija apie religinę būklę Latvijoje ir išeivijoje. Po to audiencijų salėje įvyko ekumeninės pamaldos latviams. Dalyvavo keletas latvių dvasiškių ir diplomatai iš įvairių laisvojo pasaulio kraštų. Šv. Tėvas kalbėjo latviškai, vokiškai ir angliškai.

Arkiv. A. Lūsis įteikė Šv. Tėvui dovaną — kopiją Šv. Rašto, išversto į latvių kalbą prieš 300 metų. Originalo tėra išlikę tiktai dvi kopijos. Dovana sveria 300 sv. ir buvo skirta Vatikano bibliotekai.

Šalia latvių dvasiškių, dalyvavo ir estų vyskupas iš Stockholmo.

Birželio 26 d. vakare Šv. Petro bazilikoje Šv. Tėvas Jonas-Paulius II atnašavo Mišias, kuriose dalyvavo diplomatinio korpuso nariai, 4 kardinolai, 8 vyskupai, 12 latvių kunigų (jų dauguma moka lietuviškai) ir apie 300 pasauliečių. Iš lietuvių dalyvavo vysk. P. Baltakis (koncelebravo), Lietuvos atstovas Vatikanui St. Lozoraitis, jn., keletas kunigų ir pasauliečių. Pamokslą Šv. Tėvas pasakė italų kalba, nes pamaldose dalyvavo ir nemažai turistų. Jis ragino latvių jaunimą būti ištikimi savo tikėjimui ir tautai.

Sekančią dieną latviai surengė pokylį, kuriame liuteronų arkivyskupas A. Lūsis iš Toronto kalbėjo tema "Krikščioniškoji Bendrija ir latvių tauta". Jame iš lietuvių dalyvavo mons. A. Bačkis, mons. A. Bartkus ir mons. V. Mazlauskas.

Tarptautinis seminaras

Prieš minėtas iškilmes š. m. birželio 24-25 d.d. Laterano universiteto salėje buvo surengtas tarptautinis seminaras apie krikščionybės pradžią Livonijoje-Latvijoje. Paskaitas skaitė: prof. dr. Edgar Anderson iš JAV, dr. Sven Ekdahl iš Berlyno, prof. dr. Manfred Hellman iš V. Vokietijos, dr. Bernd Ulrich Hucker iš V. Vokietijos, mons. Michele Maccarone — pontifikalinio istorijos komiteto pirmininkas, prof. dr. Peter Rebane iš JAV, dr. Anzelm Weiss iš Lenkijos. Paskaitos buvo skaitomos italų, anglų, vokiečių, prancūzų ir ispanų kalbomis. Seminarą surengė pontifikalinis istorijos komitetas Latvijos krikščionybės 800 metų sukakties proga.

Apie latvių iškilmes Romoje kalbėjo Vatikano radijas, rašė "L'Osservatore Romano" ir latvių išeivijos spauda.

Įdomu pastebėti tai, kad š. m. birželio 24 d. laidoje italų dienraščiai "La Stampa", "Il Tiempo" ir "Corriera della Serra" plačiai rašė apie Vilniaus vyskupą J. Steponavičių jo 50 metų kunigystės sukakties proga, jo tremtį ir jam skirtą Šv. Tėvo laišką.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Sovietinio kalinio atsiminimai

Ilgus metus kalėjusio VLADO LAPIENIO atsiminimai, spausdinami Lietuvos pogrindžio "Aušroje" – 48 ir 49 numeriuose

VLADAS LAPIENIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Viršininkas Rimkus

Tardymo kambaryje buvo ir tardymo poskyrio viršininkas Rimkus. Jis perskaitė raštą, jog tardymui sudaryta tardytojų grupė, kurios vadovu skiriamas vyr. tardytojas maj. Markevičius, o taip pat į šią grupę įeina vyr. tard. maj. Urbonas ir tard. vyr. leit. Matulevičius. Rimkus pasakė, kad man dažniausiai teks susidurti su tard. Urbonu.

— Ar apsigalvojai prisipažinti apie savo antitarybinę veiklą? — klausė Rimkus.

— Taip, apsigalvojau. Jūs verčiate melą laikyti teisybe, o teisybę melu ir vis giliau brendate į blogio liūną traukdami ir kitus.

— Mes žinome apie "LKB kroniką" ir kronikiečius. Ne paslaptis, kad ir pats esi vienas iš jų. Užsispyrei, tyli ir kaip mažas vaikas galvoji, kad savo tylėjimu ką nors laimėsi. Tikrai, Lapieni, nieko nelaimėsi. Taip pat savo tylėjimu nieko nepaslėpsi. Pats prašeisi čia patekti, labai norėjai? Patinka pas mus? — kalbėjo Rimkus.

Jis kalbėjo apie tokius dalykus, kurie nieko bendro neturi nei su antitarybiškumu, nei su baudžiamąja byla.

— Kodėl jūs šią žiemą (sakė mėnesį ir dieną) važiavote su kunigu Zdebskiu? Kokiais reikalais ten važiavote? Ko ten buvote? Jeigu šitą dalyką žinome, žinome ir apie jūsų veiklą — sakė Rimkus.

Tikrai tada mes važiavome su kunigu Zdebskiu. Šis faktas byloja, kad saugumo operatyviniai darbuotojai seka kunigus ir pasauliečius, surinktą medžiagą perduoda saugumo tardymo skyriui. Tokie čekistų veiksmai dažnai pažeidžia tarptautinius susitarimus ir paktus dėl žmogaus teisių.

Perima Urbonas

Rimkui išėjus iš kambario, pradėjo klausinėti Urbonas. Jis pradžioje kalbėjo ramiai, net su užuojauta, pasakojo šį tą apie save. Paskui liepė papasakoti savo autobiografiją nuo kūdikystės iki šių dienų.

— Mano autobiografija yra Lietuvos mokslų akademijos kadrų skyriuje, nes ten daugelį metų dirbau. Galbūt ji yra ir kultūros ministerijoje, nes prieš keletą metų įstaiga, kurioje dirbau, su fondais ir etatais buvo perduota kultūros ministerijai. Paprašykite tų įstaigų ir jums atsiųs mano gyvenimo aprašymo nuorašą, — pasakiau Urbonui.

Bet jis norėjo, kad papasakočiau ne tik apie save, bet ir apie kitus, apie savo pasaulėžiūrą ir įsitikinimus, ką dirbu, ką galvoju, kokie ateities planai ir pan.

Pirmąją tardymo dieną Urbonas kalbėjo gana maloniai, nuoširdžiai, švelniai. Įtikinėjo, kad mano nusikaltimas esąs nedidelis. Jei ką ir padaręs ne taip, tai, tikriausiai ne savo noru, ne savo iniciatyva, bet kitų patariamas. Todėl jiems ir tenka didesnė atsakomybė.

— Gal tiktų mums dabar šiek tiek pakalbėti ir apie tuos, su kuriais tekdavo susitikti, bendradarbiauti, pasitarti, o kartais gal ir jų patarimų paklausyti. Aš manau, kad mūsų pokalbiai bus nuoširdūs, dalykiški. Juk nenorim vienas kitam nieko blogo. Jieškokim tokių dalykų, kurie mus jungia, o ne tokių, kurie mus skiria. Manau, kad mes surasim bendrą kalbą.

Taigi pirmąją dieną tardytojas Urbonas dėjosi artimu žmogumi.

Kaip ta varna, turėdama sūrį snape, gudruolės lapės prašoma parodyti savo "gražų balsą", išsižiojo ir sūris iškrito tiesiai lapei į nasrus, taip ir aš, primiršęs čekistų pinkles bei klastas, papasakojau, kad esu gimęs ir augęs neturtingoje gausioje darbininkų šeimoje (4 broliai ir 2 seserys)... Aš pradžioje nežinojau, kad net visi nereikšmingas gyvenimo smulkmenas galima panaudoti piktam.

Priešingose pozicijose

Bandžiau Urbonui aiškinti, jog mes stovime skirtingose pozicijose:

— Esame priešingų pasaulėžiūrų, todėl sunku mums surasti bendrą kalbą. Esu tikintis katalikas, o jūs — marksistas-bedievis. Mums Dievas yra viskas, o jums Dievas yra niekas, iliuzija. Mums religija yra brangiausias dalykas, nes tai santykiavimas su Dievu, marksistams religija yra opiumas, narkotikai, nuodai... Laisvės apribojimas, primetimas savo įsitikinimų nieko gero neduos nei valstybei, nei visuomenei. Prievarta niekam nėra leista dorinti žmones.

Jūs patys nesilaikote tarybinių įstatymų, o reikalaujate, kad eiliniai piliečiai jų laikytųsi. Pvz. čekistai, darydami kratą 1973. XI. 20 mūsų bute, paėmė daugelį religinių knygų, bet tik keletą įrašė į kratos protokolą (kratai vadovavo saugumo vyr. leit. Gudas), ir tais savo veiksmais pažeidė LTSR BPK 92 str. Antra, iki šiol negrąžino dalies religinių knygų ir nepaaiškino, kodėl negrąžino; negrąžino ir rašomosios mašinėlės, su kuria dar nieko nebuvau rašęs, nes neseniai ją buvau pirkęs. Negrąžintų knygų sąrašas pridėtas prie 1976. IV. 23 pareiškimo TSKP gen. sekretoriui. O juk čekistai buvo žadėję grąžinti. Ką bendro turi su antitarybiškumu laidotuvių ir gavėnios giesmės, kurių taip pat negrąžino. Paskui sekė ilga tyla. Tardytojas kažką vis rašė, o aš tylėjau.

Nors marksizmo-leninizmo ideologai sako, jog "Leninas pabrėždavo, kad mes kovojame su religija idėjiniu keliu ir tik idėjiniu keliu — savo žodžiu, savo spauda" (P. Kolonickis, Marksizmas-leninizmas apie religiją, Vilnius, 1951, p.30), tačiau, kaip matome, čekistai idėjinėje kovoje vartoja jėgą, prievartą. Tiesos turi būti jieškoma laisvu tyrinėjimu, o ne prievarta. Nors tardytojas liepė kalbėti apie kitus, tačiau, gerai žinodamas, kad neturiu teisės būti išdaviku, tylėjau. Neturiu teisės kitų laisvės kaina ir kančia palengvinti savo dalios. Koks žemas ir nekrikščioniškas yra išdaviko kelias! Išdavikas eina Judo pėdomis!

Artėjant darbo dienai į pabaigą, Urbonas pradėjo pykti, rūstauti už tai, kad neatsakinėjau į jo klausimus.

— Kai čekistai panaudojo prievartą, nebeliko prasmės ginti savo idėją žodžiu, nebeliko prasmės atsakinėti į tardytojo klausimus, — pasakiau jam.

Jis pažvelgė į mane piktu žvilgsniu, pakėlė telefono ragelį ir pasakė prižiūrėtojui: "Paimkite iš kabineto".

Taip baigėsi ir antroji tardymo diena.

Penktadienį

Kai pasitikėdamas Dievu visur ir visada nuoširdžiai meldiesi, neaptemsta protas, gauni kantrybės, ištvermės bei drąsos net ir sunkiausiose situacijose.

Šiandien penktadienis — Kristaus kančios diena. Beveik prieš du tūkstančius metų Viešpats baisiose kančiose mirė ant kryžiaus už mus. Bet kančia iki šiol tebesitęsia Kristaus mistinio kūno sąnariuose — gyvojoje Bažnyčioje. Krikščionių kraujas tai vienoje, tai kitoje šalyje tebesilieja. Ne visiems tenka ta garbė būti kankiniais. Tačiau kuriems tenka ta dalis, jis pratęsia atperkamąją Didžiojo penktadienio Auką. Tokiomis mintimis gyvenau pirmąjį penktadienį saugumo kalėjime. Čekistai, lyg pasityčiodami iš tikinčiųjų, šiandien davė sriubą, kurioje buvo gabaliukai mėsos.

Prižiūrėtojas, atidaręs "karmušką" — langelį, rankos mostu pakvietė prieiti arčiau. Jis parodė saugumo priimtą nutarimą laikyti mane kaltinamuoju. Liepė perskaityti ir pasirašyti. Kadangi šis nutarimas liečia mane, todėl prašiau duoti man jo nuorašą.

— Pirmiausia, šio nutarimo nuorašo aš neturiu, o antra, duoti kaliniams nutarimo nuorašas nepriklauso — paaiškino prižiūrėtojas.

Šeštadienį mane nuvedė į pirtį. Liepė nusirengti nedideliame koridoriuje. Po to atrakino kambarį, kuriame buvo du dušai. Šiltą ir šaltą vandenį reguliuoja prižiūrėtojas iš koridoriaus. Prausiausi gal 15-20 min. Nusiprausus vėl atrakino duris ir įleido į koridorių, kuriame buvo drabužiai. Apsirengus vėl nuvedė į kamerą.

Šeštadienį

Šeštadienį į tardymą neveda. Veda valandai laiko pasivaikščioti. Pasivaikščiojimo kameros įrengtos netoli kalėjimo durų, saugumo kieme. Tai nedidelė kamera, turinti keturias aukštas mūro sienas, o vietoje lubų užtiestas vielos tinklas. Įveda kalinius į tą kamerą ir užrakina. Tokių pasivaikščiojimo kamerų yra keletas. Prižiūrėtojas vaikščioja virš kamerų padarytu tilteliu ir iš viršaus stebi kamerose vaikščiojančius kalinius. Garsiai šnekėti čia neleidžiama.

Šeštadienio vakarą ir sekmadienio dieną skiriu mąstymui ir maldai. Maldoje vienijuos su besimeldžiančiais Aušros Vartuose ir Šv. Mikalojaus bažnyčioje, nes, būdamas laisvėje, ten dažniausiai melsdavausi. Džiaugiausi, kad savo kančia galiu dalyvauti gyvosios Bažnyčios statyboje. "Kankinių kraujas yra krikščionių sėkla" — sakė Tertulijonas. Jaučiausi laimingas, kad galiu savo kančią jungti su Kristaus kančia. Buvau laimingas ir maldoje, nes malda man teikė daug paguodos.

Griaunanti pasaulėžiūra

Ir vėl mane veda į tardymą.

Urbonas buvo įsitikinęs, kad jo pusėje yra tiesa. Jis pradėjo kalbėti apie mūsų atsilikusią idealistinę ir savo pažangiąją materialistinę pasaulėžiūrą. Jis man priminė, kad religingumas neapsaugoja nuo nusikaltimo, religiniai prietarai darą didelę žalą žmogui, jie skurdina žmogaus dvasinį gyvenimą... Didžioji dauguma tarybinių žmonių nebetiki Dievu. Religingumas kelias konfliktus tarp tėvų ir vaikų, ardąs šeimas... Taigi kova su Dievu vedama ir saugume — kalbėjo Urbonas.

Išeitų, kad labiausiai esu kaltas dėl to, kad esu katalikas, Kristaus sekėjas. Štai kur mano nusikaltimo esmė. Kadangi tai buvo ne tardymas, o ateistinė propaganda, todėl bandžiau ir aš ginti savo pozicijas.

— Ne religingumas ardo šeimas, o bedievybė. Jūsų teiginius sugriauna pati tarybinė statistika: 1950 m. buvo jungtuvių 23,246, o skyrybų 625 t. y. 2,7%; 1960 m. jau skyrėsi 9% ir 1970 m. skyrėsi 23%. 1975 m. Vilniuje sutuokta 4000, o išsituokė 1600, t. y. 40% susituokusiųjų. Taigi ateistai, valdžios remiami, griauna tikėjimą, griauna ir šeimas, lieka vaikai našlaičiais, nors abu tėvai dar gyvi.

Kai pamačiau, kad tardytojas savo klausimais siekia ne objektyvios tiesos, bet tik apkaltinimo, man nebuvo prasmės atsakinėti į jo klausimus.

"Prašau . . . pasirašyti"

Nuo pat pirmojo apklausos protokolo Urbonas apklausos protokole po kiekvieno klausimo vietoje atsakymo dažniausiai parašydavo: "Kaltinamasis Vladas Lapienis į klausimą neatsakė". Baigęs rašyti protokolą, tardytojas atnešdavo jį, padėdavo ant staliuko ir sakydavo: "Prašau perskaityti ir pasirašyti". Protokolo neskaitydavau ir nepasirašydavau, nes jame nebūdavo mano atsakymų. Tardytojas keletą minučių vaikščiodavo po kambarį ir rūkydavo. Surūkęs keletą cigarečių paklausdavo: "Skaitysite, pasirašysite ar ne?" Nesulaukęs atsakymo, pasiimdavo protokolą, sėsdavo prie savo stalo, garsiai jį perskaitydavo ir pasirašydavo. Taip baigdavosi ne tik pirmosios, bet ir daugelis kitų tardymo dienų.

Kai į tardymo kambarį ateidavo Rimkus, tai jis ir klausinėdavo, o Urbonas tylėdavo.

(Bus daugiau)

A†A

Toronto lietuvių sporto klubo "Vytis" garbės nariui-rėmėjui

JURGIUI STRAZDUI

iškeliavus amžinybėn,

jo sūnų, šeimos narius, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

TLSK "Vytis" valdyba ir nariai

A†A

JURGIUI STRAZDUI

mirus,

jo sūnų VAIDOTĄ su šeima, gimines, draugus ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Joana ir Stasys Bubuliai
Edvardas Bubulis
Diana ir Klaus Wiese

A†A

inž. POVILUI BUTKIUI

mirus Los Angeles mieste,

žmoną BIRUTĘ, sūnus, dukras bei jų šeimas, brolio VLADO šeimą Toronte didžio skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

A. J. Gedrimai *P. K. Alšėnai*
A. A. Gedrimai *V. J. Gedrimai*

Hamilton, Ontario

A†A

ALBERTUI MAZILIAUSKUI

Lietuvoje mirus,

jo brolį JONĄ MAZILIAUSKĄ su šeima, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

A. S. Kavaliauskai *I. Urbonas*
E. A. Underiai *A. Viskontas*
M. M. Galinaičiai *M. Adomavičienė*
M. J. Janušai *D. T. Shewchuk*

Mielam mūsų draugui – šauliui

a.a. VYTAUTUI STOČKUI

staiga, netikėtai atsiskyrus

su šiuo pasauliu,

nuoširdžią užuojautą reiškiame velionies žmonai ALDONAI, dukroms – REGINAI, LYDIJAI, KRISTINAI ir jų šeimoms, broliui EDVARDUI, seseriai IRENAI bei jų šeimoms ir visiems artimiesiems —

S. M. Jokubaičiai *A. N. Benotai*
P. Z. Jonikai *J. F. Cicėnai*
V. I. Pečiuliai *T. Benotienė*
J. M. Astrauskai *B. Savickas*
S. E. Kuzmickai *M. Vaškevičienė*

A. Borkertas

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Vyskupas JULIJONAS STEPONAVIČIUS (dešinėje), 1936 m. birželio 21 d. įšventintas kunigu, 1955 m. rugsėjo 11 d. — vyskupu drauge su vyskupu PETRU MAŽELIU (kairėje). Juos abu įšventino vysk. KAZIMIERAS PALTAROKAS (viduryje) Panevėžio katedroje. Šiais metais buvo paminėta vyskupo J. Steponavičiaus 50 metų kunigystės sukaktis. Jis tebėra oficialus Vilniaus arkivyskupijos lietuviškosios dalies apaštalinis administratorius; gyvena kaip tremtinys Žagarėje (Joniškio raj., Ždanovo 5-2). Valdytojo pareigas eina kun. Algirdas Gutauskas

Tavo krūtinė - krikščionių tvirtovė

Vyskupo Julijono Steponavičiaus – Vilniaus arkivyskupijos apaštalinio administratoriaus kunigystės sukaktis plačiai paminėta tarptautinėje spaudoje

Vakaruose kol kas nėra žinių, kaip Lietuvoje buvo paminėta tremtinio vyskupo Julijono Steponavičiaus 50-ties metų kunigystės sukaktis, tačiau ją paminėjo tarptautinės žinių agentūros ir pasaulio spauda. Tuo pasirūpino popiežius Jonas-Paulius II, kuris telegrama pasveikino sukaktuvininką.

Popiežiaus sveikinimas

Reuterio žinių agentūra, pasiremdama Vatikano radijo pranešimu, paskelbė, kad popiežius savo sveikinime pagyrė pripažintą Lietuvos katalikų vadovą, kuris laikomas nuo 1979 m. slaptuoju kardinolu. Reuteris pažymi, kad šis įsitikinimas yra plačiai paskliděs. Drauge primenama, kad sovietinė valdžia prieš 25-rius metus vyskupą Steponavičių ištrėmė į Žagarės miestelį, toli nuo sostinės Vilniaus, kurio jis yra apaštalinis administratorius. Reuteris savo pranešimą baigia taip: popiežius, kuriam 1984 m. nebuvo leista aplankyti Lietuvos *religinių iškilmių proga*, skatino vyskupą Steponavičių ištverti savo tikėjime ir viešai išpažinti savo religiją. Lietuva yra katalikiškiausia sritis Sov. Sąjungoje.

Tikėjimo tvirtovė

Kita tarptautinė žinių agentūra — UPI ilgesniame pranešime iš Vatikano skelbė, kad popiežius šeštadienį pasiųstoje telegramoje neįprastai gražiai ir šiltai pagyrė sukaktuvininką Vilniaus vyskupą, vadindamas jį "ginamo krikščionių tikėjimo tvirtove". Vatikano sluoksniai esą spėliojo, kad vyskupas Steponavičius yra popiežiaus Jono-Pauliaus II pirmoje konsistorijoje 1979 m. birželio 30 d. paskirtas kardinolu "in pectore". Tokio kardinolo tapatybė žinoma tik vienam popiežiui, nebent jis nuspręstų kada nors pats viešai paskelbti. Steponavičiaus atveju tuo būdu veikiausiai norima jį apsaugoti nuo sovietinės valdžios represijų. Agentūra pažymi, kad vyskupas Steponavičius 1957 m. buvo paskirtas Vilniaus arkivyskupijos lietuviškosios dalies apaštalinių administratorium, o nuo 1961 m. už nebendradarbiavimą su valdžia laikomas namų arešte už arkivyskupijos ribų Žagarėje.

Pranešime cituojami popiežiaus sveikinimo žodžiai tremtiniui vyskupui: "Tavo krūtinė tapo ginamo krikščionių tikėjimo tvirtove, kurios neįstengia sutriuškinti nei vėjai, nei audros". "Tu, garbingasis broli, tapai tikinčiųjų veliava ir stebini netikinčiuosius". Toliau popiežius rašo, kad jis lydi vyskupą Steponavičių su meile, malda ir kitais jam įmanomais būdais, ypač dabar, kai artėja 600 metų krikščionybės sukaktis lietuviškame Vilniuje.

Lotyniškai rašytą tekstą agentūros nevienodai perduoda. "Tavo širdis, pašventinta dvasios, tapo ginamos krikščionių religijos stiprybės bokštu, kurio nei vėjai nei audros neįveiks", — perduoda žinių agentūra "Associated Press", teigdama, kad vyskupas Steponavičius esąs slaptas kardinolas. Toji paslaptis būsianti atskleista tik tada, kai Lietuvoje pagerėsianti tikinčiųjų padėtis, ir ganytojui negrės represijos. Agentūra pažymi, kad Lietuva iki sovietinės okupacijos 1940 m. buvo nepriklausoma valstybė ir tebėra "nacionalizmo ir antitarybinių jausmų tvirtovė".

Tik popiežiaus širdyje?

V. Vokietijos katalikų žinių agentūra KNA išsiuntinėjo redaktorės Diethild Treffert straipsnį apie auksinę vyskupo Julijono Steponavičiaus kunigystės sukaktį. Straipsnio antraštė — "Ar kardinolas tik popiežiaus širdyje?" Pateikiame straipsnio vertimą.

Birželio 21 d. vyskupas Julijonas Steponavičius, neleidžiamas eiti Vilniaus arkivyskupijos ir Panevėžio vyskupijos apaštalinio administratoriaus pareigas, mini savo kunigystės sukaktį. Vakaruose šis Lietuvos vyskupas beveik nežinomas, tačiau Lietuvoje jis ne tik gerbiamas ganytojas, bet ir pagal visus ženklus, dvasios vadas neįprastai sunkiais laikais, kuriuos tenka pergyventi vietos K. Bendrijai. Vysk. Steponavičius veikiausiai yra popiežiaus Jono-Pauliaus II pirmoje konsistorijoje paskirtas "in pectore — širdyje" kardinolas, kurio pavardė viešai vis dar neskelbiama. Tuojau po savo išrinkimo popiežium Karolis Voityla pasiuntė savo kardinolo beretę į Vilnių, kur ji saugoma Aušros Vartų koplyčioje. Tai senų laikų paprotys, kai naujas popiežius ketina tenykštį vyskupą skirti kardinolu.

Bet ar vysk. Steponavičius tėra tik kardinolas popiežiaus širdyje? Nuo 1961 m. vyskupas gyvena ištremtas mažame provincijos mieste Žagarėje. Niekad jis nebuvo teisiamas, net jokio kaltinamojo akto nebuvo. Sovietinė spauda vyskupą kaltino, esą jis raginęs kunigus savo parapijose mokyti tikybos. Prisidėjo ir tai, kad pats vyskupas rodė gerą pavyzdį. Pagal sovietinius religijų įstatymus, draudžiama vaikus mokyti tikybos. Dar ir šiandien vyskupui primetama, kad jis nevykdė valstybės religijų reikalų organų valios ir nešventino keturių seminaristų, kurie buvo žinomi slapti KGB bendradarbiai. Nė kiti vyskupai jų nešventino.

Tik kartą per 25-rius tremties metus vyskupas Steponavičius galėjo sugrįžti į Vilnių. Jo vyskupystės 25-jų metinių proga valdžia jam leido Vilniaus Šv. Mykolo šventovėje atnašauti pontifikalines Mišias, nes Vilniaus katedra jau seniai paversta valstybine meno galerija. Jis buvo žmonių labai džiaugsmingai sveikinamas. Daugelis lietuvių, ypač jaunimas, sveikino savo vyskupą, prašydami sugrįžti ir pasilikti, išlydėdami jį atgal į tremtį.

Visi tikinčiųjų ir kunigų prašymai, kad valdžia leistų vyskupui sugrįžti į pareigas, nebuvo patenkinti, nors vieną peticiją pasirašė 17.400 žmonių. Valstybė bijo "nepaperkamo tikėjimo, kunigiškos ištvermės, dvasios dovanų ir inteligencijos", t. y. tai, ką išgyrė popiežius Jonas-Paulius II, sveikindamas vyskupą jo 25-rių vyskupavimo metų proga.

Tremtinio vyskupo reikšmę K. Bendrijai rodo Religijų reikalų tarybos įgaliotinio Petro Anilionio 1984 m. pabaigoje vyskupui mesti kaltinimai. Specialiai į Žagarę atvykęs vyskupo perspėti įgaliotinis padarė jam aštuonis priekaištus. Jam prikišo slaptą kunigų šventinimą, ypač kunigų tarybų rinkimus.

Įgaliotinis norėjo, kad būtų vykdomi jo "pasiūlymai". Tačiau vyskupas paskelbė savo raštą, reikalaudamas Vilniaus arkivyskupijoje laisvų rinkimų. Toks buvo Anilionio priekaištas, kuriam vyskupas neprieštaravo. Kai įgaliotinis pareiškė, kad vyskupas neturįs teisės kištis į arkivyskupijos reikalus, vyskupas atsakė, jog valstybė iš viso neturi jokios teisės kištis į K. Bendrijos reikalus.

Pareigas einantiems vyskupijų valdytojams neįmanoma priešintis Religijų reikalų tarybos nurodymams, nes tai tik dar labiau paaštrintų Lietuvos K. Bendrijos padėtį. Dėl to dar reikšmingesnis yra vyskupo Steponavičiaus asmuo, kuriam šiemet spalio 18 d. sukanka 75 metai amžiaus.

Lietuviai, kurie supranta sunkią savo K. Bendrijos būklę, mato jame kardinolą, net jei titulas viešai ir nevartojamas. Tuojau po Anilionio "perspėjimo" 90 kunigų, beveik visi iš Vilniaus arkivyskupijos, pareiškė solidarumą savo ganytojui.

A. Lembergas

Petro Rimšos "Vargo mokykla"

lietuvybės gaivinimui šeimose kasdieninės namišvietos būdu

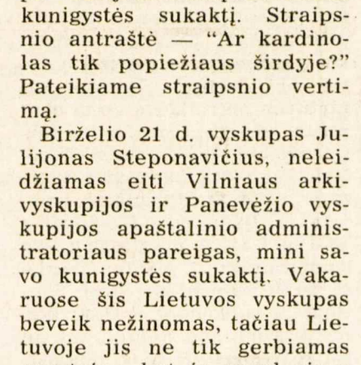

Svetimtaučių "Lietuvos draugų būreliui" reikia pedagogų bei švietimo darbuotojų paruoštų vaizdinių pamokų dėstomąja lietuvių kalba vaizdajuostėse:

1. Lietuvai ir lietuvių gyvenimui pažinti. 2. Lietuvių kalbai pramokti. 3. Susipažinti su lietuvių tautosaka, tautodaile, dainomis, šokiais, žaidimais, sportu, valgiais ir t.t. 4. Kaip pačiam pasidaryti namų apyvokai bei ruošai reikmenų. 5. Apie rankdarbius, margučius, kalėdines eglutes ir pan.

Visa tai turi būti paruošta aiškiu, paprastu stiliumi su gausiomis iliustracijomis! Dėl vaizdajuosčių kainos ir smulkesnių nurodymų rašykite lietuviškai:

J. Kaseliūnas, Apart. Aereo 37-19, Medellin, Colombia, S.A.

Sovietai persekioja tikinčiuosius Lietuvoje

Naujausi faktai, paskelbti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" 70-me numeryje

Ūdrija (Alytaus raj.). Praėjusią vasarą už vaikų katekizaciją 50 rub. bauda buvo nubaustas Ūdrijos klebonas kun. Vytautas INSODA.

Tytuvėnai (Kelmės raj.). 1985 m. rugpjūčio 21 d. Į Tytuvėnų bažnyčią, kur dirba kan. Liudvikas SEMAŠKA, rinkosi kurso draugai, 1948 m. baigę Kauno kunigų seminariją. Iškilmingose pamaldose dalyvavo daug tikinčiųjų, tarp jų nemaža dalis jaunimo. Po iškilmių jaunimas pasveikino kunigus, įteikė gėlių. Visa tai buvo fotografuojama. Po pamaldų prie fotografo prišoko saugumietis, atėmė foto aparatą, apšvietė juostas ir, prigrasinęs daugiau nefotografuoti, pasitraukė.

Balbieriškis (Alytaus raj.). 1985 m. spalio mėnesį Balbieriškio bažnyčioje prel. Mykolo KRUPAVIČIAUS 100-jų gimimo metinių proga jo giminės ir artimieji užprašė šv. Mišias. Jas aukojo ir pamokslą pasakė Alytaus dekanas, Balbieriškio klebonas kun. Juozas BERTEŠKA. Valdžia tai palaikė dideliu nusikaltimu. Už prel. M. KRUPAVIČIŲ laikyti šv. Mišių negalima, mat jis, anot pareigūnų, antitarybininkas. Už šį "nusikaltimą" kun. J. BERTEŠKA buvo valdžios išbartas.

Širvintos. 1986 m. kovo 18 d. į Širvintų raj. vyk. k-tą buvo sukviesti rajono parapijų bažnytiniai komitetai. Įgaliotinis P. ANILIONIS pustrečios valandos aiškino susirinkusiems XXVII partijos suvažiavimo medžiagą, akcentuodamas pilną tikėjimo laisvę. Tikintiesiems paklausus, ar jie gali kaimuose be kunigo rengti gegužines pamaldas, įgaliotinis griežtai užprotestavo. Be to, prelegentas barė susirinkusius dėl Vėlinių eisenų į kapines ir kaip pavyzdį paminėjo Kiauklių parapiją, kurios klebonas kun. R. PUZONAS už eiseną į kapines nubaustas 50 rb. bauda, o Čiobiškio parapijos klebonas kun. Kastytis KRIKŠČIUKAITIS nubaustas 30 rb. bauda.

Kaunas. 1986 m. sausio 15 d. į Kauno miesto vykd. k-tą pas pirm. pav. KAZAKEVIČIŲ buvo iškviesti Kauno m. Petrašiūnų Šv. Pauliečio bažnyčios kleb. Albinas GRAUŽINIS ir Karmelitų Šv. Kryžiaus kleb. kun. Kazimieras STATKEVIČIUS. Pirmininko pavaduotojas kaltino kunigus, kad jie globoja ekstremistus, leidžia bažnyčiose rinktis įvairioms jaunimo sueigoms ir t.t. 1985 m. gruodžio 29 d. bažnyčiose surengtą Kalėdų senelio šventę pavaduotojas piktai vadino antitarybiniu spektakliu. Klebonai paaiškino, kad prie bažnyčiose papuoštų eglučių rinkosi parapijų tikintieji su savo vaikais... O kokia eglutė be senelio? Kaip prie visų eglučių, taip ir čia, vaikai deklamavo eilėraščius. KAZAKEVIČIUS reikalavo, kad klebonai uždraustų bažnyčiose reikštis ekstremistams (kaip pavyzdį paminėjo A. RAIŽYTĘ), neleistų rinktis jaunimui ir neorganizuotų jokių spektaklių. Petrašiūnų klebonas kun. A. GRAUŽINIS paaiškino, kad A. RAIŽYTĖ dirba bažnyčioje, darbą atlieka gerai. Pavaduotojas užsirūstino: "Žinom, kaip ji dirba!" — šaukė KAZAKEVIČIUS, — tegul valo bažnyčią ir atlieka tai, kas jai priklauso, o neorganizuoja įvairiomis progomis antitarybinius spektaklius, vadovauja jaunimui!" Pavaduotojas priminė klebonui GRAUŽINIUI praėjusių metų velykinę procesiją, kurioje adoruotojos, pasipuošusios žaliais, geltonais, raudonais rūbais nešė juostas, už ką klebonas pavasarį buvo kviečiamas pas Kauno m. Panemunės raj. vykd. k-to pirm. pav. BUŽINSKIENĘ ir RRT įgaliotinį P. ANILIONĮ.

Šauliai. 1986 m. kovo 20 d. atvykęs į Šiaulius RRT įgaliotinis "svietė" Šiaulių miesto ir rajono religinių bendruomenių dvidešimtukus. ANILIONIS aiškino KP suvažiavimo nutarimus, kuriuose iškeliamas visapusiškas tikinčiųjų lygiateisiškumas su ateistais. Niekas neturi teisės persekioti ar teisti asmenis dėl jų įsitikinimų. Niekas neturi teisės įrašyti į bet kokius dokumentus ar pažymas, kad jie yra tikintys, — čia yra kiekvieno sąžinės reikalas, — aiškino įgaliotinis. Jis net perskaitė kelis straipsnius iš konstitucijos, kuriais garantuojama piliečių sąžinės laisvė.

Eitynės leidžiamos tik per dainų šventes, gegužės pirmąją, per revoliucijos dieną, tik jokiu būdu ne į Šiluvą, nes ten esą blogi tikslai — nuversti tarybinę santvarką.

Lektorius labai smerkė arešuotus kunigus ir, jo žodžiais tariant, kitus ekstremistus, kurie, prisidengę religija, šmeižia tarybinę tikrovę. Taip pat pasakojo, kad 1985 m. Lietuvoje buvo apiplėšta 50 bažnyčių, bet piktadariai tarybinių pareigūnų dėka visi sugauti ir nubausti.

Įgaliotinis džiaugėsi, kad Šiaulių miesto bažnyčios nebuvo apiplėštos. Baigus kalbėti, paprašė klausimų. Atsistojęs salėje Juozas ŠILEIKIS pasakė, kad netiesa, jog Šiauliuose nebuvo įsiveržę piktadariai į bažnyčias. Tai būna gan dažnai. Šią žiemą, irgi buvo įsilaužę, net kelias durų spynas apdraskė, tik duris atidaryti nepavyko, tuomet išdaužė langus, sugadino vitražus ir virvių pagalba nusileido į vidų, bet šeimininkavo neilgai — lendant prie tabernakulio, įsijungė signalizacija, reikėjo bėgti, paliekant ne tik laimikį, kurį jau buvo pasiruošę, bet ir savo plėšimo įrankius, specialų maišą ir virves ant langų. Pas mus tokių piktadarių niekas nejieško, o jei tikintieji patys sugauna ir atveda į miliciją, vis tiek jų niekas nebaudžia, kalbėjo J. ŠILEIKIS.

Prieš keletą metų Šiaulių Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje ant altoriaus bažnyčios tarnai pastebėjo rusų tautybės moterį, besidairančią ką nors vertingesnio pavogti. Minėta "viešnia" buvo nugabenta į miliciją. Tarybiniai pareigūnai tik pareikalavo, kad vagilka atsiprašytų kleboną. Tuo viskas ir baigėsi.

Kitą kartą, dienos metu, 4 jaunuoliai bažnyčioje prisirinko, kas tik jiems patiko, daugiausia kilimų. Šventoriuje juos pastebėjo bažnyčios tarnai — vienas buvo sugautas. Išsigandęs išdavė ir kitus. Viskas buvo perduota milicijai. Bažnyčioje dirbantiems daug kartų teko lankytis milicijoje, kol pagaliau jiems paaiškino, kad minėti jaunuoliai nieko nepadarė, neįvykdė jokio nusikaltimo, — jie veikė ateistiniais pagrindais.

Toliau J. ŠILEIKIS užprotestavo, esą netiesa, jog nerašoma į dokumentus, kad yra tikintis. "Aš su džiaugsmu sutikčiau, kad mano pase būtų atžyma, jog esu katalikas... O mano visiems trims vaikams, besimokantiems V vidurinėje mokykloje, charakteristikose atžymėta, kad jie tikintys ir dargi fanatiškai, o dukters Vitos charakteristikoje apibūdinta visa šeima — 'mergaitė giliai tikinti, visa šeima tvirtai laikosi religinių įsipareigojimų, o tėvas tuo viešai didžiuojasi. Individualūs pokalbiai ir auklėjimas nedavė jokių rezultatų".

J. ŠILEIKIO kalba nepatiko įgaliotiniui, ypatingai, kad paminėjo rusų tautybės moterį.

Be to, įgaliotinis piktinosi Mečislovu JUREVIČIU, kuris, anot jo, kruvinomis rankomis ir, atsėdėjęs 25 metus, nepasitaisė — vadovavo Meškuičių (į Kryžių kalną) eisenai ir buvo nubaustas trejiem metam kalėti.

Mosėdis (Skuodo raj.). 1985 m. gruodžio mėnesio naktį iš 30 d. į 31 d. iš Mosėdžio bažnyčios šventoriaus vartų buvo pagrobtos statulėlės: Mykolo Arkangelo, tikinčiųjų labai branginama, ir šv. Florijono. Vagys atsinešė kopėčias ir, pasiėmę statulėles, paliko jas prie vartų. Nors statulėlės yra saugomos valstybės kaip dailės paminklai, tačiau valdžia nelabai jų jieško.

Tuo pačiu metu buvo apiplėštos ir kitos Žemaitijos kolpytėlės.

Musninkai (Širvintų raj.). 1986 m. vasario 15 d. Musninkų parapijoje buvo laidojamas Paširvinčio kaimo gyventojas Leonas RADZEVIČIUS. Velionio dukra RAUDELIŪNIENĖ dirba rajoninėje Širvintų ligoninėje LCR skyriaus vedėja. Rajono partijos sekretorius perspėjo gydytoją RAUDELIŪNIENĘ, kad ši, laidojant tėvą, neitų į bažnyčią, priešingu atveju, — tegul rašo pareiškimą išeiti iš darbo.

Skaudvilė (Tauragės raj.). 1986 m. vasario 21 d. mirė kun. Stanislovas SAKUTIS. Kunigą pašarvojo bažnyčioje, kur kasdien rinkosi minios žmonių, ypatingai vakarais. Norint sutrukdyti tikinčiųjų dalyvavimą pamaldose, sekmadienį, vasario 23 d., buvo surengta apylinkės žiemos šventė. Bet bažnyčia buvo vis tiek pilna žmonių. Sekmadienį giedoti "Kalnus" už mirusįjį nutarė Adakavo tikintieji. Valdžia tą vakarą paskelbė adakavičiams nemokamą koncertą kultūros namuose. Autobusai į koncertą žmones vežė taip pat nemokamai. Tikintieji pasinaudojo proga nuvažiuoti į Skaudvilę, bet nuėjo... į bažnyčią, ir salė, kur turėjo vykti koncertas, buvo tuščia. Vasario 25, laidotuvių dieną, Vaidilų tarybinis ūkis įpareigojo visus dirbančius pasirašyti, kad dalyvaus ūkio ataskaitiniame susirinkime. Autobusas vežiojo žmones, bet žmonės ir šį kartą nuėjo į bažnyčią. Mokykloje mokiniai buvo įspėti, kad už dalyvavimą kunigo laidotuvėse skaudžiai nukentės. Uolesniems bažnyčios lankytojams mokytojai pakuždėjo: "Ateikite rytą į mokyklą, užsirašykite, kad esate, o vėliau — po pamokos kitos, niekieno nepastebėti, nueisite į laidotuves". Bet, mokiniams susirinkus, mokykla tapo kalėjimu: mokinių knygos buvo užrakintos, išėjimus saugojo mokytojai, o mokiniai buvo suvaryti į salę susirinkimui. Paprastai, per pertraukas mokiniai bėgioja į parduotuves, tą dieną niekas negalėjo išeiti. Nežiūrint visų priemonių, laidotuvėse dalyvavo didelės minios tikinčiųjų.

Po laidotuvių miesto vykdomojo komiteto pirmininkė BERNIKIENĖ siuntė raportus aukštesnėms instancijoms apie laidotuvių dalyvius.

Kiaukliai Širvintų raj.). 1985 m. lapkričio 18 d. į Širvintų rajono vykdomąjį komitetą buvo sukviesti Kiauklių bažnytinio komiteto nariai: Stasys ANDRIKONIS, Vytautas ANUSEVIČIUS, Stasys MARKAUSKAS, Juozas MASKELA, Vaclovas DIJOKAS. Juos priėmė RRT atstovas KIZAS. Kartu buvo vienas nepažįstamas pareigūnas. KIZAS piktinosi viskuo: eisena į kapines, vaikų katekizacija, pamokslais, kuriuose buvo minimi kunigai-kaliniai. Komiteto nariai drąsiai gynė savo kleboną, aiškindami, kad Vėlinių procesija niekam netrukdė, o dėl varpų skambinimo, kurie būk tai trukdė mokiniams pamokas, tai vis tik labiau triukšmą kėlė specialiai pasiųstos mašinos su žvyriumi paskui tikinčiųjų eisenų. Ėjimas į kapines yra daugiametė parapijos tradicija, ir tikintieji reikalavo, kad klebonas eitų. Kartu parapijiečiai džiaugėsi, kad klebonas kun. R. PUZONAS jiems labai geras: vienodai traktuoja visus parapijiečius, visur, kur tik gali, padeda, o valdžios priekaištai — tai tik niekuo nepagrįstas tuščias kerštavimas.

Valdžios atstovas išdrįso meluoti, kad tik jų parapija iš visų Lietuvoje esančių parapijų surengė Vėlinių procesiją. Šmeižė suimtus kunigus, teigdamas, kad jie iš sakyklų raginę šaudyti komunistus.

Lapkričio 22 d. parapijos komiteto nariai išsiuntė RRT įgaliotiniui ir "Valstiečių laikraščio" redakcijai skundą dėl sutrukdytos Vėlinių procesijos. Po protestu pasirašė 57 žmonės. Gruodžio 25 d. parapijos komitetas gavo P. ANILIONIO atsakymą, kad jų skundas persiųstas svarstyti Širvintų rajonui. "Valstiečių laikraštis" gruodžio 21 d. atsakė kiaukliečiams straipsniu "Iš nepaskelbtų laiškų", apkaltindamas katalikų bendruomenės vadovus ir kun. R. PUZONĄ religinių nuostatų pažeidinėjimu.

Gruodžio 18 d. į parapijos kleboniją prisistatė apylinkės pirmininkas Vladas KARALIŪNAS su keliais darbuotojais ir perskaitė Kiauklių aštuonmetės mokyklos mokytojų raštą, prašantį uždrausti klebonui skambinti varpais darbo dienomis nuo 9 iki 16 val.... atseit, trukdo pamokas. Klebonas paaiškino, kad paskirti laidotuves kitu metu nėra galimybių. Pirmininkas surašė aktą dėl Vėlinių procesijos.

1985 m. gruodžio 25 d. — pirmąją šv. Kalėdų dieną kun. R. PUZONAS buvo kviečiamas atvykti į rajoną, kur bus svarstoma jo administracinė byla. Kunigas į rajoną nenuvyko, bet nuvykę kai kurie bažnytinio komiteto nariai, sumokėjo 10 rub. baudą už Vėlinių procesiją.

GUSTAVAS MAŽEIKIS Montevideo mieste, Urugvajuje, gavęs 500 dol. stipendiją iš kun. P. Ažubalio stipendijų fondo Kanadoje. Šalia jo — premiją įteikęs dr. ALFREDAS STANEVIČIUS

"NERINGA"

didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.

Tradiciniai lietuviški valgiai. Aplankykite!

Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai – Marius ir Emilija Kiela

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NEPATIKO LAISVĖS DIENA

JAV prez. R. Reaganas, vykdydamas bendrą JAV senato ir atstovų rūmų rezoliuciją nr. 271, birželio 12 d. Baltuosiuose rūmuose š.m. birželio 14-ją paskelbė Baltijos laisvės diena. Oficialiame atsišaukime primenama, kad Sovietų Sąjunga, susitarusi su nacių Vokietija, prieš 46 metus okupavo Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikas. Ta okupacija tęsiama ir dabar, įvykdžius masines gyventojų deportacijas į koncentracijos stovyklas Sibire ir kitur. Sovietiniai okupantai nepaiso suverenumo ir žmogaus teisių laužymo okupuotose Baltijos šalyse. Jiems prez. R. Reaganas primena: "Kaip valstybė mes esame laisvės vėliavos ir prispaustųjų vilties žibinto nešėjai. Mūsų uždavinys, kaip pranašo Izaijo, teikti pagalbą sužeistom širdim, skelbti laisvę pavergtiems ir atidaryti kalėjimus kaliniams..." Prieš Baltijos laisvės dieną šį kartą pirmas prabilo Albertas Laurinčiukas savo rašiniu "Purvo lašai", kurį birželio 8 d. paskelbė "Izvestija" Maskvoje, o birželio 10 d. ir "Tiesa" Vilniuje. Maskvai tarnaujantis propagandistas A. Laurinčiukas rašo: "Šiandien aš sužinojau, kad prezidentas Reiganas pasirašė dar vieną rezoliuciją, nukreiptą prieš mano tautą, taip pat prieš latvių ir estų tautas. Sunku pasakyti, ko šiame dokumente daugiau: karingo nemokšiškumo ar tiesiog atviro grubaus šmeižto..." Šiam prez. R. Reagano puolimui buvo ruošiamasi iš anksto. Jis tą JAV kongreso priimtą rezoliuciją pasirašė tik birželio 12 d., o A. Laurinčiukas savo iššūkyje, kuris Maskvoje buvo paskelbtas birželio 8 d. ir Vilniuje birželio 10 d., teigia: "Šiandien aš sužinojau, kad prezidentas Reiganas pasirašė dar vieną rezoliuciją, nukreiptą prieš mano tautą..." Tada prez. R. Reaganas tos rezoliucijos dar nebuvo pasirašęs.

DUOKLĖ PROPAGANDAI

A. Laurinčiukas šoka griauti Maskvai nemalonių istorinių faktų: "Ir mano tauta, ir latvių bei estų tautos 1940 metais atkūrė liaudies valdžią, pašalino kliūtis, trukdančias žmogui būti laisvam. Vakarų propaganda įžūliai meluoja, kad Tarybų valdžia mums buvo atnešta iš svetur. Istorija pripažįsta tik faktus. O jie tokie: lietuvių tauta pati pasirinko socializmo kelią, nes tik šis kelias veda žmogų į tikrą l a i s v ę..." Įdomu, ką tada 1940 m. vasarą reiškė į Kauno ir kitų Lietuvos miestų gatves atsiųsti sovietiniai tankai? Kodėl 1941 m. birželio 14-17 d.d. sovietiniais sunkvežimiais buvo vykdomi pirmieji masiniai gyventojų trėmimai į Sibirą? Kodėl 1941 m. birželio 22 d. vokiečiams pradėjus karą, prasidėjo lietuvių tautos sukilimas prieš sovietus, buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, sudaryta laikinoji vyriausybė? Jeigu ta "tarybų valdžia" nebuvo atnešta iš svetur, kodėl dešimtys tūkstančių lietuvių 1944 m., kai antrąkart artėjo sovietinė armija, pasitraukė iš Lietuvos, nelaukdami antrosios okupacijos? Propagandon buvo įkinkyta ir žymioji plaukikė Lina Kaciušytė, birželio 14 d. "Sporte" beveik kartojanti A. Laurinčiuko žodžius: "Visai neseniai sužinojau apie JAV prezidento Reigano pasirašytą rezoliuciją, nukreiptą prieš Pabaltijo tarybines respublikas – Estiją, Latviją ir Lietuvą. Sunku pasakyti, kokiu pagrindu JAV vadovai galėjo parašyti tokį šmeižiantį 'dokumentą'..." Į Maskvą ginančių propagandistų eiles įsijungė ir Anykščių A. Vienuolio vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja Eugenija Vingrienė, "Tiesoj" birželio 11 d. pasirodžius su rašinėliu "Neužgesinsite laimės žiburio!" Skaitytojam ji drąsiai teigia: "Sužinojau, kad Baltuosiuose rūmuose Amerikos kongresas priėmė rezoliuciją dėl žmogaus teisių Pabaltijo respublikose. Šis vadinamasis 'dokumentas' – piktas prasimanymas, įžeidžiantis Tarybų Lietuvoje kiekvieną dorą žmogų. Ar reikalingas užjūrio veikėjų rūpinimasis manuoju kraštu? Ką jie žino apie jį, apie mūsų žmones, upes, miškus?" Tikriausiai daugiau žinos negu anykštietė E. Vengrienė apie Ameriką. Pasak jos, JAV kongresas savo rezoliuciją dėl žmogaus teisių priėmė Baltuosiuose rūmuose, matyt, praradęs kapitoliumi vadinamus savo rūmus...

VILNIAUS LEDO RŪMAI

Vilniečiai susilaukė nuolatinės visus metus veiksiančios čiuožyklos, pavadintos Vilniaus ledo rūmais. Čiuožykloje po stogu galės treniruotis ledo ritulio ir dailiojo čiuožimo sekcijų nariai, sporto mokyklų auklėtiniai, o ja naudotis — visi čiuožimo mėgėjai. Ledo rūmus kovo 27 d. atidarė lietuvos prosąjungų tarybos sekr. J. Antanaitis. Statybininkai jam įteikė simbolinį ledo arenos raktą. Žiūrovai išvydo jaunųjų ledo ritulininkų rungtynes, Maskvos ir Lietuvos dailiojo čiuožimo, Rygos vaikų ledo baleto pasirodymus. Vilniaus ledo rūmai su kaimynystėje esančiais Vilniaus sporto rūmais, centriniu "Žalgirio" stadionu, sportinių žaidimų sale, atviru ir uždaru plaukymo baseinu sudaro didelį kūno kultūros ir sporto kompleksą.

NEMUNO BANGOMIS

Nemuno laivininkystės valdyba kauniečius pakvietė pirmojon šių metų kelionėn Kaunas — Nida — Klaipėda — Kaunas. Virš bangų skriejančios "Raketos", keleiviniai laivai "Zaria" ir "Nemunas" jau pasirodė ir Kauno mariose. Jais kauniečiai gali nuplaukti į marių pakrantėse žaliuojančius kolektyvinius sodus, Lietuvos liaudies buities muziejų Rumšiškėse. Nemuno laivininkystės valdyba taipgi aptarnauja Druskininkų ir Birštono kurortų turistus. Nemuno upeiviai šiemet planuoja pervežti pusketvirto milijono keleivių.

V. Kst.

Vilniečių sąskrydžio dalyviai 1986 m. birželio 28 d. Česnulių sodyboje, Paris, Ont. Nuotr. S. Varankos

Hamilton, Ontario

ŠAULIŲ RINKTINĖ "Vilnius" Kanadoje sesių iniciatyva rengia gegužinę š. m. rugpjūčio 24, sekmadienį, Hamiltono lietuvių medžiotojų bei žūklautojų sodyboje prie Kaledonijos. Bus šaudymo varžybos ir kitos pramogos. Pradžia — 12 v. Visi kviečiami dalyvauti.

Valdyba

A. a. BERNADETOS DUMČIENĖS atminimui paaukojo Šalpos fondui A. D. Jankūnai $10.

ŠALPOS FONDAS pasiuntė Vasario 16 gimnazijai $400. Tai dalis pinigų iš gauto pelno "Aro" koncerto ir dalis suaukoti mūsų dosniųjų tautiečių. Šalpos fondas dėkoja už aukas ir primena, kad visada priimame aukas Vasario 16 gimnazijai ar kitiems šalpos reikalams. Aukas įteikti Šalpos fondo komiteto nariams. **J. P.**

PATIKSLINIMAS. "TŽ" 1986 m. 28 nr. išspausdinta, kad a.a. Edis Norkus, miręs birželio 12 d., sirgo dvejus metus; turėjo būti — du mėnesius. — "TŽ" 1986 m. 28 nr. po mokslus baigusių nuotraukomis pažymėta, kad Rūta ir Liucija Morkūnaitės vienerius metus mokėsi Vasario 16 gimnazijoje; patikslinama: per tuos vienerius metus jos baigė tą gimnaziją. **Red.**

PENSININKAI organizuoja vėl dvi ekskursijas. Pirmoji įvyks liepos 23 d. Už $14 autobusas nuveš visus įsirašiusius į Toronto zoologijos sodą. Grįžtant ekskursija užsuks į Toronto Lietuvių namus, kur ekskursantai galės pavalgyti lietuviškos kulinarijos pietus. Kita ekskursija rengiama rugpjūčio 3 d. į Midlandą, kur tą sekmadienį ten rengiamos lietuviams pamaldos. Ir šitos ekskursijos kaina tik $14. Autobusai išeis, kaip ir visada, nuo Jaunimo centro salės 10 v.r. Registruotis pas L. Klevą tel. 528-1327.

AV PARAPIJOJE 1987 m. kovo 1 d. bus paminėta Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktis. Į šias iškilmes atvyks ir vysk. Paulius Baltakis, OFM. Norima, kad ta pačia proga mūsų lietuvis vyskupas suteiktų Sutvirtinimo sakramentą ir mūsų parapijos vaikams. Visi, kurie pasiruošę tam sakramentui, turėtų palaukti tos ypatingos datos.

"THE HAMILTON SPECTATOR" dienraštis liepos 2 d. ilgu straipsniu aprašė mūsų "Aukuro" režisierės Elenos Kudabienės artistinę karjerą ir įdėjo didelę jos nuotrauką. Straipsnyje "Šį veidą esate kur nors matę" korespondentas Andrew Dreschell plačiai aprašė jos teatrinę veiklą lietuvių teatruose ir Kanadoje gautuose vaidmenyse teatre, filmuose ir televizijoje. Išvardintos televizijoj visos su ja rodomos komercinės reklamos, kurios, kaip ji pati sako, neturi nieko bendro su menu, tačiau yra gerai apmokamos. Režisierė reporteriui daug papasakojo apie savo Hamiltone jau 36 metus vadovaujamą lietuvių teatrą, pasisakė esanti didelė daugiakultūriškumo rėmėja. Teatras joje, kaip ir visoje jos giminėj, esąs giliai įaugęs į jos psichiką.

ALDONA IR ZENONAS STANAIČIAI liepos 1 d. atšventė savo vedybų sidabrinę sukaktį. Pamaldomis AV šventovėje ir vaišėmis "Banquet Centre" salėje, kuriose dalyvavo per šimtą jų giminių, draugų bei artimųjų. A. Z. Stanaičiai užaugino tris sūnus, kurių visi yra baigę lituanistinę mokyklą ir visi, kaip ir jų mama, yra aktyvūs skautų organizacijoje.

"THE COACH TEVERN" viešbučio savininkai Jonas ir sūnus Edmundas Admonauskai pardavė jį. Naujieji savininkai planuoja tą pastatą nugriauti ir ten statyti prekybos centrą. Pradžioje gyvenimo Kanadoje J. Adomauskas, kaip ir daugelis mūsų, dirbo ir džiaugėsi gavęs gerai apmokamą darbą "Stelco" įmonėje, bet po kelerių metų jis įmonę paliko ir ėmėsi prekybininko verslo. Toji rizika jam, kaip atrodo, išėjo į gera.

HOLY SEPULCHRE KAPINĖSE birželio 25 d. palaidota a.a. Emilija Sakalauskienė. Liko našlys vyras ir su šeimom keturi vaikai. Velionė visą laiką gyveno Hamiltone, bet dauguma tautiečių jos nepažinojo.

KĘSTUTIS IR BONNIE SIMAIČIAI susilaukė sūnelio, kurį pakrikštijo Petro vardu. Naujagimiu džiaugiasi tėvai, savo mažu broliuku sesutė ir jau penktojo vaikaičio sulaukę senėliai E. K. Simaičiai.

Į LIETUVĄ aplankyti artimųjų yra išvykusios A. Deksnienė su savo dukra muzike Darija Deksnyte-Powell.

IŠ SKOTIJOS 3 savaites Hamiltone ir kituose Kanados miestuose viešėjo čia atvykusios dvi tautietės — Ona Russell iš Motherwell ir Jonė Sinclair iš Bothwell. Ilgesnį laiką Hamiltone jos buvo sustojusios pas F. A. Povilauskus, su kuriais jos susipažino pernai vasarą, "Aro" chorui gastroliuojant Skotijoj. Viešnios aplankė didesnius šio Kanados pakraščio lietuvių centrus. Didelį įspūdį joms čia padarė lietuviškosios šventovės, Mississaugoj Šv. Jono liet. kapinės, lietuvių renginiai ir Kanados lietuvių vaišingumas. Skotijoj jos yra aktyvios Motherwell Lietuvių klubo narės. **K. M.**

Ottawa, Ontario

EGLĖ - DAIVA PROCUTAITĖ, pradėjusi studijas prieš kelerius metus Toronto universite, š. m. gegužės mėnesį baigė politinių mokslų studijas Otavos universitete. Eglei buvo suteiktas bakalauras (B.A. honours) laipsnis geriausiu pažymiu — "Summa cum laude". Studijuodama dvikalbiame Otavos universitete, paskutiniais metais jinai buvo politinių mokslų katedros asistente, o anksčiau kelių parlamentarų tyrimų asistente.

Liepos pradžioje Eglė su savo tėvu Genium Procuta išvyko vienam mėnesiui į Vilniaus universitetą: Eglė — į lituanistikos vasaros kursus, o G. Procuta — rinkti medžiagos apie vokiečių okupacijos metais Vilniaus universitete veikusį profesūros ir tarnautojų tarpe žydų gelbėtojų būrelį ir jo uoliausią veikėją — bibliotekininkę Oną Šimaitę. Pastaroji, kaip ir Sofija Binkienė, dr. Elena Kutorgienė, yra tik kelios iš kelių tūkstančių lietuvių moterų, kurios rizikavo savo ir artimųjų saugumu bei gyvybėmis, gelbėdamos ir globodamos persekiojimus žydus. Pasaulio žydija ir Izraelis yra pagerbęs ar pripažinęs vos kelis žydus gelbėjusius lietuvius. Net apie legandaninę žydų gerbiamą Oną Šimaitę yra tik atsiminimų nuotrupos. **G.P.**

London, Ontario

PASIŽYMĖJO "TAURO" JAUNIS. Paulius Šicas visada buvo geras krepšinio žaidėjas, tačiau š. m. jis padarė ypatingai didelę pažangą. Jis dalyvavo visoje eilėje turnyrų ir net trylikoje "The London Free Press" numerių buvo aprašytas kaip geriausio savo komandos žaidėjas ir kaip vienas iš dviejų geriausių Vakarų Londono konferencijoje! Buvo įdėta ir keletas jo nuotraukų.

Tiksliais metimais P. Šicas nulėmė ne vienas rungtynes, komandai iškovodamas 23 ar 24 taškus. Jo komanda iš 12 komandų laimėjo III v. Jis (vienintelis iš Centrinės gimnazijos) buvo pakviestas į 12 Londono geriausių žaidėjų komandą ir dalyvavo visoje eilėje Ontario turnyrų. Baigminėse rungtynėse (vyresnių berniukų klasėje) Londonas laimėjo prieš Ošavą ir prieš Torontą! Pralaimėjo tik rungtynes prieš Ontario jaunių rinktinę, t.y., Londonas laimėjo Ontario II v.

Be pirmenybių turnyrų, jis dalyvavo visoje eilėje draugiškų turnyrų. Jų minėtini ypač du. Vienas jų — E. C. McTavish varžybos, vadinamos klasikinėmis, tarp rytų ir vakarų Londono aukščiausiai įvertintų krepšininkų. Šis turnyras skirtas labdarai. Jis įvyko geriausioje universiteto salėje, dalyvaujant gausiems žiūrovams. Paulius gavo padėkos pažymėjimą.

Kitame turnyre, kurį surengė St. Thomas, Londonas laimėjo I v., įveikdamas Windsorą 78:68. "The London Free Press" atspausdino didoką nuotrauką, kurioje Paulius Šicas ir John Pensa (kitas vakarų Londono geriausias žaidėjas iš katalikų Centrinės gimnazijos) laiko žymenį su užrašu: "Vyresnių berniukų čempijonai".

Paulius yra ir vienas stipriausių tinklinio žaidėjų. Jo ir Pat Moore dėka jų komanda laimėjo II v. Londone ir II v. Vakarų Ontario varžybose. Pauliaus ūgis — 6'5".

Paulius yra ir vienas geriausių "Tauro" krepšininkų, š. m. pirmenybėse Hamiltone klubui iškovojęs per trejas rungtynes 33 taškus ir pasireiškęs kaip vienas dviejų geriausių komandos žaidėjų. Jauniui žaisti prieš vyrus yra žymiai sunkiau, bet Paulius pasižymi ypatingu patvarumu. **D. E.**

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

organizuoja ilgiausias keliones į LIETUVĄ.

Išvykimo datos: rugpjūčio 14, rugsėjo 3, spalio 2, gruodžio 26,

* * *

NEPRALEISKITE PROGOS APLANKYTI "EXPO-86"!

Rugpjūčio 8 d. didelė lietuvių grupė išvyksta į šį nepakartojamą pasaulinį renginį. Liko 5 vietos — skubėkite užsisakyti!

* * *

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!

Išvyksta spalio 10 d., grįžta lapkričio 2 d.

SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!

Puerto Plata (Dominikos respublikoje) — lapkričio 23 d.

1 savaitė — $569 kan. 2 savaitės — $771 kan.

Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.75%
santaupas	6%	asmenines paskolas	12.25%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.5%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.5%		
term. indėlius 3 m.	8.5%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
reg. pensijų fondo	7.5%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.75%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.5%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. evangelikų vysk. Ansas Trakis, "Tėviškės" parapijos Čikagoje įsteigėjas ir jos klebonas, mirė birželio 23 d., sulaukęs 74 metų amžiaus. Velionis gimė 1912 m. birželio 2 d. Kuršeliuose, Klaipėdos krašte; Vytauto D. gimnaziją Klaipėdoje baigė 1934 m. Evangelikų teologiją ir filosofiją studijavo Kauno, Bazelio ir Ciuricho universitetuose. Kunigu buvo įšventintas 1940 m. liepos 28 d. Tauragėje. Dirbo Tauragės ir Šilalės evangelikų-liuteronų parapijose. Pokaryje aptarnavo lietuvius evangelikus lietuvių stovyklose V. Vokietijoje suorganizavo lietuvių evangelikų sinodą ir Bendriją išeivijoje. Nuo 1951 m. vadovavo evangelikų "Tėviškės" parapijai Čikagoje, aptarnaudamas lietuvius evangelikus ir kitose vietovėse, net Kanados Toronte ir Montrealyje. Paskutiniu metu velioniui teko būti BALFo direktoriumi ir valdybos vicepirmininku. Vyskupu buvo įšventintas 1984 m. Giliame liūdesyje liko žmona Adelė, sūnus Martynas, sesuo Greta Hahn Kanadoje, broliai — Mikas, Jonas ir Martynas su šeimomis V. Vokietijoje. Velionis buvo pašarvotas "Tėviškės" parapijos šventovėje, palaidotas Čikagoje, Tautinėse lietuvių kapinėse.

Kun. J. Vaišnio, SJ, Čikagoje atlaikytomis Mišiomis prisimintas lietuvių tautos sukilimas prieš okupantus sovietus, kai prieš 45 metus prasidėjo vokiečių-sovietų karas ir 1941 m. balandžio 23 d. buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, sudaryta laikinoji vyriausybė. Mišias buvo užprašę Čikagos Lietuvių fronto bičiuliai. Kun. J. Vaišnys, SJ, savo pamoksle plačiau palietė tris lietuvių tautos sukilimus — 1831, 1863 ir 1941 metais. Prisiminti jau mirę laikinosios vyriausybės nariai, žuvusieji sukilimo dalyviai, vėlesnės aukos už Lietuvos laisvę. Pamokslininkas išsamiau palietė R. Kalantos ir pokario partizanų gyvybės aukas, paaukotas už Lietuvos laisvę. Jėzuitų koplyčia buvo pilna dalyvių. Mišios baigtos Tautos himnu. Platesnį tautos sukilimo 45 metų sukakties minėjimą numatoma surengti šį rudenį.

Miško brolių vakaru birželio 1 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje Los Angeles J. Daumanto šaulių kuopa prisiminė ir pagerbė prieš 35 metus partizaninėse kovose žuvusį J. Daumantą-Lukšą. Pranešimą apie šį laisvės kovotoją skaitė J. Pažėra, primindamas pokarines tragiškai pasibaigusias partizanų kovas dėl Lietuvos laisvės, kai Lietuvon antrą kartą grįžo okupantai sovietai. Kovai prieš partizanus tada buvo panaudoti sovietų apginkluoti stribai, į partizanų eiles infiltruojami išdavikai. J. Daumantas-Lukša žuvo 1951 m. Meninę programą atliko smuikininkas R. Mickus, fleitistė K. Mickutė ir sol. Stasė Pautienienė su kompoz. O. Metrikienės palyda. Sol. S. Pautienienė atliko trilogiją "Miško broliams", kurion buvo įjungta J. Tallat-Kelpšos harmonizuota liaudies daina "Už aukštų kalnelių", A. Jurgučio "Prie kapo" ir O. Metrikienės "Šią naktį sapnavau Dzūkiją".

Čikagos lietuvių opera tradicinį pobūvį po G. Rossinio "Viliaus Telio" spektaklių surengė Jaunimo centre. Sveikinimus ir linkėjimus po šiltos vakarienės pradėjo vysk. V. Brizgys, džiaugdamasis nauju laimėjimu. Generalinis Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza kalbėjo apie prasmingą Sibiro kankinių pagerbimą Šveicarijos laisvės kovoms skirta G. Rossinio opera. Vl. Būtėnas pranešė, kad Čikagos lietuvių operos choro dainas ir solistų arijas tautiečiams tėvynėje pakartotinai transliavo "Amerikos balso" radijas. Visų dalyvių atsistojimu pagerbtas Čikagos lietuvių operos pirm. Vytautas Radžius, ovacijomis buvo sutiktas dirigentas Arūnas Kaminskas, plojimais — spektakliuose dainavę solistai. Specialaus pagerbimo susilaukė ilgiausiai dainuojantys choristai: 30 metų — A. Gečas, P. Čelkis, V. Stropus ir V. Vaitkevičius, 25 metus — J. Vidžiūnas, 10 metų — L. Bindušas ir E. Šikšnienė.

Brazilija

Kun. Petras Rukšys, SDB, faktinis savaitraščio "Mūsų Lietuva" redaktorius ir administratorius, išvyko Kanadon, kur turi giminių Toronte ir kitose vietovėse. Čia gyvena jau 85 metų amžiaus sulaukusi motina, broliai ir seserys su šeimomis. Savaitraštyje kun. P. Rukšiui, SDB, linkima sveikatos, poilsio, pilno atsigavimo ir kunigiško apaštalavimo. Jo išvykimas betgi apgailestaujamas dėl Brazilijoje paliktos spragos: padidėjusių rūpesčių su "Mūsų Lietuva", mažiau galimybių kunigams aptarnauti plačiai išsisklaidžiusius lietuvius.

Australija

Sol. Genovaitės Stanaitytės-Vasiliauskienės amžiaus 65 metų sukaktį Adelaidės lietuviai paminėjo specialiu pobūviu Lietuvių namuose. Sukaktuvininkė dainavimą yra studijavusi Kauno, Hamburgo ir Adelaidės konservatorijose. Kai buvo jaunesnė, lyrinis jos sopranas dažnai skambėdavo koncertuose, o vėliau ji pasižymėjo savo darbais su chorais, organizaciniais Lietuvių dienų renginiais. Pagerbtuvėms vadovavo sūnus dr. Alfredas Vasiliauskas. Sveikino — ALB krašto valdybos pirm. V. Neverauskas, Adelaidės apylinkės valdybos pirm. J. Stačiūnas, Lietuvių sąjungos pirm. P. Bielskis, buvusi sukaktuvininkės mokytoja gimnazijoje A. Stepanienė ir kt. Savo vadovę sol. G. Vasiliauskienę ir jos pagerbti susirinkusius svečius aptarnavo choro "Lituania" narės.

Australijos lietuvių fondo 1985 m. premija jaunimui po $400 paskirta dantų gydytojai Ritai Barkutei Sydnėjuje ir skulptoriui Linui Vaičiulevičiui Hobarte, Tasmanijos saloje. Dr. R. Barkutė, odontologijos studijas baigusi 1984 m., šešerius metus lankė lietuvišką sekmadienio mokyklą Sydnėjuje, dvejus metus — lituanistikos kursus. Nuo mažens ji dalyvauja lietuvių jaunimo veikloje: yra skautė, buvusi tautinių šokių šokėja, nuo 1985 m. vadovaujanti Australijos lietuvių jaunimo sąjungos Sydnėjaus skyriui ir jo jaunimo kongreso rengėjų komitetui. Gerai kalba lietuviškai. L. Vaičiulevičius, gimęs susipratusioje lietuvių šeimoje, taip pat gerai moka lietuvių kalbą. Jis yra baigęs skulptūros studijas Hobarto universitete, savo kūrinių parodą surengęs 1984 m. Kanberoje, kai ten buvo surengtos Lietuvių dienos, ir 1985 m. — Sydnėjuje. Šiemet jo skulptūros kūriniai bus išstatyti Melburne. L. Vaičiulevičius priklauso skautams, baltiečių HELLP sąjungai. Jis taigi yra jaunimo atstovas ALB Hobarto apylinkės valdyboje, plačiai įsijungęs Hobarto lietuvių veiklon.

Britanija

Pasaulio lietuvių vysk. Paulius Baltakis, OFM, birželio 22 d. aplankė Šv. Kazimiero lietuvių šventovę ir parapiją Londone, kuri yra vienintelė visoje V. Europoje, vadovaujamą klebono kun. dr. J. Sakevičiaus, MIC. Šiai šventei plačiai ruošėsi Londono lietuviai. Jon buvo įjungtos vysk. P. Baltakio, OFM, Šv. Kazimiero šventovėje atnaušaujamos Mišios ir jo pamokslas, pietūs svečiui pagerbti Sporto ir socialinio klubo salėje.

Vokietija

Prūsijos lietuvis a. a. Vilius Mačiulaitis, sulaukęs 90 metų amžiaus, balandžio 8 d. mirė senelių prieglaudoje Boltersene prie Liuneburgo. Velionis gimė 1895 m. birželio 17 d. Rytprūsiuose, Karklyno kaime prie Stalupėnų, lietuvio ūkininko šeimoje. Velionis 1923 m. prisidėjo prie Vokietijos lietuvių susivienijimo įsteigimo, vėliau buvo išrinktas jo pirmininku. Visą laiką kovojo už lietuvių teises Rytprūsiuose ir dėl to buvo persekiojamas, ypač kai valdžion atėjo naciai. 1940 m. a.a. V. Mačiulaitis buvo suimtas gestapininkų, laikytas Tilžės ir Ragainės kalėjimuose ir pagaliau uždarytas Sachsenhauseno koncentracijos stovykloje, iš kurios jį išlaisvino amerikiečiai 1945 m. Pokaryje apsigyveno Liuneburge, įsigijo namus. Nuo 1984 m. gyveno senelių prieglaudoje, kelis kartus buvo paralyžuotas, gulėjo ligoninėje. Velionies palaikai sudeginti, urna su pelenais palaidota Bleckedo kapinėse. Ten bus palaidota ir jo žmona, kurią globoja netoli Bleckedo gyvenantys jos giminės.

Dr. Bronius Skruodys, naujas lietuvis gydytojas, baigė medicinos studijas ir išlaikė valstybinius egzaminus Hamburgo universitete. Jis dabar jieško ligoninės specializuotis kaip ortopedijos chirurgas. Dr. B. Skruodys yra sportininkas, žaidžiantis V. Vokietijos tinklinio rinktinėje. Jo tėvas Bronius Skruodys yra sporto mokytojas, teisėjas tarptautinėse krepšinio ir tinklinio rungtynėse. Vadovauja VLB Bremeno apylinkei.

PADĖKA

Mylimai mano mamytei

a. a. ALEKSANDRAI VALEŠKIENEI

atsiskyrus su šiuo pasauliu
1986 metų sausio 18 dieną,

nuoširdžiai dėkoju visiems pagerbusiems velionę savo atsilankymu laidotuvių namuose, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles prie karsto, palydėjusiems velionę į amžino poilso vietą — Šv. Jono lietuvių kapines ir dalyvavusiems pamaldose.

Dėkoju klebonui kun. J. Staškui už velionės lankymą ligoninėje, maldas koplyčioje, atnašavimą gedulinių Mišių, kun. K. Kaknevičiui už maldas koplyčioje ir kapinėse.

Dėkoju solistei L. Marcinkutei už giedojimą ir vargonavimą šv. Mišių metu.

Dėkoju J. ir M. Gudeliams už pagalbą, tvarkant laidotuvių reikalus, karsto nešėjams, ponioms, iškepusioms pyragus laidotuvių pusryčiams, ir visiems mane užjautusiems bei pareiškusiems man užuojautą gilaus liūdesio valandose.

Sūnus Edvardas Valeška

PADĖKA

Mylimai motinai, senelei ir uošvei

a. a. ONAI KRAKAITIENEI

mirus 1986 m. gegužės 12 d., nuoširdžiai dėkojame kun. J. Liaubai už religinius patarnavimus ir palydėjimą į kapines.

Dėkojame solistams p.p. Paulioniams už gražų giedojimą šv. Mišių metu.

Nuoširdi padėka karsto nešėjams ir visiems, pagerbusiems velionę laidotuvių namuose savo atsilankymu ir palydėjusiems ją į amžino poilsio vietą.

Dėkojame visiems, atsiuntusiems gėles, aukojusiems šv. Mišias už jos vėlę, už pareikštas užuojautas asmeniškai, laiškais ir spaudoje, taip pat aukojusiems "Tėviškės žiburiams" ir Tautos fondui.

Dėkojame B. Stanulienei už skanių pietų paruošimą ir ponioms už pyragus.

Duok Jai amžiną ramybę, Viešpatie!

Visiems dėkingi: ***duktė Marytė Saliklienė su šeima sūnūs — Bronius ir Albinas su žmona***

PADĖKA

Hamiltone Šv. Juozapo ligoninėje
1986 metų birželio 14 dieną mirė

A†A
mūsų brangi ir mylima Mamytė
Petronelė Grajauskienė.

Palaidota birželio 18 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame parapijos klebonui kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už lankymą mūsų Mamytės namuose, ligoninėje, už aprūpinimą šv. Sakramentais, už Rožinį ir maldas laidotuvių koplyčioje, už gedulingas šv. Mišias, koncelebruotas kun. J. Liaubos ir prel. J. Tadarausko AV šventovėje, už palydėjimą velionės į amžino poilsio vietą.

Ačiū p.p. Paulioniams už vargonavimą ir jautrų giedojimą gedulingų šv. Mišių metu; nuoširdus ačiū karsto nešėjams.

Su dėkingumu prisimename visus, taip gausiai aukojusius šv. Mišioms bei užprašiusius šv. Mišias už velionę, atsiuntusius gėles į koplyčią ar į namus, gausiai aukojusius vietoj gėlių KL fondui, "T. Žiburiams", Tautos fondui. Ačiū ponioms už pyragus.

Nuoširdus ačiū už labai gausų dalyvavimą laidotuvėse iš Hamiltono, Toronto, Wellando, Oakvillės, ir kitų vietovių, už pareikštas užuojautas žodžiu, raštu, spaudoje. Ačiū visiems, kuo nors prisidėjusiems prie laidotuvių.

Brangieji, teatlygina Jums visiems Visagalis Dievas.

Su malda bei meile liūdintys dukterys ir sūnūs

PADĖKA

Brangus vyras ir tėvelis

a.a. Edmundas-Jonas Norkus

iškeliavo amžinybėn 1986 m. birželio 12 d.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, pagerbusiems velionį laidotuvių namuose savo atsilankymu, atsiuntusiems gėles prie jo karsto ir aukojusiems šv. Mišias už jo vėlę. Nuoširdus ačiū už pagalbą man ir mano sūnui, ypač tėveliams, seserims, pusbroliui ir visiems giminėms.

Nuoširdi padėka kun. G. Kijauskui, SJ, iš Klivlando ir kun. dr. Pr. Gaidai už gedulines maldas, iškilmingas laidotuvių pamaldas, palydėjimą į kapines; broliui pranciškonui Sean Kenney iš Kennebunkporto ir kun. G. Kijauskui, SJ, už liturginius skaitymus laidotuvių namuose.

Dėkojame solistei Lindai Marcinkutei už jautrias giesmes ir vargonavimą gedulinėse Mišiose, karsto nešėjams, ir visiems, dalyvavusiems laidotuvėse, ypač iš toliau atvažiavusiems.

Ačiū visiems, skyrusiems aukas velionies atminimui "Tėviškės žiburiams", Tautos fondui ir Kanados lietuvių fondui.

Dėkojame J. S. Bubuliams už laidotuvių pietų paruošimą bei visoms ponioms už skanius kepinius ir pagalbą.

Esame dėkingi visiems mus užjautusiems žodžiu, raštu ir per spaudą. Nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms, draugams, ypač kun. E. Putrimui ir kun. J. Liaubai, OFM, kurie savo apsilankymu ligoninėje palengvino mums liūdėti sunkiose valandose.

Su nuoširdžiu dėkingumu —

žmona Rūta ir sūnus Erikas

Amerikos lietuvių fondo 1986 m. pelno skirstymo komisija. Pirmoje eilėje iš kairės: A. Steponavičienė, pirm. St. Baras, M. Remienė, P. Kilius; antroje eilėje: dr. A. Razma, Br. Juodelis, R. Vitas, dr. P. Kisielius, V. Volertas, dr. G. Balukas. Trūksta M. Drungos. Ši komisija paskirstė lietuviškai veiklai ketvirtį milijono dolerių

Milijoninis fondas stipriai parėmė jaunimą

Amerikos lietuvių fondas paskyrė 43 stipendijas studentams – $45,400, dideles sumas švietimui, kultūrinei ir visuomeninei veiklai

JUOZAS ŠLAJUS

JAV Lietuvių fondo valdyba 1986 m. birželio 21 d. LB socialinių reikalų tarybos seklyčion sukvietė lietuviškų laikraščių ir radijo programų bendradarbius spaudos konferencijon informacijai apie LF pelno skirstymo komisijos fondo derliaus padalinimą lietuviškai veiklai stiprinti. Spaudos atstovų konferenciją sukvietė ir jai pirmininkavo LF informacijos komisijos pirm. Antanas Juodvalkis. Be spaudos-radijo darbuotojų, konferencijoje dalyvavo LF valdybos ir tarybos nariai, pelno skirstymo komisija ir stebėtoju gen. konsulas V. Kleiza.

LF tarybos pirm. Povilas Kilius savo pranešime pasidžiaugė, kad LF taryba patvirtino pelno paskirstymo komisijos pateiktą projektą — vienerių metų rekordinę pelno sumą — 255,000 dol. Pirm. Kilius pabrėžė stipendijas ir kitą programą mūsų jaunimui. Šiais metais LF paskyrė 43 stipendijas — 45,400 dol. Lietuvių fondas remia lietuvišką jaunimą tiesiogiai teikdamas stipendijas studijuoti lituanistikai, lankyti Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje bei pasirinktiems aukštiesiems mokslams. Tikime, kad jaunimas, baigęs mokslus, aktyviai dalyvaus lietuviškoje veikloje ir įsijungs į Lietuvių fondą. Be stipendijų, paskirta parama jaunimo organizacijoms bei studentų stovykloms — 16,000 dol. Mes turime rūpintis ir kreipti ypatingą dėmesį į tuos, kurie netrukus stos į mūsų vietas, tęs mūsų darbus lietuviškoje veikloje ir organizacijose.

Dr. Antanas Razma, pradininkas ir LF valdybos pirmininkas, reiškė didelę padėką visiem LF nariam, aukomis bei palikimais padėjusiem stiprius pamatus dabarties ir ateities lietuviškiem darbam. Džiaugėsi, kad šiandien LF iždė jau yra 3,426,000 dol. neliečiamo kapitalo, kurio palūkanos remia įvairią lietuvišką veiklą. Dėkojo visiems rėmėjams, ypač LF būstinės vedėjai Alei Steponavičienei už jos profesionaliai atliekamą administracinį darbą. "Pradėję darbą, svajojom sutelkti milijoną dolerių kapitalo, o dabar jau turime vilties sutelkti penkis milijonus ir patenkinti visus pagrįstus lietuvių veiklos poreikius. Valdyba rūpinasi LF augimu ir stengiasi, kad išeidama iš jo vadovavimo, paliktų jį stiprų, kad lietuviška veikla nesilpnėtų". LF turi 5709 narius, sudėjusius beveik pusketvirto milijono dolerių. Dėkojo dirbantiems ir aukotojams. Pagrindinis kapitalas yra neliečiamas ir laikomas laisvai Lietuvai, o palūkanos tenka lietuviškai veiklai išeivijoje.

Finansų komisijos pirm. Jonas Vaznelis paaiškino apie suaukoto kapitalo tvarkymą. Investavimai daromi saugiai, kad būtų gaunamas didesnis pelnas. Visas LF kapitalas atrodo taip: grynų pinigų — 62.41%, valdžios paskolos — 6.66%, korporacijų bonai — 11.71%, korporacijų akcijos — 19.22%.

LF pelno skirstymo komisijos pirm. Stasys Baras kalbėjo, kad LF vadovybės svajonė skirti bent 250,000 dol. per metus išsipildė. 1986 m. buvo paskirstyta švietimui, kultūrai, visuomeniniams reikalams, jaunimui — 255,000 dol. Pridėjus 1985 m. nesunaudotą 10,200 likutį, iš viso šiais metais buvo paskirstyta 265,200 dol. Tai rekordinė suma.

Pelno skirstymo komisiją lygiomis teisėmis sudaro trys JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos paskirti atstovai ir trys Lietuvių fondo atstovai. Šiais metais LB krašto valdyba paskyrė dr. Petrą Kisielių, Robertą Vitą, Vytautą Volertą ir pavaduotoju — Bronių Juodelį. Lietuvių fondo atstovai: Stasys Baras, pirmininkas, dr. Gediminas Balukas, Marija Remienė ir Mykolas Drunga — pavaduotojas.

Stipendijų komisiją sudarė: Mykolas Drunga, Bronius Juodelis, Milda Lenkauskienė, dr. Arūnas Liulevičius, Robertas Vitas, Stasys Baras — pirmininkas.

Stipendijoms gauti buvo atsiųstas 51 prašymas 75,000 dol. sumai. Paskirta iš šių metų pelno 45,000 dol. ir iš 1985 m. likučio — 400 dol. Aukotojų valia, stipendijų fonde buvo 40,000 dol., o skirtumą pridėjo iš bendros sumos.

LF pelno skirstymo k-ja 1986 m. pelną paskirstė pagal sritis: 1. švietimui (įskaitant stipendijas, PLB valdybai lituanistikos katedrai) — 124,550 dol., 2. kultūrai (įskaitant premijas, meninius reikalus, knygų leidimą) — 77,000 dol., 3. visuomeniniams reikalams — 66,650 dol. (Sudėjus šiuos skaičius, išeina ne 265,200, bet 268,200 dol., Red.).

LB socialinių reikalų skyriaus būstinėje dalyvavo apie 30 asmenų. Socialinių reikalų tarybos pirm. Danguolė Valentinaitė su talkininkėmis paruošė konferencijos dalyviams lietuviškus pietus. Paskirtomis dienomis čia nebrangiai paruošiamas maistas pensininkams ir kitiems.

Spaudos konferencijoje dalyvavo penki LF stipendininkai, besireiškią lietuviškoje spaudoje bei organizacinėje veikloje: stud. Ramona Steponavičiūtė, laimėjusi "Laiškai lietuviams" žurnalo premiją už rašinį, Donelaičio aukšt. lituanistinės mokyklos abiturientai-tės: Asta Tijūnėlytė, Vaiva Vėžytė (abi LF stip. į Vasario 16 gimnaziją), Edvyna Valkiūnaitė ir Bronius Fabijonas.

Nepaprastoji ateitininkų konferencija Toronte

1985 metų darbo dienos savaitgalyje Čikagoje įvyko jubiliejinis ateitininkų kongresas. Tris dienas buvo nagrinėjama ateitininkų sąjūdžio ateities vizija. Tačiau per tokį trumpą laiką nebuvo įmanoma aptarti konkrečių veiklos reikalų. Kongrese nebuvo planuota svarstyti organizacinius klausimus, nebuvo bandoma nustatyti konkrečias veiklos gaires. Kongresas sudarė progą peržvelgti 75-rius veiklos metus, apsvarstyti ateitininkijos padėtį sąlygoms drastiškai pasikeitus.

Rugpjūčio 15-17 d.d. Toronte šaukiama nepaprastoji konferencija, kurios tikslas — sukonkretinti kongrese iškeltas mintis. Tai bus šeštoji tokia konferencija ateitininkų veiklos istorijoje. Konferencijos, šaukiamos tarp kongresų, atstoja juos savo lygiom teisėm, ir todėl vadinamos nepaprastomis.

Šalią įvairių naujų veiklos metodų bei priemonių nagrinėjimo, šioje konferencijoje planuojama peržiūrėti ateitininkų federacijos konstituciją ir padaryti joje reikalingus pakeitimus.

Konferencijoje bus laikomasi AF parinktos vedamosios minties — "Ateitininkijos prasmė ir paskirtis šių dienų perspektyvoje". Vyks paskaitos ir posėdžiai, kuriems vadovauti yra numatytos keturios komisijos. Programinė komisija apims ideologinį švietimąsi ir charakterio ugdymą, nustatys veiklos kryptį kursuose, stovyklose, studijų dienose, rekolekcijose, kuopų bei vienetų veikloje. Taip pat aptars programų paruošimą jaunimo veiklai, vadovų ir globėjų paruošimo kursus. Organizacinė — struktūrinė komisija gvildens akademikų veiklą ir tarpsąjunginį bendradarbiavimą. Konstitucijos peržiūrėjimo komisija rūpinsis papildymais ir pakeitimais, kurie yra reikalingi dabartinėm sąlygom. Kūrybinės iniciatyvos komisija jieškos būdų skatinti bei remti kūrybines narių pastangas.

Konferencijos programon bus įterpti ir atskiri sąjungų pasitarimai organizaciniais klausimais. Taigi tikimasi, kad konferencija bus darbinga, atneš daug vaisių ateities veikloje. Žinoma, bus progų ir pabendrauti, pasišnekučiuoti su seniai Toronte besilankiusiais pažįstamais.

Penktadienio vakarą rengiama akademija profesoriams Šalkauskiui ir Dovydaičiui paminėti. Po akademijos bus iškilminga vakarienė, o po vakarienės jaunimas bei kiti jaunos dvasios tautiečiai galės pasišokti, bus sąlygos vyresniesiems malonioj nuotaikoj pabendrauti.

Konferencijoje dalyvauti gali kiekvienas ateitininkas, tačiau balsuoti teisę turės tik rinkti atstovai, AF tarybos nariai, AF valdybos ir kontrolės komisijos nariai, sąjungų centro valdybų nariai. Kiekviena kuopa, draugovė ir skyrius gali siųsti vieną atstovą nuo dešimties narių. Atstovai turi atsivežti savo vienetų įgaliojimus, pasirašytus pirmininko ir sekretoriaus.

Pageidaujama, kad visi norintys dalyvauti konferencijoje, registruotųsi iš anksto. Tai labai palengvins rengėjų rūpesčius. Registraciją tvarko Antanas Rašymas (61 Lloyd Manor Rd., Islington, Ontario, M9B 5H9. Telefonas: (416) 233-7757).

Konferencijos dalyviams yra užsakyti kambariai "Alder Place" viešbutyje. Norintys apsistoti šiame viešbutyje turėtų apie tai pranešti viešbučio personalui iki **liepos 31 d.** Po šios datos kambariai bus perleidžiami kitiems. Norint rezervuoti kambarius, reikia skambinti tiesiog į viešbutį (416) 231-9242 ir pasakyti, kad priklausote "Ateitis Conference" grupei. **Inf.**

A†A
EMAI JAVIENEI

netikėtai iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jos vyrui ČESLOVUI, dukrai VIDAI, jos vyrui ROBERTUI TIRILIAMS, seseriai HERTAI POVILAITIENEI ir jos šeimai –

A. Žilėnas *Z. K. Žebrauskai*

A†A
JURGIUI STRAZDUI

mirus,

jo sūnui VAIDOTUI su šeima Lietuvoje ir giminėms reiškiame nuoširdžiausią užuojautą –

Varpininkų būrelis Toronte

A†A
ALBERTUI MAZILIAUSKUI

Lietuvoje mirus,

broliui JONUI ir jo šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą –

G. L. Vyšniauskai *R. J. Pleinių šeima*
P. Pleinys

A†A
ALBERTUI MAZILIAUSKUI

mirus Lietuvoje,

brolį JONĄ ir jo šeimą giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

D. A. Bajorinai
A. V. Kulniai
I. A. Zalagėnai
B. T. Stanuliai

A†A
VERONIKAI VYDRIENEI

Suvalkų trikampyje mirus,

nuoširdžiausią užuojautą reiškiame seseriai — MAGDULEI PARGAUSKIENEI ir jos šeimai –

N. A. Benotai
P. J. Ivanauskai
M. V. Neverauskienė
G. Masiulionienė (Cleveland)
M. J. Bartkai (Cleveland)
O. J. Dirmantai
J. K. Liutkai
J. H. Matušaičiai
L. Baltrušaitienė
J. P. Gurkliai

PADĖKA

A. a. STASĖS VISKONTIENĖS

mirties, metinės buvo paminėtos 1986 m. birželio 15 d.

Dėkojame Tėvams pranciškonams už šv. Mišias. "Volungės" chorui ir jų vadovei muz. D. Viskontienei už giedojimą Mišių metu, solistui V. Verikaičiui ir solistei J. Sriubiškienei už solo giesmes.

Taip pat nuoširdi padėka visiems dalyvavusiems šv. Mišiose, bičiuliams, aplankiusiems mus namuose ir suteikusiems stiprybės bei vilties šiuo sunkiu momentu.

Dėkojame ir šeimininkei Emilijai Zakarževskienei bei ponioms už paruoštus skanėstus.

*Nuliūdę — **vyras ir sūnus***

PADĖKA

A. a. PETRUI ŠALNAI

mirus,

netekau mylimo vyro, o vaikai mylimo tėvo.
Visi liūdime visa širdimi kartu su Jumis.

Reiškiame nuoširdžią padėką Tėvams pranciškonams už Rožinį, laidotuvių pamaldas ir palydėjimą į kapines, sol. V. Verikaičiui už giedojimą Mišiose, karsto nešėjams ir visiems dalyvavusiems laidotuvėse.

Nuoširdus ačiū už gėles, užprašytas šv. Mišias, aukas Maironio mokyklai ir palydėjimą į kapines.

*Liūdinti žmona **Alina Šalnienė ir šeima***
Dexter, Liuda, Robertas su žmona Vida

VACLOVAS POVILONIS, neseniai pasitraukęs iš okupuotos Lietuvos, koncertuoja Toronto Lietuvių namuose 1986 m. birželio 29 d. S. Varanka

Senovės apeigos "Neringoje"

Pagoniškoje lietuvių šventovėje inscenizuotos apeigos ir pokalbis apie krikščionybę

Kol lietuvių spaudoje dar tebesvarstoma kurį ar kuriuos krikštus 1987 m. minėti — Mindaugo 1251 m., aukštaičių 1387 m., žemaičių 1413 m. ir mūsų pačių, — "Neringos" stovyklos jaunimo grupės dvi savaites pokalbius apie krikščionybę Lietuvoje baigė simboliniu vaidinimu, vaizduojančiu senojo tikėjimo ir Vakarų Europos tikybos sąvartą.

Apsirengę senoviškais drabužiais, pasipuošę juostomis, nešini lietuviškais skydais ir ginklais, jaunuolių (tarp 17 ir 22 m. amžiaus) stovyklos dalyviai poromis leidosi į senovės lietuvių tikybos šventovę, įrengtą miško aikštelėje prie išsišakojusio medžio. Dainuodami seną dainą apie saulutę, suėjo į stiebais aptvertą ratą, kuriame jau degė aukuras — amžinoji ugnis. Stulpuose kabojo penkios istorinės Lietuvos vėliavos — Mindaugo pilies vartų, Vyčio, Žemaitijos, Vytauto Didžiojo ir karo dalinio.

Senovės lietuvius pasitiko vaidila (Vytas Čuplinskas) ir vaidilutė (Indrė Čuplinskaitė). Pasveikinęs susirinkusius, vaidila kvietė prieiti tuos, kurie atnešė auką. Lietuvių literatūros vadovėlių serijos pirmuoju tomu nešini, poromis priėjo dalyviai, paskaitydami ištraukėles apie savo atnašas. Deivei Žemynai į aukurą įdėjo javų varpas, karys įteikė senovišką ginklą, kitas maldininkas prašė Gabijos ugnelės namų židinio liepsnai užkurti. Kryžiuočių užpuolime sužeista koja vargstanti prašė keršto piktadariams. Svečias pirklys iš Rytų davė brangenybių, kita pora įmetė gintaro gabalėlių.

Vaidila kiekviena proga pabrėžė senosios lietuvių tikybos bruožus — senovės dievų globojami žmonės tolerantiški visiems, kurie gerbia kitus ir gyvybę. Lietuvos valstybėje visi gali laisvai keliauti nekliudomi ir savo įsitikinimų laikytis be prievartos, apie pagarbą ir ryšį su gamta. Visiems susėdus, vyko čia pat iš kalbos išsivysčiusi drama apie krikščionybės pradžią.

Paklaustas apie kryžiuočių išpažįstamą krikščionių tikėjimą, vaidila klausė, kokia čia tikyba, kuri leidžia žmones skriausti ir žudyti. Kryžiuočių nelaisvėje buvęs karys (Aldis Barškėtis) liudija, kad jų tarpe esama gerų ir gailestingų žmonių. Uolus žemaitis (Jonas Žemaitaitis) atkakliai teigė nesidomįs tomis naujomis idėjomis. Kelionėse girdėjęs apie visokias pasaulėžiūras ir tikybas, kitatautis pirklys (Algirdas Sodonis) dėkojo už saugų lietuvių svetingumą ir pasakojo, kaip senoviškos apeigos jam iš pradžių atrodžiusios savotiškos ir neįprastos, kol geriau suprato senovės lietuvių išgyvenamą glaudų ryšį su gamtos jėgomis ir jų dorą gyvenimą. Žemynai grūdų varpas atnešusi (Elenutė Žiedonytė) siūlė susipažinti su krikščionybe ir ją priimti, nes Vytautas jau seniai krikščionis. Kiti pridėjo, kad krikštas atvertų duris į pripažinimą Vakarų Europoje ir į visą vakarietišką kultūrą.

Prie ratelio prisiartino vienuolis misijonierius (dr. Petras Kisielius), prašydamas leidimo papasakoti apie krikščionių tikėjimą. Nesurežisuotame pokalbyje su vaidila išryškėjo senovės tikėjimo vertybės ir krikščioniškas teiginys, kad Dievas taip pamilo pasaulį, jog atsiuntė savo Sūnų. Tai duoda teisę ir galią prie Dievo prisiartinti labiau, negu prie Perkūno ar kitų deivių bei dievaičių. Kai kuriems prašant, Šventuoju Raštu nešinąs misijonierius vis pasakojo, kol keli dalyvių apsisprendė ruoštis krikštui. (Šioje inscenizacijoje nebuvo kito galimo veikėjo — Lietuvos valstybėje nuo seno gyvenančio Rytų krikščionies).

Vaidinimui pasibaigus, žvakėmis nešini stovyklautojai susėdo prie netoliese tekančio upelio ir paskaitė trumpas Naujojo Testamento ištraukas apie Krikšto sakramentą. Iš eilės kiekvienas trumpai apibūdino savo krikšto vardo šventąjį ar šventąją, praplėsdami trumpą šventųjų litaniją. Kurie negalėjo nieko apie savo globėją pasakyti, buvo papildyta iš šalies. Stovyklos kapelionas pasėmė geldelėje upelio vandens ir sukalbėjo palaiminimo maldą, o visi stovyklautojai persižegnodami atnaujino savo krikštą. Vakaras baigėsi Mišiomis "Neringos" koplytėlėje.

Jaunimo stovyklos antrąją savaitę kasdien buvo pokalbiai apie krikščionybės kelius Lietuvoje. Dr. Jurgis Gimbutas skaidrėmis apibūdino senąją kaimo architektūrą ir architektūros paminklus, kurių tarpe buvo kryžiai, koplytėlės, šventovės. Istorinėje serijoje peržvelgti ypatingi laikotarpiai: nuo nežinomų laikų Lietuvos valstybėje gyvenantys ar keliaujantys krikščionys ar krikščioniškos idėjos, trys krikštai, XVI š. religinės įtampos ir švietimo šuolis, ypatingas įsišaknijimas XIX š., modernioje Lietuvos respublikoje K. Bendrija, šiuolaikinė K. Bendrija Lietuvoje ir religinis išeivijos gyvenimas.

Birželio 15 d. prasidėjusioje pirmoje šios vasaros stovykloje buvo ir eilė pratimų bei pokalbių apie asmenybės saviauklą — "Žvilgsnis į save" (Vytautas Bazikas ir Antanina Žmuidzinaitė), kasdien susikaupimo pusvalandis su pratybomis ir pasidalinimu mažuose būreliuose. Stovyklautojai kasdien skaitė savo pasirinktą lietuvių literatūros veikalą ir po pusvalandį kūrė savo rašinius, perskaitytus literatūros vakare. Per kasdienes tris vakarines programas buvo surengta: mįslių vakaras, dainų bei sutartinių valanda, susitelkimo vakaras su Susitaikymo apeigomis, sudėtingas ekologijos žaidimas, žvaigždžių stebėjimas ir kt. Stovyklautojai taip pat dirbo, tobulindami pačią stovyklavietę — įrengė minėtą senovės šventovę, naudosimą per būsimas berniukų, mergaičių, "angliukų" — lietuvių kilmės, šeimų stovyklas, gamtos takelį, lietuviškus puošmenis pastatams ir patalpoms, paplūdimį ir kt.

A.S.

Pasiilgtame laisvės pasaulyje atsidūrus

Pokalbis su Vaclovu Poviloniu, šią vasarą atsiskyrusiu nuo okupuotos Lietuvos ekskursinės grupės ir pasilikusiu Kanadoje

Š. m. birželio 11 d. Ganderio oro uostyje nusileido sovietinis lėktuvas, grįžtantis iš Kubos su lietuvių grupe, ten atlikusia eilę koncertų. Vienas tos grupės narių — Vaclovas Povilonis ryžosi drąsiam žingsniui — atsiskyrė nuo jos ir pasiprašė politinės globos. Netrukus buvo užmegztas ryšys su Kanados lietuviais, ir visa procedūra buvo greitai sutvarkyta. Šiuo metu jis jau aktyviai dalyvauja muzikiniame lietuvių gyvenime ir reiškiasi savo koncertais. "Tėviškės žiburių" atstovui pavyko su juo plačiau pasikalbėti. Čia atpasakojamos to pokalbio mintys.

— Jau girdėjome, kad okupuotos Lietuvos grupė lankėsi Kuboje. Kas tai per grupė?

— Tai buvo vyrų choras, ansamblis "Sūduvietis" ir Kalvarijos tautinių šokių grupė — iš viso 70 asmenų. Buvome nuvykę Kubon visai eilei koncertų. Koncertavome įvairiuose miestuose nuo gegužės 20 iki birželio 10 d.

— Ar kubiečiai domėjosi jūsų koncertais?

— Taip, jie gausiai lankė mūsų koncertus ir plojo daugiau gyvo tempo tautiniam šokiam bei dainom. Lyrinės mūsų dainos kubiečiams atrodo nuobodžios, šaltos. Beveik visą programą atlikom lietuvių kalba. Dalį programos teko atlikti man kaip estradiniam solistui, pritariant gitara. Dainavau lietuviškai, porą dainų — ispaniškai.

— Kas apmokėjo kelionės išlaidas?

— Valdžia, bet dalį išlaidų padengė patys grupės dalyviai. Kuboje gavome pilną išlaikymą.

— Ar sovietinė valdžia lengvai išleidžia Lietuvos ansamblius užsienin?

— Daroma atranka. Išleidžia užsienin tik pasižymėjusius. Marijampolės rajono kolektyvai gerai pasirodė respublikinės dainų šventės konkurse ir tuo būdu užsitarnavo privilegiją išvykti užsienin. Tokius kolektyvus nesunkiai išleidžia į Jugoslaviją, Kubą ir kitus komunistinius kraštus.

— Išvykstančius turbūt tikrina saugumiečiai?

— Taip, reikia užpildyti anketas, atsakyti į daugelį klausimų. Vienas tų klausimų yra apie gimines — ar turi jų užsienyje. Aš sąžiningai atsakiau taip, bet neturėjau jokių sunkumų.

— Ar ansamblius, vykstančius užsienin, lydi specialūs valdžios prižiūrėtojai?

— Mūsų ansamblis turėjo du vadovus. Abudu buvo partiniai, sovietinei valdžiai patikimi. Ar buvo specialių prižiūrėtojų, neteko patirti. Kaip yra su kitų ansamblių išvykomis, negalėčiau pasakyti.

— O dabar pasakykite, kaip susidaro meniniai ansambliai dabartinėje Lietuvoje? Ar juos valdžia organizuoja, ar kas kitas?

— Prasideda nuo kelių muzikos bei dainos mėgėjų. Kai susidaro grupė, prasideda repeticijos ir vieši pasirodymai. Valdžia tokią iniciatyvą remia lėšomis, padeda įsigyti instrumentus, ir t.t. Taip yra su mėgėjų, t.y. saviveiklinėm grupėm. Kas kita profesinio lygio ansambliai — jie yra išlaikomi valdžios lėšomis.

— Kai tokie ansambliai išvyksta užsienin, ar jie ten skelbimuose bei pranešimuose vadinami Lietuvos ar Sov. Sąjungos vienetais?

— Žinoma, Sov. Sąjungos, bet būna minimas ir lietuvių vardas. Pvz. mūsų ansamblį Kuboje vadino "sovietico-lituano", davė smulkesnių informacijų apie mūsų kolektyvą.

— Jau senokai dalyvaujate meno ansambliuose. Kas lėmė Jūsų pasitraukimą iš marijampoliškio ansamblio ir apsisprendimą pasilikti užsienyje?

— Pasiilgimas laisvo gyvenimo. Lietuvoje turėjau neblogas sąlygas. Dvejus metus mokiausi keturmetėje kultūros mokykloje Marijampolėje, paskui persikėliau Juozo Gruodžio muzikos mokyklon Kaune, kur ketverių metų kursą baigiau per trejus metus labai gerais pažymiais. Dirbau muzikos mokytoju ir chormeisteriu. Tačiau nuolatiniai varžtai visame Lietuvos gyvenime, cenzūra, kūrybinio gyvenimo varžymas žadino manyje svajonę laisvo gyvenimo. Be to, viliojo mane noras susipažinti su laisvojo pasaulio muzikiniu gyvenimu. Ir kai atsirado proga, ryžausi lemtingam žingsniui.

— Ką dabar planuojate?

— Svarbiausias mano rūpestis dabar — įsikurti naujame laisvės pasaulyje. Amerikoje turiu giminių, tad bandysiu savo laimę tenai. Kai turėsiu pastovų darbą ir pastogę, pradėsiu galvoti apie estradinę (pramoginę) muzikos bei dainos grupę, jeigu atsiras mėgėjų. Be to, rūpi man įrekordavimas savos kūrybos, galbūt plokštelės išleidimas, koncertai. Bet tai tolimesnės ateities dalykai.

— Minėjote varžtus okupuotoje Lietuvoje. Visi žino, kad jie yra sovietinių rusų įvesti. Kaip dabar lietuviai žiūri į rusus?

— Nemėgsta. Marijampolėje, kur man teko gyventi, rusų nėra daug. Yra jų karinis dalinys, bet gatvėse kareivių mažai matyti. Lietuviai į rusų kareivius žiūri kaip privalomos tarnybos žmones, čia atsiųstus karinės vadovybės.

— Esate jaunas žmogus (gimęs 1956 m.), dirbote su jaunimu. Kaip yra nusiteikęs dabartinis Lietuvos jaunimas religijos atžvilgiu?

— Jaunimas yra patriotiškas, bet nuo tradicinės religijos tolsta. Jos nesmerkia, laiko geru dalyku, bet ja mažai domisi; į pamaldas gausiau eina tiktai didžiųjų švenčių, pvz. Kalėdų ir Velykų dienomis. Ten jaunimas mažai ką žino apie religiją — mokyklose girdi nuolatinę ateistinę propagandą, o apie religiją — tiktai iš senelių ir tėvų. O ir tie jaunuoliai, kurie yra tikintys, turi daug abejonių — jiems trūksta tikėjimo pagrindų.

— Ar iš užsienio radijo Lietuvos žmonės neklauso religinių ir kitokių programų?

— Klauso įvairių programų, mažiau religinių, nes Vatikano radiją sunku pagauti, be to, veikia trukdymai.

— Atrodo, okupuotos Lietuvos gyventojai mažai ką težino apie išeivių gyvenimą?

— Maždaug tiek, kiek kas pagauna iš užsienio radijo stočių. Kai kurie gauna komunistinius lietuvių išeivijos laikraščius. Pvz. mūsų šeima gaudavo čikagiškę "Vilnį", kurią atsiųsdavo giminės iš Amerikos.

— Ar iš Lietuvos pogrindžio spaudos nieko negirdėjote apie įvykius savo tėvynėje — kunigų Svarinsko, Tamkevičiaus ir kitų suėmimą bei teismus?

— Pogrindžio spaudos neteko skaityti ir apie minėtus asmenis nesu girdėjęs. Mano veikla bei gyvenimas ribojosi menine veikla.

— Kokie pirmieji įspūdžiai Kanadoje?

— Per pirmąsias savaites dar nedaug ką mačiau. Pradiniai įspūdžiai geri. Lietuvių buvau visur maloniai priimtas, susilaukiau palankaus dėmesio, įvairios pagalbos bei paramos. Už visa tai esu labai nuoširdžiai dėkingas.

— Tad gyvuokite sėkmingai naujame laisvės pasaulyje!

Naujasis atvykėlis iš okupuotos Lietuvos VACLOVAS POVILONIS po savo koncerto Toronto Lietuvių namuose Nuotr. S. Varankos

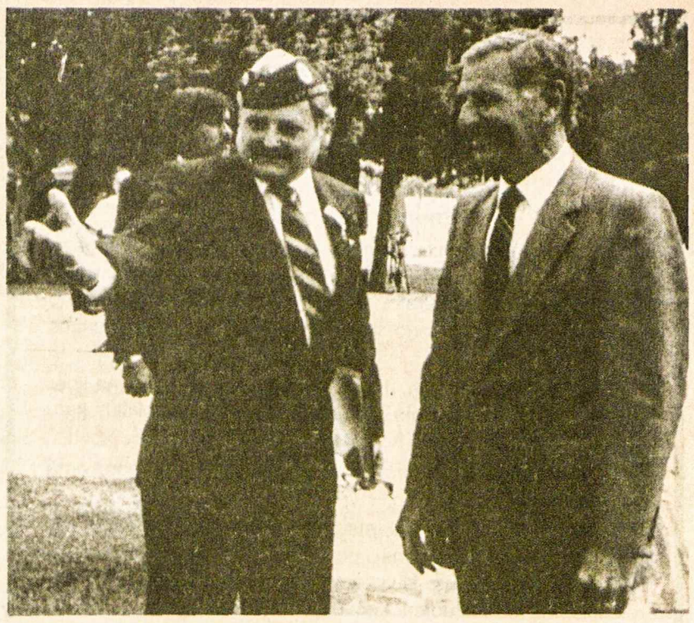

VYTAUTAS VIDUGIRIS, buvęs vyriausias skautininkas, aktyviai reiškiasi Amerikos legiono XIV apylinkėje, Los Angeles mieste. Vadovauja mirusių minėjimams veteranų karių kapinėse. Šiais metais toje iškilmėje dalyvavo ir Kalifornijos gubernatorius George Deukmejian (dešinėje)

Vyskupas Britanijos mieste

Vyskupas Paulius Baltakis aplankė Nottinghamo lietuvius

Š. m. birželio 1 d. Nottinghamo ir apylinkės lietuviai susilaukė garbingo svečio — laisvojo pasaulio lietuvių vyskupo Pauliaus Baltakio. Mišioms į Nottinghamo katalikų Šv. Barnabo katedrą susirinko arti 200 žmonių. Mišias atnašavo svečias vyskupas, kan. V. Kamaitis, kun. dr. S. Matulis, MIC, ir anglas pranciškonas Quintus Jackson.

Vyskupas pasakė pamokslą, primindamas mūsų brolius ir seseris pavergtoje Tėvynėje kovojančius už tikėjimą ir laisvę, kviesdamas visus išeivijoj sąžiningai atlikti savo tautines ir religines pareigas, išlikti susipratusiais lietuviais ir savo religinį bei tautinį sąmoningumą perduoti naujajai kartai.

Mišių metu giedojo Nottinghamo lietuvių choras, diriguojamas londoniškio sol. Just. Černiaus. Vargonavo ses. Teresė.

Po Mišių katedros sodelyje tautiečiai turėjo progos arčiau susipažinti su nauju mūsų vyskupu. Vėliau rinkosi visi į čia pat esančią salę vaišėm ir meninei programai. Visa tai buvo suorganizuota liet. katalikų sielovados — kun. dr. S. Matulio, MIC, talkinant Nottinghamo DBLS skyriui, lietuvių moterų draugijai su pirm. Damoševičiene, kurios paruošė puikias vaišes.

Meninę dalį atliko Derbio apylinkėje pagarsėjusi jaunimo grupė "Tėviškėlė", vadovaujama jaunutės Renatos Venckutės. Ji palinksmino visus puikia muzika ir daina. Nottinghamiškė Samanta Milnė padeklamavo poetai — Laimutis Švalkus ir Česlovas Obcarskas paskaitė savos poezijos, o sol. Just. Černius padainavo.

Vyskupą žodžiu sveikino Nottinghamo DBLS vardu K. Bivainis, LSS Europos rajono vadas s. S. B. Vaitkevičius, DBL jaunimo sąjungos pirm. G. Jakimavičius. Kun. dr. S. Matulis supažindino svečią su vietinių lietuvių organizacijų veikėjais. Baigiantis programai, vyskupas tarė trumpą žodį, dėkojo už malonų priėmimą, pažadėdamas ateityje vėl apsilankyti D. Britanijoj ir Nottinghame. Vaišės baigtos daina "Lietuva brangi"...

Salėje buvo surengta R. Popikienės meno paroda — jos išaustos juostos, tautiniais drabužiais aprengtos lėlės, net visa šokių grupė, meniški margučiai, varyje iškalti paveikslai.

Greitai atėjo laikas skirstytis į namus, bet širdyje mūsų vyskupo apsilankymas pasiliks neužmirštamas.

S. B. Vaitkevičius

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

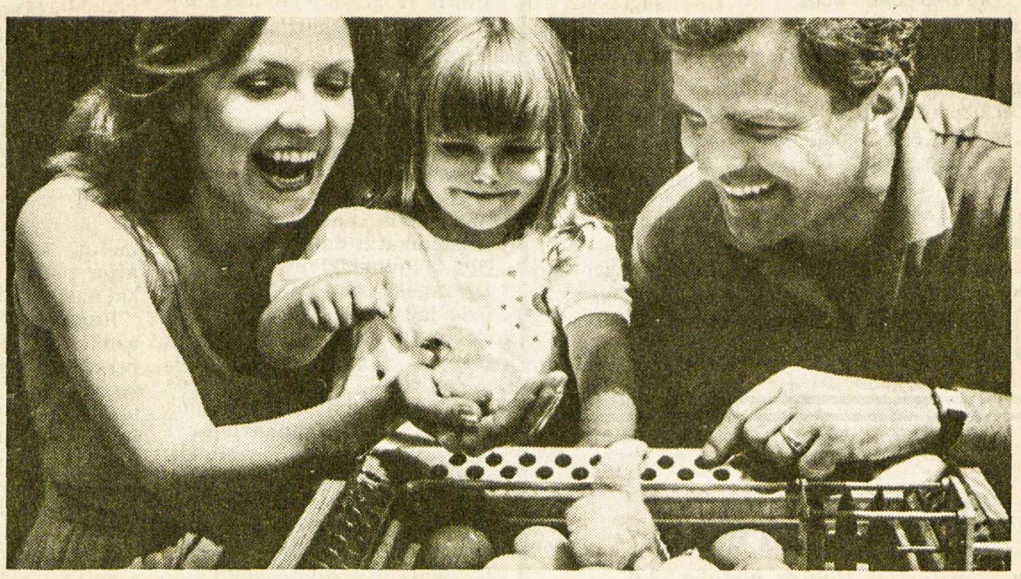

Mokslas apie ūkį - įdomios pramogos diena

Kodėl vieni kiaušiniai būna rudi, kiti balti? Ar gyvulio išmatos gali būti panaudotos energijai gaminti? Kaip gali vienas bulius būti 50,000 teliukų tėvas?

Kur galite rasti atsakymus į tuos klausimus? Ūkyje (Farm), kuris yra dalis "Food" parodos Ontario mokslo centre (Ontario Science Centre).

Jeigu jieškote informacijos apie stipriai mechanizuotą šių dienų žemdirbystę, nuvažiuokite bet kurią savaitės dieną į "Farmą" nuo dabar iki šių metų lapkričio 2 dienos. Daugiau informacijų gausite paskambinę telefonu (416) 429-4423.

FOOD
March 6 - November 2, 1986

NUVYKITE SU ŠEIMA Į "FARMĄ"
ONTARIO SCIENCE CENTRE
Don Mills Road prie Eglinton East, Toronto

Ontario Ministry of Agriculture and Food

Lietuvių tautinio meno Čiurlionio ansamblis koncertuoja Klivlande. Diriguoja — ansamblio vadovas muzikas Rytas Babickas, a. a. Alfonso Mikulskio įpėdinis
Nuotr. V. Bacevičiaus

Paskutinė granata

EUGENIJA SINADSKYTĖ

Jurgis, gulėdamas iš lentų sukaltoje lovoje, vartė rankose aprūdijusią granatą. Akių neatitraukė nuo voro, kuris ant pastogės langelio raizgė tinklą.

— Šį vakar vienintelė mano mylimoji Antosėlė priklausys kitam, — kartojo sukepusiom lūpom.

Kūną purtė nervinis šiurpulys. Atsistojęs pradėjo smarkiai žingsniuoti po mažą rakandais užverstą palėpę.

— Ne! Niekados! — stipriai suspaudė kumštyje šaltą metalo gabalą.

Staiga išgirdo laiptais atlipant astmos dusinamą Veroniką. Greit paslėpęs granatą po šiaudiniu čiužiniu, pravėrė duris.

— Atnešiau šviežių grybų pakepinus. Rapoliukas prigrybavo beržynėlyje pilną pintinę. Dubenėlį pridėjo ir man. Geras vaikis, pagaili senos ligonės.

— Pastatyk tetule ant stalo ir eik. Noriu pabūti vienas.

— Juk visą laiką vienas. Kaip ir nepabosta, — gergždančiu balsu atsakė senutė ir nuėmusi nuo medinės dėžės vainiką svogūnų sunkiai atsisėdo.

— Jau tie Grigai, matytum, nori savo vestuvėmis nuskambėti visoje apylinkėje. Muzikantus pakvietė iš miestelio, o valgius paruošė klebono šeimininkė su seserimi. Sako, stalai lūžta nuo visokių skanumynų.

Jurgis, alkūne atsirėmęs į gegnes, tylėjo. Jis galvojo kaip kažkada prisipažino Antosėlei ją mylįs.

... Tai įvyko vasarą. Pamiškėje pjovė šieną. Tėvo paprašyta patalkinti, ji grėbliu blaškė pradalges.

— Jurgeli, sustok mažumą, — sušuko linksmai. — Kiek čia prinokusių žemuogių! Leisk truputį pasigardžiuoti.

Nelaukdama atsakymo, pritūpusi ėmė rinkti. Šviesios, lengvos garbanos krito iš po stipriai surištos skarelės ant prakaitu sudrėkusios raudonos palaidinukės. Su ta palaidinuke, skaisčiais skruostais ir rausvom gaiviom lūpom ji pati atrodė kaip tikra prisirpusi žemuogė. Nė nepajuto kaip griebęs į glėbį pabučiavo. Tikrumoje iki tolei jos nemylėjo. Juk kaimynystėje užaugo ir laikė ją visada paaugle.

Štai, taip netikėtai, aną saulėtą vasaros dieną įsiliepsnojo tarp jų meilė ...

— Jaunieji netrukus turi grįžti iš bažnyčios, — pertraukė jo mintis Veronika. — Sako, rytoj visa palyda važiuos į jo tėviškę kažkur net už Utenos. Esąs iš turtingų namų.

— Aš, tetule, negaluoju ir norėčiau prigulti, — jieškojo kaip atsikratyti įkyrios pašnekovės.

— Ak, varge mano! Matau pabalęs, kakta rasota. Galėjau iš karto suprasti. Einu išvirsiu liepžiedžių su avietėm.

Vėl atsigulė aukštielninkas. Voras, jau nuraizgęs tinklą, tupėjo viduryje.

... Juk jei ne karas, būtų laimingai vedę ir dabar jau lakstytų pora mažylių. Viską sumaišė mobilizacija. Nuėjo partizanauti. Pradžioje naktimis ateidavo pas Antosėlę prie daržinės ir susėdę už krūmelių prašnekėdavo iki paryčių. Bet toliau darėsi pavojinga išeiti iš miško, tad ir pasimatymai nutrūko. O paskui ... Jurgis prisiminęs užsimerkė. Jam visada draskydavo sąžinę paskutinė partizanavimo diena.

Miško kovotojų eilės praretėjo. Trūko ginklų, o paramos iš niekur nesulaukė. Kiekvienas jautė artėjantį galą. Tą dieną būrio vadas pranešė girdėjęs apie ruošiamą "stribų" puolimą. Laukti priešo reikėjo kas valandą. Tad lygiom dalim išdalino likusius šaudmenis ir po vieną paskutinę granatą.

— Šaudykite, kol turėsite šovinių, o granatą palaikykite susisprogdinimui. Gyvi nepasiduokite, kad žiauriai kankinami neišduotumėte draugų.

Po to nusiuntė Jurgį pamiškėn ant kalniuko pasižvalgyti. Gal už valandos ar daugiau jis pamatė nuo plento užsukant tris sunkvežimius ginkluotų kariškių. Iš kėbulų kyšojo kulkosvaidžiai.

— Tai jau galas! — ištarė pabalusiom lūpom. — Dešimt draugų su keliais šoviniais prieš penkiasdešimts iki dantų apginkluotų "stribų".

Panoro bėgti, gelbėtis. O kaip tie miške? Juk neįspėjo, — žaibu bėgo mintys. — O jei praneš, ar pasikeis kas? Žus šiaip ar taip. Reikia pačiam sprukti ir tiek.

Akys nukrypo į paežerėje stovinčią tetulės trobą. Atbėgęs puolė su ašaromis į kojas, ir Veronika pagailėjo. Apgyvendino palėpėje įtaisytoje slėptuvėje, toliau nuo žmonių akių, kur vokiečių okupacijos laikais sukabindavo skerdieną.

Vėliau tetulė pasakė, jog partizanai miške, netikėtai užklupti, žuvo iki vieno. Nors Jurgis save teisino, bet širdyje jautėsi kaltas neatlikęs pareigos iki galo ...

Kaimynystėje nuskambėjo maršas ir linksmi šūksniai:

— Išpirkos! Išpirkos!

Girdėjosi sveikinimai, juokas. Galų gale sugužėjo trobon, nes pro langus sklido triukšmingas klegesys.

— Linksminkis, Antosėle, linksminkis. Tai tavo paskutinioji laimės diena, — sugriežė dantimis.

Lengvas vėjas pro pastogės langelį virpino voratinklį. Tačiau voras tvirtai įsikibęs tebetupėjo.

... Vėl prisiminė, kaip čia pirmuosius metus jį kankino baimė ir vienatvė. Jis gaudydavo kiekvieno keliu važiuojančio autovežimio dundesį. O gal jo jieško? Gal sustos ir užlips palėpėn ... Akys įprato tamsoje išskirti kiekvieną daiktą. Ant medinės dėžės kampe visada gulėjo granata. Ją paslėpdavo tik tetulei ateinant. Tą granatą jis laikė ne sau, bet tiems, kurie ateitų jo suimti. O po to? Aišku, bėgtų. Tegu nušauna, tačiau gyvo nepaimtų ...

— Kartu, kartu, — dainavo vestuvininkai nuo degtinės paskardėjusiais balsais.

Jurgis pašoko ir kaip žvėris narve ėmė kone bėgioti iš kampo į kampą. Jis giliai kvėpavo. Pro atlapus drobinius marškinius matėsi plati, tankiais juodais plaukais apžėlusi krūtinė, kuri aukštai kilnojosi. Perbraukė ranka kaktą ir atsikišusius kampuotus skruostus.

— Juk sakė tikrai mylinti, tad kodėl išteka už kito? Ne meilė tai, o apgaulė, — barškino krumplius.

... Vėl prisiminė, kaip po metų slapstymosi sykį naktį nusėlino pas Antosėlę prie klėties. Pasibeldė. Atidarė virpėdama duris. Jam pasirodė tada, kad buvo pasiilgusi, nes apkabinusi gailiai verkė. Nepasisakė jai, kad pas tetulę slapstosi, tik vadino įkalbėti kunigą juos sutuokti, o po to sprukti. Bet kai reikėjo spręsti kur bėgti, nežinojo. Antosėlė prašė nebėgateiti, nestatyti jos tėvelių į pavojų. Taip ir išsiskyrė pasižadėję laukti kažkokių pasikeitimų, kad galėtų amžiams susijungti.

Praėjo dveji metai, ir štai vestuvės. Ne su juo, o kažkokiu bernu nuo Utenos.

Jis tuos metus tegyveno viltimi, kad vieną dieną ateis pas Antosėlę ir pasakys:

— Jau laisvė! Nebereikia bijoti ir galime tuoktis!

Jis įsivaizdavo, kaip važiuos bažnyčion gėlėmis apkaišyta dvikinke brička, kaip Antosėlė liauna ir graži, tarytum Dievo Motina, baltai pasipuošusi stovės prieš altorių ir susijaudinusi tars priesaikos žodžius. Paskui smagūs grįš namo ir ...

— Kartu, kartu, — vėl pasigirdo girti pratysi balsai.

Jurgis krito ant lovos ir apvyniojo galvą paklode. Išgulėjo taip gerą pusvalandį, o po to, griebęs kirvakotį, pabeldė į grindis. Tai buvo ženklas, kad ateitų Veronika.

Kai toji įkišo plona kasele apvytą didelę pusplikę galvą vidun, Jurgis lyg nuo šalčio suglaudė pečius ir pro dantis iškošė:

— Man rodosi karščiuoju. Ar negalėtum tetule atnešti degtinės užpilo?

— Vai Tu, Dieve brangus! Taigi jau užplikiau žolelių. Bet jei nori, atnešiu ir užpilo.

Nuo degtinės Jurgiui palengvėjo. Užsimerkė. Po kiek laiko nejučiomis užsnūdo. Kai praplėšė akis, jau buvo naktis. Pro langelį skverbėsi blanki mėnulio šviesa.

Voras tebetupėjo.

— Kas iš to, kad išraizgei didelį tinklą. Įdėjai daug triūso ir dabar lauki aukos. Tačiau čia musių nėra. Jos visos ten, žemai, pas žmones. O palėpėje tik aš vienas, atskirtas nuo viso gyvenimo, tarytum vienišas ujamas šuo.

Atbula ranka pagraibė staliuką. Rado bonką su antpi¹u. Likusi tik pusė. Išgėrė iki dugno, bet lauktas svaigulys nebeužėjo.

— Antosėle, eikime jau į klėtį miegučio. Sakė, lova paruošta, — pasigirdo guvus vyriškas balsas.

— Dar visi tebešoka, — netvirtai priešinosi toji.

Jurgis pripuolė prie plyšio. Mėnulio apšviestas aukštas vyriškis pakėlė ant rankų savo mylimąją, ir abu juokdamiesi dingo už klėties durų.

Rankos suspaudė granatą. Nuo įtūžio temo akyse, tačiau nė nepajuto, kaip nušuoliavo laiptais žemyn ir atsidurė prie klėties.

— Atidarykite, — ėmė daužyti kumščiu duris.

Jokio garso. Vien stiprūs širdies smūgiai plėšė krūtinę. Jurgis bandė pečiais išversti tvirtas ąžuolines duris. Net nesusiūbavo. Patraukė granatos degiklį. Nesiduoda. Per tuos metus rūdys padarė savo. Dar ir dar traukė. Veltui. Tada suspaudė ją kumštyje ir dėjo iš visų jėgų į duris. Nuskardėjo kurtinantis sprogimas, ir jis susmuko ... Kai paplūdęs kraujuose pramerkė akis, per miglas pamatė Antosėlės veidą.

— Nežuvo! Paskutinė vado granata buvo skirta man — išdavikui, — nusmelkė.

— Atleisk vade, — pasakė stingstančiom lūpom.

Niekas iš stovinčių taip ir nesuprato jo paskutiniųjų žodžių reikšmės.

Stratfordo festivalyje

Hitlerio kilimas Brechto satyroje

ALFONSAS NAKAS

Ruošdamasis antrajai Stratfordo išvykai, perskaičiau vieną įdomią ir dvi neįdomias knygas. Įdomioji tai W. Shakespeare'o "Hamletas" — ji nenusibosta perskaitoma prieš kiekvieną naują pastatymą. Nuobodžios buvo Tomo Stoppard "Rosencrantz and Guildenstern Are Dead" (hamletinė parodija) ir Bertolto Brecht "The Resistible Rise of Arturo Ui".

Pastaroji yra satyrinė drama, vaizduojanti neva Čikagos gangsterius, pradžioje sunaikinusius taurių miesto prekybininkų trestus, o paskui įsibrovusius į Cicero miestą ir pasiglemžusius daržovių prekybą. Ką gangsterių ir teigiamųjų satyros veikėjų vardai dengia, autorius pats paaiškina "chronologinėj lentelėj" veikalo gale: Old Dogsborough — Antrojo reicho prez. Hindenburgas; Arturo Ui — Adolfas Hitleris; Ernesto Roma — Ernst Roehm; Emanuele Giri — Herrman Goerring; Giuseppe Givola — Joseph Goebbels; Ignatius Dollfeet — Austrijos kancleris Engelbert Dollfuss; Betty Dullfeet — ponia Dollfuss. Ir dar keletas mažiau žinomų istorinių asmenų ar asmenybių.

Veiksmas prasideda 1929 m., baigiasi Austrijos užėmimu ir grasinimu kitoms Europos valstybėms. Dramos 15 skyrių vaizduoja 15 Trečiojo reicho istorijos epizodų. Dramos kalba grubi, dažnai vulgari, necenzūriška, "gangsteriška". Jokių filosofiškų ar literatūriškų puošmenų. Vis apie kalafijorus, daržoves, sandėlius ... Užbaigus darėsi tik smalsu, ką gi Stratforde iš šio veikalo paruoš?

"The Third Stage" teatre spektaklį mačiau birželio 28 vakare. Režisierius Tom Kerr, pasitelkęs dailininką Stephen J. Degensteiną, muzikę Laurą Burton, šviesų tvarkytoją Luisę Guinard ir apie tuziną jaunų, entuziastiškų aktorių, kurie, skubiai perrenginėjami ir pergrimuojami, vaidino po du ir daugiau vaidmenų, padarė savos rūšies šedevriuką.

Kadangi Brechtas nenurodė, kaip elgtis tarp dialogų, režisierius pridėliojo visokių savo "prieskonių". Dažnai grojo liūdna (blues) ir linksma džazo muzika. Tarpais gangsteriai su merginomis šoko šlagerius, bet veikalo slinkties nestabdydami, dialogų nenutraukdami. Prieš kiekvieną naują epizodą gražiabalsė dainininkė Anne Wright (vaidinanti Dockdaisy) atlikdavo kurią populiariją dainą (pakartotinai "Chicago, Chicago"). Gangsteriams vieni kitus begaudant ir bešaudant gausiai naudoti šviesų efektai, įskaitant tik šiemet Stratforde įvestą vad. "Strobe effect" — aštrų, fantastišką šviesų mirguliavimą.

Richard Gilbert-Hill vaidino Old Dogsborough, Jerry Etienne — Givolą, Kim Coates — Romą, Michael Hanrahan — Giri. Jie visi kas sau įdomūs. Tik nesistengta, kad jie būtų panašūs į istorines asmenybes nei bendra išvaizda (pvz. kur gi rasi tarp jaunų aktorių tokį didelį, stambų vyrą, kaip Herrmann Goerring!), nei bent atitinkamai nugrimuotu veidu. Vienintelis Maurice Godin, vaidinęs Arturo Ui, ir veido struktūra panėšėjo į Hitlerį ir grimuotas taip, kad niekam neliktų jokių abejonių. Na, ir vaidino jis! Pradžioje — pasimetęs, be charakterio, visiškai ne "hitleriškų" judesių, gestų. Maniau, kad jaunoji Kanados teatralų karta bus jau visai fiurerį pamiršusi. Bet, palaukit! Kai Arturo Ui ėmė kaip ant mielių kilti, atėjo Aktorius (Lee MacDougall) ir pradėjo apmokymą. Rodė, kaip rankas laikyti (tarp šlaunų), kaip vaikščioti (žąsies žingsniu, ant pirštų galų), kaip gestikuliuoti sakant kalbas. Tai buvo viena juokingiausių vaidinimo scenų. Po to, iki vaidinimo galo, jau turėjome pilnakraujį Hitlerį, kurio visi pasirodymai, ypač gestikuliavimai kalbas sakant, ištisai kėlė juoką. Tikiu, kad rež. Tom Kerr ir jo parinktas gabus aktorius Maurice Godin būtų prajuokinę ir dramaturgą ...

Daug išradingumo parodyta aktorių aprangoj. Daug stebinančių staigmenų butaforijoj (raudona kėdė vadui, baltas karstas Cicero daržovių magnatui — Austrijos kancleriui, nešamos raudonos vėliavos priešakyje išsiuvinėtos nekaltais, lyg šachmatų, ornamentais, antrame šone — svastikom).

Nepamirštama pabaiga! Kai Arturo Ui, hitleriškai skeryčiodamasis, skelbia Cicero miesto paėmimą ir žada paimti kitus miestus, vyrai ir moterys, ilgomis, baltomis prijuostėmis aprengti (daržovių pardavėjai), maršą grojant, su minėtomis nacių vėliavomis žygiuoja taip, kad po jų kojom, regis, scenos grindys luš ...

Šis veikalas scenoje bus tik iki rugpjūčio 30. Jį verta pamatyti.

Iš Stratfordo festivalyje vaidinamo Bertoldo Brechto veikalo "The Resistible Rise of Arturo Ui". Iš kairės: Maurice Godin (Arturo Ui), Jerry Etienne (Giuseppe Givola), Michael Hanrahan (Emmanuele Giri), Marcia Kash (Betty Dullfeet)
Nuotr. R. C. Ragsdale

JONAS GUTAUSKAS

Ūkininko malda

Atleiski man, Dievuli,
Kad poterių mažai kalbėjau –
Per visą savo amžių
Ariau, akėjau, sėjau,

Kad tik duonelės būt visiems –
Mažiems ir dideliems.

. . . . . .

Kai sėja bus baigta,
Tada ir pailsėsiu,
O šlamančius javus
Net ir kape girdėsiu.

Trijų brolių pasaka

Du broliai buvo gudrūs,
O trečias negudrus.
Jeigu tikėti pasaka,
Tai jis sugavo žirgą
Sidabro kamanom,
Auksinėm pasagom.

Piemenėlis

Tu naginėlių neturėjai,
Todėl piršteliai kruvini.
Ne tu verkei, tai verkė vėjai,
Našlaičiui meilės kupini.

Dar tebegyvas piemenėlis
Su karklo dūdele,
Tik pamotės ranka paglosto
Sunki dalia.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dr. Jono Balio paruoštas veikalas "Lietuvių žemdirbystės papročiai ir tikėjimai" bus išleistas dešimtąja serijos "Lietuvos tautos lobynas" knyga. Jon įjungta visa iš Lietuvos atsivežta tautosakinė medžiaga, nusikopijuota iš tautosakos archyvų Vilniuje 1942-43 m. Su iliustracijomis bei įvadinėmis studijomis veikalas turės apie 250 puslapių, kainuos $10 JAV. Išleis Silver Spring vietovėje atgaivinta "Lietuvių tautosakos" leidykla š. m. rugpjūčio mėnesį. Čekius prašoma rašyti Lithuanian Folklore Publishers vardu ir su užsakymais siųsti šiuo adresu: 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, MD 20901, USA.

Dviejų Vinco Mykolaičio-Putino "Valdovo" spektaklių gegužės 17-18 d.d. susilaukė Los Angeles ir apylinkių lietuviai Šv. Kazimiero parapijos salėje, kur juos pakvietė Los Angeles lietuvių dramos sambūris su savo meno vadovu ir rež. Petru Maželiu. Jis ne tik režisavo premjerinius spektaklius, bet ir paruošė scenovaizdžius, drabužių projektus, kuriuos įgyvendino Ema Dovydaitienė. Vaidino aktoriai – Ramunė Vitkienė, Sigutė Mikutaitytė, Vincas Dovydaitis, Antanas Kiškis, Aloyzas Pečiulis, Arnoldas Kungys su debiutantais – Tadu Dabšiu, broliais Arvydu ir Sigitu Raulinaičiais.

Lietuvių vyrų kvartetas Los Angeles mieste atsigavo su naujuoju savo vadovu muz. Aloyzu Jurgučiu, surengdamas nemažai koncertų, išleisdamas ir greit išparduodamas 1.000 plokštelių "Tu man viena". Kvartetas jau įdainavo antrą plokštelę "Apie tave svajoju", jon įjungdamas muz. A. Jurgučio aranžuotas lengvo žanro dainas, tarp kurių yra G. Gudauskienės "Pabučiavimas" ir B. Budriūno "Tėviškėlė". Antrosios plokštelės išleidimą remia tie patys mecenatai — Kazimiera ir Antanas Mikalajūnai. Los Angeles lietuvių vyrų vienetą būtų galima pavadinti inžinierių kvartetu, nes jo nariai yra balsingi inžinieriai — Rimantas Dabšys, dr. Emanuelis Jarašūnas, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas. Susipažinimas su naująja plokštele "Apie tave svajoju" įvyks rugpjūčio 3, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Šv. Kazimiero parapijos salėje. Kartu tai bus ir laikinis atsisveikinimas. Mat kvartetas ruošiasi koncertinei kelionei Australijon. Jo koncertai ten įvyks: Sydnėjuje — rugpjūčio 17 d., Adelaidėje — rugpjūčio 23 d. ir Melburne — rugpjūčio 24 d. Balsingieji inžinieriai sutiko patys padengti kelionės išlaidas, o koncertų pelną palikti pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalams.

Pavasario šventę Klivlande gegužės 24-25 d.d. surengė "Grandinėlė", vadovaujama Liudo ir Aleksandros Sagių. Šia proga paminėta ir "Grandinėlės" 33-jų metų veiklos sukaktis, sujungta su buvusių šokėjų sąskrydžiu. Juos sukvietė sąskrydžio pirm. Dalia Motiejūnaitė, susilaukusi apie 120 buvusių šokėjų ir muzikantų iš įvairių miestų. Pažintis vėl atgaivino jaukus pobūvis Dievo Motinos parapijos salėje gegužės 24 d. "Grandinėlės" nueitą kelią atskleidė salėje išstatytos nuotraukos, laikraščių bei žurnalų iškarpos, proginiai leidiniai. Jaunystės prisiminimai atgijo pokalbiuose, vaišėse, skaidrėse, filmuose ir šokyje. Padėkos Mišias gegužės 25, sekmadienį, Dievo Motinos šventovėje atnašavo ansamblio globėjas kun. G. Kijauskas, SJ. Koncertas valstybinio Klivlando universiteto didžiojoje auditorijoje sutraukė beveik penkis šimtus žiūrovų. Jį surengė ir globojo etninių studijų skyrius universitete. Koncertan įsijungė devynių orkestrantų kapela su vadove Nancy Santa ir muz. Ritos Kliorienės vadovaujamas Dievo Motinos parapijos choras. Pačios "Grandinėlės" pasirodyme dalyvavo reprezentacinė 32 šokėjų grupė ir dalį programos atlikusi jaunimo ir vaikų grupė su 22 šokėjais. Šią grupę paruošė Kristina Freudenberg ir Dalia Motiejūnienė. "Grandinėlės" šventė baigta pokyliu "Charter House" viešbučio salėje, susilaukusiu apie 300 svečių. Rengėjų vardu "Grandinėlės" vadovams padėkojo Algis Rukšėnas. L. Sagys "Grandinėlės" nariams, šokantiems nuo 1973 m., įteikė stilingas plaketes su įgraviruotu įrašu: "Už meilę ir pasišventimą lietuviškam šokiui Amerikos žemėje." Liudui ir Aleksandrai Sagiams sugiedota "Ilgiausių metų".

Kauno radijo gamykla užmezgė artimus ryšius su Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyriumi, kurio valdybai vadovauja dail. S. Nenorta. Rengiami pokalbiai, aptariamos parodos. Radijo gamyklos patalpose buvo surengtos M. Mildažytės-Kulikauskienės akvarelių ir A. Vaitkūno tapybos darbų parodos. Šiam jaunam dailininkui paskirtas gamyklos darbininkų prizas už akademiko Z. JanušKevičiaus portretą.

Sąjunginiame XIX-me kino festivalyje Alma-Atoje pagrindinius prizus mokslo populiarinimo filmų grupėje laimėjo dokumentinis Lietuvos kino studijos filmas "Randas" ir Kazachijos filmas "Mokykla: permainų metas". Pilnametražį dokumentinį filmą "Randas", analizuojantį moralines-etines jaunimo gyvenimo ir elgesio problemas, sukūrė rež. R. Šilinis, operatorius A. Buklys ir kompoz. V. Ganelinas.

Metinę Žemaitės premiją už geriausią grožinį prozos kūrinį kaimo tema yra įsteigęs jos vardo kolchozas Kelmės rajone. Šiemetinę jau XXI-ją Žemaitės premiją laimėjo B. Masionienė-Baltrušaitytė už pernai išleistą knygą "Lieptai", turėjusią venuolika apsakymų ir vieną apysaką. Knygos herojams būdingas pareigos savo kraštui supratimas, meilės ir gerumo ilgesys. B. Masionienė-Baltrušaitytė yra docentė Vilniaus universitete, filologijos mokslų kandidatė, literatūrologė, poetė ir prozininkė. Ji tyrinėja L. Tolstojaus kūrybą.

Tarptautiniai dainininkių konkursai nuo 1967 m. rengiami Tokijo mieste išaiškinti geriausiai G. Puccinio operos "Madame Butterfly" pagrindinio vaidmens atlikėjai. Konkursu pagerbiamas japonų dainininkės Tamakos Miuros atminimas. "Madame Butterfly" operoje vaizduojama tragiškai pasibaigusi japonės meilė anglų laivyno karininkui Pinkertonui. Pastaruoju metu konkursan įjungiami ir Pinkertoną dainuojantys tenorai, tačiau pagrindinis dėmesys ir toliau tenka sopranams. Į šiemetinį konkursą įsijungė ir Vilniaus operos sol. Irena Milkevičiūtė. Butterfly vaidmens atlikėjoms skiriamos dvi premijos. Konkursas buvo padalintas į tris dalis. Pirmose dviejose dalyse sopranams reikėjo atlikti po dvi arijas su fortepijono palyda, trečiosios dalies duetan su Pinkertonu buvo įjungtas orkestras. Varžovės turėjo pasipuošti japonišku peruku ir kimonu. Vilnietė sol. I. Milkevičiūtė laimėjo sidabro medalį ir II laipsnio diplomą. Aukso medalis ir I laipsnio diplomas teko rumunų sol. Evai Barajanu. Prieš konkursą įvykusiame festivalyje dalyviai, pasipuošę tautiniais drabužiais, atliko savo liaudies dainas. Sol. I. Milkevičiūtė festivaliui buvo pasirinkusi J. Karoso harmonizuotą lietuvių liaudies dainą "Pasvarcyk, antela". Baigminiame konkurso laureatų koncerte ji dainavo Leonoros arijį iš G. Verdžio operos "Likimo galia". Konkurso laureatai aplankė ir gėlėmis papuošė Nagasakyje palaidotos Tamakos Miuros kapą, prie jo surengė koncertą. Sol. I. Milkevičiūtė Vilniaus operon įsijungė 1976 m., baigusi Vilniaus konservatoriją. 1978-79 m. ji tobulinosi Milano teatre "La Scala", 1977 m. laimėjo pirmą vietą sąjunginiame Glinkos konkurse.

Penktasis tarptautinis dirigentų konkursas vengrų muziko Janošo Ferenčiko atminimui Budapešte sutraukė daugiau kaip 50 dalyvių iš 28 pasaulio šalių. Tarp jų buvo ir Lietuvai atstovavęs jaunasis simfoninio Vilniaus filharmonijos orkestro dirigentas Gintaras Rinkevičius, prieš porą metų išsikovojęs laureato vardą tarptautiniame Herberto von Karajano fondo dirigentų konkurse V. Berlyne. Konkursas Budapešte, trukęs tris savaites, buvo padalintas į keturias dalis, kuriose reikėjo atlikti apie 30 privalomų kūrinių. Dirigentų varžybas nuo antrosios konkurso dalies transliavo Vengrijos televizija. Jų pastangas stebėjo gausūs žiūrovai. Jiems teko matyti ir G. Rinkevičiaus dirigavimą simfoniniams Budapešto radijo ir televizijos, Budapešto filharmonijos ir Vengrijos orkestrams. Pirmą vietą laimėjo amerikietis G. R. Hansonas, antrą — G. Rinkevičius. Jam buvo įteiktas laureato diplomas ir sidabrinė dirigento lazdelė. Be to, G. Rinkevičius apdovanotas specialiu prizu už geriausią ištraukos iš V. A. Mocarto operos "Užburtoji fleita" atlikimą.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 31 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	7 %
180-185 d. termin. ind.	$7\frac{1}{4}$%
term. indėlius 1 metų	$7\frac{3}{4}$%
term. indėlius 2 metų	$7\frac{3}{4}$%
term. indėlius 3 metų	$7\frac{3}{4}$%
pensijų s-tą	$8\frac{1}{2}$%
spec. taup. s-tą	$7\frac{1}{4}$%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	$6\frac{1}{2}$%
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	$9\frac{3}{4}$% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai: 531-1191
namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ -
su
* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu

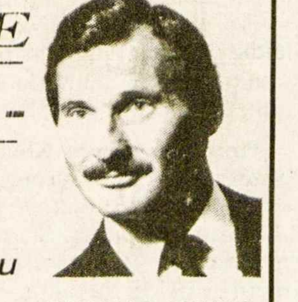

ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
239-3991
res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas
VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,
mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.
Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tus daranti lig šiol viešai valdžios nepripažinta dr. H. Morgentalerio klinka Toronte. Mat legalūs abortai gydytojų komisijos sprendimu dėl streiko buvo nutraukti keliose Toronto ligoninėse. Dr. H. Morgentaleris tada sumažino kainas savo klinikoje ir netgi ją atidarė šeštadieniais.

Pirmo gydytojų streiko Kanadoje susilaukė Saskačevano provincija, kai ten buvo paskelbta 1962 m. liepos 1 d. įsigaliojusi provincinė sveikatos drauda. Tai buvo pirmas žingsnis visą Kanadą dabar apimančios sveikatos draudos, kurią administruoja provincijos, gaunančios finansinę paramą iš Otavos. Provincinės draudos įvedimą Saskačevano provincijoje gydytojai sutiko kaip visišką savo teisių pažeidimą. Streikas, pradėtas 1962 m. liepos 1 d., truko iki liepos 23 d. Streikuojantiems gydytojams pakeisti Saskačevano vyriausybė atsikvietė 180 gydytojų ir buvo pasiruošusi dar daugiau jų atsivežti iš Britanijos. Gydytojų streiką tada užbaigė nauja jų sutartis su vyriausybe. Gydytojams buvo leista atsisakyti tiesioginių ryšių su provincine sveikatos drauda. Apmokėtas sąskaitas iš provincinės sveikatos draudos gydytojai galėdavo gauti per tris tarpininkėmis paskirtas draudos agentūras, sutikusias atlikti tas pareigas. Tai buvo nerimtas kompromisas, kurio vėliau atsisakė patys gydytojai, kai jiem paaiškėjo provincinės sveikatos draudos nauda.

A. a. Paul Yuzyk, ukrainiečių kilmės senatorius, nuoširdus lietuvių bičiulis, 73 m. amžiaus, mirė vėžio ligos pakirstas 1986 m. liepos 9 d. Otavoje. Senatoriumi buvo paskirtas J. Diefenbakerio vyriausybės 1963 m. Prieš tai jis profesoriavo Manitobos universitete, dėstydamas istoriją. Persikėlęs su šeima Otavon, profesoriavo Otavos un-te nuo 1966 iki 1978 m. Reiškėsi ukrainiečių veikloje, slavistų darbuose, parašė visą eilę knygų, iškeldamas ukrainiečių įnašą Kanadai. Daug kas jį laiko daugiakultūriškumo tėvu. Palaikė ryšius su įvairiom tautybėm. Kviečiamas dalyvaudavo lietuvių iškilmėse, ne kartą yra kalbėjęs apie Lietuvą senato posėdžiuose, visą laiką aktyviai rėmė baltiečių vakarus parlamento rūmuose.

Kanados spaudoje plačiai nuskambėjo senatoriaus J. Heberto bado streikas prie senato salės durų Kanados parlamente š. m. kovo 10-31 d.d. Tuo streiku jis protestavo prieš darbo neturinčiam jaunimui skirtos "Katimaviko" programos sustabdymą. Ta programa iš valdžios kasmet gaudavo beveik $20 milijonų; laikinio darbo, daugiausia susieto su Kanados pažinimu, parūpindavo porai tūkstančių 17-21 amžiaus jaunuolių. Savo bado streiku senatorius J. Hebertas reikalavo tęsti sustabdytą "Katimaviko" programą, nors konservatorių vyriausybė ją pripažino nepraktiška, neparūpinančia nuolatinio darbo jaunuoliams.

Neseniai senatorius J. Hebertas vėl pateko į spaudos puslapius, garsindamas išleistą bado streiko dienoraštį "Dvidešimt viena diena: vieno žmogaus kova už Kanados jaunimą". Spaudos atstovams jis skundėsi, kad jį gelbėję iniciatoriai "Katimaviko" programai surinko tik $4 milijonus, nors anksčiau iš valdžios būdavo gaunama beveik $20 milijonų. Senatorius J. Hebertas dabar nori, kad Kanados vyriausybė ne tik atgaivintų "Katimaviko" programą, bet ir metines lėšas nuo $20 milijonų padidintų iki $400 milijonų. Mat tada pagal tą programą kasmet pasivažinėti po Kanadą galėtų ne 2.000, o 50.000 darbo neturinčių jaunuolių. Daug kam atrodė, kad tai "Katimaviko" programai, susilaukusiai tik $4 milijonų aukų, senatorius J. Hebertas atiduos visą savo dienoraščio pelną. Laikraštininkus nustebino jo atsakymas, kad jaunimo reikalams jis tegalės paskirti tik dalį dienoraščio pajamų, nors jo alga su priedais sieka apie $70.000.

Senatoriaus J. Heberto bado streikas daug kam atrodė reklaminiu asmeninės garbės siekiu. Jis nesusilaukė partijos vadų pritarimo, netgi ir J. Turnerio, nors J. Hebertą senatoriumi su gera alga iki mirties yra paskyrusi liberalų vyriausybė. Streikuojantis J. Hebertas parlamente susilaukė nemažai lankytojų, sužavėtų jo auka jaunimui. Iš keblios situacijos senatorių J. Hebertą išgelbėjo liberalų politikas J. Chretienas, pažadėjęs sutelkti pakankamai lėšų "Katimaviko" programai iš privačių šaltinių. Susilaukęs tokio pažado, senatorius J. Hebertas nutraukė bado streiką. Tada paaiškėjo, kad panašių bado streikų savireklamos tikslu jis yra turėjęs ir anksčiau, tačiau nė vienas jų nebuvo parlamente, koridoriuje prie senato durų.

Dail. ALDONA TOTORAITIENĖ taria poetinį žodį kaip įvadą į oratoriją "Septyni Kristaus žodžiai" minint sibirinių trėmimų sukaktį Toronto Lietuvių namuose

Skautų veikla

• Stovykla Romuvoje prasidės liepos 26 d. Vaikus prašoma atvežti šeštadienį ligi 11 v.r. Didysis laužas bus rugpjūčio 2, šeštadienį. Mišios sekmadienį, rugpjūčio 3, bus 10 v.r. Tėvai ir svečiai kviečiami dalyvauti. Stovykla baigsis rugpjūčio 4 d., uždarymas — 9 v.r. Prašoma vaikus atsiimti ligi 11 v.r. Romuvos stovyklai registracijos lapus su $30 registraciniu mokesčiu siųsti vyr. sk. Gailei Šaltmiraitei (8 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6S 2X5; tel. 762-0667). Kaina vienam — $110, dviem — $190, trim — $270. **J.D.B.**

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į **"House of 220"**. Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.
Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Dr. GINA-JOANA GINČAUSKAITĖ, optometristė, Stasio ir Eugenijos, gyvenančių Mississaugoje, duktė, baigusi optometrijos studijas Waterloo, Ont., universitete (Doctor of Optometry). Savo kabinetą ji atidarė Toronte (1551 Bloor St. W.). Sklandžiai kalba lietuviškai. Yra baigusi Toronto Maronio mokyklą, pasižymėjusi dailiojo čiuožimo varžybose ir laimėjusi 1979 m. Kanados dailiojo čiuožimo sąjungos aukso medalį. Studijuodama Waterloo universitete, sudarė dailiojo čiuožimo grupę, kuriai vadovavo nuo 1979 iki 1984 m. Sidabro-bronzos medalius laimėjo Ontario gimnazijų dailiojo čiuožimo šokio kategorijoje Londono universitete 1983 m. ir Kingstono un-te — 1984 m. Gamtos mokslų bakalaurės laipsnį gavo Waterloo un-te 1982 m. Forde Studio Inc.

SPORTAS

GOLFAS

Handikapas reiškia jėgų išlyginimą arba sudarymą jėgų pusiausvyros. Golfe tik profesionalai juo nesinaudoja. Mėgėjai golfininkai visi juo naudojasi, kai žaidžia su įvairaus pajėgumo žaidėjais. Handikapas nustatomas naudojantis tam tikru skaičium paskutiniu metu turėtų žaidimų, paimant geriausius rezultatus. Pavyzdžiui: golfininko, kuris per tam tikrą skaičių žaidimų gauna 10 taškų vidurkį virš nustatytos kurso normos (par), handikapas yra 10. Toronto lietuvių golfo klubo narių handikapas svyruoja tarp 4 ir 36.

Liepos 13 d. turnyre, kuris vyko Boltono aikštėje, J. Juodikis, kurio handikapas yra 33, laimėjo turnyrą su 60 taškų. Po to sekė dr. R. Saplys 62, J. Danaitis 65, R. Kymantas, A. Banelis, R. Strimaitis — po 66, Al. Kuolas 67, E. Kuchalskis, Al. Simanavičius, A. Zalagėnas ir A. Stauskas — po 68. Moterų grupėje E. Kėkštienė ir I. Kymantienė — po 68, G. Kuchalskienė — 77.

Be handikapo geriausius rezultatus pasiekė A. Stauskas ir dr. R. Saplys — 75, R. Strimaitis — 79, J. Danaitis — 79, A. Banelis, Al. Kuolas, dr. A. Mikelėnas, Al. Simanavičius ir Aug. Simanavičius — 81, M. Ignatavičius — 83, R. Kymantas — 84, E. Kuchalskis — 85, R. Šimkus — 86, S. Kėkštas, V. Astrauskas — 87, A. Žaliauskas, D. Laurinavičius — 88, A. Zalagėnas — 89. Moterų klasėj: E. Kėkštienė — 92, I. Kymantienė — 94, G. Kuchalskienė — 113. Neseniai pradėjusi žaisti golfą V. Žaliauskienė pasiekė gana gerą rezultatą ir už tai gavo atitinkamą premiją.

Buvo parinktos trys "par" skylės, ant kurių primestas arčiausiai vėliavėlės sviedinukas laimėjo premiją. Tokias premijas gavo B. Sergautis, Al. Simanavičius ir Aug. Simanavičius.

Turnyre dalyvavo 34 golfininkai. Vadovavo klubo valdybos narys A. Stauskas. Sekantis turnyras įvyks liepos 27 d., 12 v., Glen Eagles aikštėje. S.

Pajieškojimai

Jieškomas **Leonas Ramanauskas**, anksčiau dirbęs miškuose "Wick" bendrovėje. Jis pats arba žinantys prašome pranešti Antanui Vitkauskui, R.R. 5, Box 274-A, Lockport, IL 60441, USA.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

PARAMA TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
7 % už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo .... 11 %
$7\frac{1}{4}$% už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
$7\frac{1}{2}$% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
$7\frac{1}{2}$% už 2 m. term. indėlius	1 metų .... 10 %
$7\frac{1}{2}$% už 3 m. term. indėlius	2 metų .... $10\frac{1}{4}$%
$8\frac{1}{2}$% už pensijų planą	3 metų .... $10\frac{1}{2}$%
$7\frac{1}{4}$% už specialią taup. s-tą	(fixed rate)
7 % už taupymo s-tas	su keičiamu nuošimčiu
6-$7\frac{1}{2}$% kasd. palūkanų sąskaita	1, 2 ar 3 metų .... $9\frac{3}{4}$%
6 % už čekių s-tas (dep.)	(variable rate)

AKTYVAI virš 55 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE PARAMA

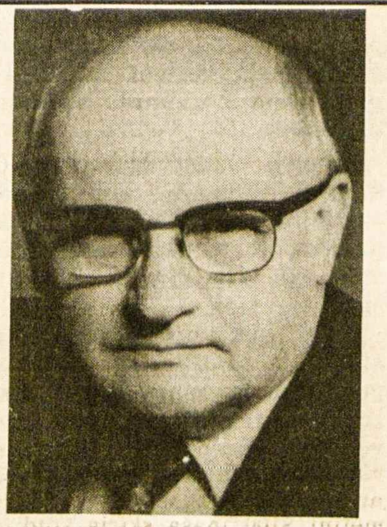
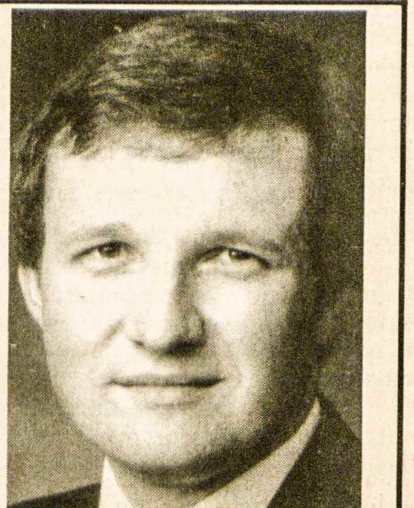

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st, west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322

BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $149,900. PARDUOTA
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $142,500. PARDUOTA
HIGH PARK – 13 kambarių — $269,[illegible]
QUEEN-BATHURST – 2 miegamųjų — $82,900.
MARKLAND WOODS – 4 miegamųjų — $215,000.
PALACE PIER – 2 miegamųjų — $188,000.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: *Tom Thompson ir J. Tamošiūnas*

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas. Lietuviams 10% nuolaida.* Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

PRISIMENANT MONS. BIČIŪNĄ

Vienas tautietis man atsiuntė iš Kanados "TŽ" 1986 m. sausio 21 d. iškarpą, liečiančią a.a. monsinjoro dr. Jono Bičiūno asmenį. Mane labai nustebino kategoriškas rašančiojo neigimas čia visiems gerai žinomos tikrovės. Patikrinęs dar kartą atidžiai faktus, jaučiu pareigą, kaip Lietuvių katalikų sielovados direktorius Italijoje ir čia esančios Lietuvių Bendruomenės primininkas, patikslinti.

1. Kunigui dr. Jonui Bičiūnui monsinjoro titulas buvo suteiktas popiežiaus Pauliaus VI 1967 m. kovo 30 d. (žr. "Annunario Pontificio" — Popiežiškas metraštis nuo 1968 ligi 1975 m. imtinai). Taigi šiuo titulu jis buvo čia žinomas visiems per 8 paskutinius jo gyvenimo metus ligi mirties 1975.IV.6.

2. Mons. J. Bičiūnas su šiuo titulu buvo ir Šv. Petro bazilikos kapitulos narys, atliekantis visas pareigas, privalomas kanauninkams-beneficiatams. Jis naudojosi jiems priklausomomis privilegijomis bei atlyginimu. Kapituloje nėra klierikų kategorijos. Tai galima patikrinti ir paminklinėse Romos Verano kapinėse, kur yra šios kapitulos koplyčia ir prie jos prijungtos dvi kriptos. Kairėje yra užrašas: "QUIETI CANONICORUM" (kanauninkų poilsiui) ir dešinėje "QUIETI BENEFICIARORUM" (beneficiatų poilsiui), kur 1975 m. balandžio 11 d. buvo palaidotas mons. J. Bičiūnas. Šioje dalyje yra palaidota eilė nuncijų, arkivyskupų, vyskupų, prelatų ir kitų aukštų dvasiškių Vatikano valstybės sekretoriato bei kongregacijų tarnautojų, buvusių taip pat kanauninkais-beneficiatais.

3. Mons. J. Bičiūnas, Lietuvos istorijos tyrinėtojas Vatikano ir Romos archyvuose, neturėdamas kur ir iš ko gyventi, buvo Romos kurijos paskirtas paminklinės Šv. Juozapo šventovės Romos centre (S. Giuseppe a capo le case, via Francesco Crispi) rektoriumi, kurią jis administravo eilę metų.

4. Didysis Lietuvos draugas kard. Antonio Samorė, būdamas Sakramentų kongregacijos prefektu, 1970 m. paskyrė mons. Bičiūną komisaru specialioje komisijoje spręsti vedybinių dispensų byloms.

Jausdamas atlikęs savo pareigą tiesai ir mirusiajam, gal ir nepilnai, noriu pasinaudoti proga pastebėti visiems rašinių mėgėjams, kad ne visada gyvenime yra taip, kaip norėtume kad būtų.

Msgr. Vincas Mincevičius,
Roma, Italija

LAIŠKAS IŠ URUGVAJAUS

DIDŽIAI GERBIAMIEJI!

Kreipiuosi į Jus, kurie atstovaujate a.a. kun. P. Ažubalio stipendijų fondui. Noriu nuoširdžiai padėkoti už tą stipendiją, kurios nesitikėjau ir kuri suteikė daug džiaugsmo mano motinai ir visai mano šeimai.

Ši stipendija ne tik suteikė man didelį džiaugsmą, bet ir paskatinimą ištvermingai tęsti savo studijas bei dalyvauti lietuviškame veikime. Ir tai nėra jau taip lengva, nors pas mus visas mokslas yra nemokamas. Vis vien susidaro daug išlaidų — knygos, drabužiai, įvairios kitos mokslo priemonės, omnibusas ir t.t.

Pradžios mokykloje kiekvienus metus baigdavau aukščiausiais pažymiais, taip pat ir gimnazijoje (kolegijoj). Pradėjau šiais metais ketvirtus gimnazijos metus su dideliu entuziazmu.

Savo pasisekimą priskiriu savo motinai. Buvau trejų metų, o mano broliukas dviejų mėnesių, kai mirė mūsų tėvelis. Mama turėjo daug dirbti ir stengėsi mus gerai išauklėti, kad mums nieko netrūktų ir gyvenime nepražūtume. Anie sunkūs laikai mažą mūsų šeimą dar labiau suvienijo. Jau prieš pradėdamas pradžios mokyklą išmokau namuose skaityti. Pamėgau skaitymą, knygas gal ir todėl, kad dėl kojos problemų negalėjau su kitais žaisti per ištisas dienas.

Tikiu šviesia ateitimi. Nežinau dar kokią mokslo šaką pasirinksiu. Man labiausiai patinka inžinerija, nors traukia ir humanistika.

Gautą stipendiją stengsiuos taupyti, kad turėčiau iš ko nusipirkti knygų, kai pradėsiu fakultetą, ir kad neapsunkinčiau per daug savo šeimos. Stengsiuos rimtai studijuoti ir pasiekti savo užsibrėžtąjį tikslą.

Manau, kad tai bus geriausias dėkingumo parodymas savo motinai ir visiems tiems, kurių dėka gavau šią stipendiją.

Su nuoširdžiais linkėjimais, dėkingas –

Gustavas Mažeikis,
Vecinal 2451 y Camino Cibils (Barrio)
Montevideo, Cerro
Uruguay, S. America

1986 m. gegužės 18 d.

Red. pastaba. Kiek matyti iš susirašinėjimo, šis laiškas autoriaus buvo parašytas ispanų kalba ir vyresnio tautiečio išverstas į lietuvių kalbą.

NEKROLOGAI

Rodos, žmogus nei pasižymėjo savo įnašu tautai ar kultūrai, per savo gyvenimą suvalgė tik vagoną duonos, sunešiojo 100 porą batų. O, žiūrėk, tokiam brangiam kaimynui nepagailėta nuopelnų be jokios proporcijos. Panegyrika naudojama aprašant tokio draugo kilnų būdą, tarytum, jis gyveno aplinkui aidint trimitams, be jokių susipykimų, lyg nebūtų smerkęs savęs ir kitų, blaivus ar neblaivus būdamas pridaręs šunybių. Tai liaupsinimas, be kurio lengvai galima apsieiti išeiviškoje spaudoje. **A. G.**

Mažosios Lietuvos fondas

1986 m. birželio mėnesį įnašai į fondą plaukė pasigėrėtinai. Mėnesio pradžioje gauta iš Australijos $622.34, kuriuos atsiuntė inž. H. Glažė, surinkęs juos iš Adelaidėje gyvenančių mums prijaučiančių tautiečių. Pagal atsiųstą aukotojų sąrašą, J. Purvins savo metinį $100 įnašą skiria studijų patarėjo J. Užpurvio studijai apie Saugų tarmę išleisti. U. Vilkienė įnešė $150 su pageidavimu, kad pinigai būtų panaudoti jos brolio, studijų patarėjo Martyno Purvino iliustruotos studijos "Klaipėdos krašto mokyklų draugijos istorija" išleidimui. Nuoširdus ačiū australiečiams aukotojams ir H. Glažei už vajaus organizavimą.

Kanadoje birželio mėnesį į fondą įsijungė su $500 dr. J. Uleckas; su $200 — Liet. kredito kooperatyvas "Parama"; $150 — Petras Šturmas; $100 — Liet. kredito kooperatyvas "Talka" Hamiltone, Valerija Anysienė, Jonas Paškus, Balys Grinius; $50 — adv. Algis Pacevičius, E. Stanaitienė; $25 — C. O. Januškevičiai; $20 — Jonas Kalainis; $10 — Aug. Mylė; Eugenija Urbonaitė, Dalia Armstrong, A. K. Fondo s-ta "Paramoje" (nr. 8032) padidėjo $2057.34.

Fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams. Ačiū Valerijai Anysienei už žodžiu išreikštą pritarimą mūsų darbo reikalingumui ir "Paramos" vedėjui už linkėjimus sėkmės tolimesniame lėšų telkime. Tokia tautiečių finansinė ir moralinė parama įgalins mus netrukus pradėti vykdyti mūsų uždavinius.

Valdyba

Toronto ir Hamiltono lituanistinių mokyklų mokinių grupė dailininkų Tamošaičių sodyboje prie Ontario Kingstono. Stovi — dail. A. TAMOŠAITIS, jo dešinėje sėdi dail. A. TAMOŠAITIENĖ Nuotr. R. Pranaičio

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI

KLB krašto valdyba sudarė sekančios sudėties vyriausią rinkimų komisiją:

*pirmininkas — **Vytautas Skrinskas,***
V. Sendžikas, Leonas Girinis-Norvaiša,
Vytautas Pacevičius, Virginija Kuraitė.

Komisijos adresas: **Vytautas Skrinskas, 116 Wincott Dr., Weston, Ont. M9R 2P6.**

KLB apylinkių rinkiminės komisijos kandidatų sąrašą į tarybą privalo atsiųsti vyriausiai rinkimų komisijai iki 1986 metų rugpjūčio 20 dienos

KLB tarybos rinkimų data — 1986 metų spalio 19 diena

Vyriausia rinkimų komisija išsiuntinės apylinkėm smulkesnę informaciją apie vietinių rinkiminių komisijų sudarymą. Dėl rinkimų eigos kreiptis į KLB vyriausios rinkimų komisijos pirmininką.

KLB krašto valdyba

St. Petersburg, Florida

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ bus paminėta dviem renginiais. Liepos 13, sekmadienį, 3 v.p.p., parke prie "Treasure Island Community Center" rengiama demonstracija, kurioje bus inscenizuotas sovietiškas žmonių trėmimas bei kalinimas. Liepos 19, šeštadienį, 11 v.r., "Treasure Island Community Center" įvyks iškilmingas Pavergtų tautų savaitės minėjimas, dalyvaujant žymiems amerikiečių politikams.

VYSKUPO ANTANO BARANAUSKO 150 metų gimimo sukaktis paminėta birželio 18 d. Lietuvių klubo rūpesčiu (vieneriais metais vėliau). Paskaitą skaitė Aleksas Vaškelis, poetinės vyskupo kūrybos paskaitė G. Gimžauskas ir A. Karnienė. Dalyvavo šimtinė tautiečių.

LIETUVIŲ KLUBO VALDYBOS nutarimu įsteigta kultūrinė sekcija, kurios uždavinys — rūpintis kultūrinės veiklos pagyvinimu.

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ sukaktis paminėta birželio 14 d. Įnašus salėn vėliavas, invokaciją sukalbėjo kun. V. Zakaras. Paskaitą skaitė inž. Jurgis Mikaila. Pluoštą atsiminimų skaitė E. Praninskas. "Žibinto" aktoriai suvaidino nežinomo autoriaus vaizdelį "Trėmimas". **L. Ž.**

Delhi, Ontario

A. a. KAROLIO LUKOŠIAUS mirties metinių Mišios bus atnašaujamos liepos 26, šeštadienį, 10 v.r. Šv. Kazimiero par. šventovėje. Gimines ir draugus prašome dalyvauti bei prisiminti velionį savo maldose.

Žmona, sūnus ir dukra su šeimomis

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

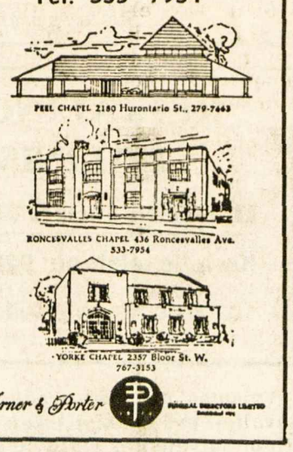

Glencairn, Ontario

PADĖKA

Už pagerbtą mano 65 metų gyvenimo sukaktį ir kartu vardo dieną bei vertingas dovanas mano šventės proga mieliems mano draugams ir kaimynams reiškiu gilią ir nuoširdžią padėką: E. ir A. Bočkam, I. ir J. Birštonam, E. ir J. Bukšaičiam, L. ir V. Bušmanam, A. ir P. Bridickam, A. ir K. Ivanauskam, A. ir A. Jurcevičiam su viešnia Klara iš Lietuvos, Č. Javui, V. Jasui, N. Juknevičiui, Iz. ir A. Gataveckam, E. ir A. Lauciam, A. ir J. Kizam, L. ir Vl. Pevcevičiam, A. ir J. Vaškevičiam, K. Šalčiam. Ypatinga padėka mano žmonai Janei ir dukrai Renatai už daug valandų paaukoto darbo ir energijos, padarant šį mano pagerbimą sklandžiu ir įmanomu.

Tariu nuoširdų ačiū J. Vaškevičiui už mielą tai progai pasveikinimo žodį, taip pat kun. K. Kaknevičiui už gražius ateities linkėjimus mano likusiam gyvenimui.

Esu labai dėkingas visiems, kurie darbu, rūpesčiu ar kokiu nors pasitarnavimu prisidėjo prie sukaktuvinės mano šventės. Jūsų nuoširdumas suteikė man daug džiaugsmo.

Dėkoju ir tiems, kurie negalėjo dalyvauti, bet mane prisiminė. Jūsų visų parodytas nuoširdumas liks neužmirštas likusiame mano gyvenime. **Petras Pakalka**

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos (416)762-7393
namų 248-9458

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)763-4319
namų 848-0234

SOLD
x. De LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, B.Sc.
624-6336 namų 624-2199
allan BROWN
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
1. Liepos 2 – 11
2. Liepos 16 – 30
3. Rugpjūčio 20 – 29
4. Rugsėjo 3 – 17
5. Spalio 8 – 17
Grupes liepos 16 ir rugsėjo 3 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.
V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Dr. Br. Povilaičio mirties metinės bus paminėtos liepos 19, šeštadienį, 11 v.r., Mišiomis Lietuvos kankinių šventovėje ir akademija Parodų salėje.

— Liepos 15 d. iš Lietuvos kankinių šventovės palaidotas lietuvių kapinėse a.a. Rimvydas Skučas, 32 m. amžiaus, iš Montrealio.

— Liepos 12 d. susituokė Algimantas Patašius su Laurie Didulka.

— Rengiasi tuoktis Denis Govėdas su Vilija Juškevičiūte.

— Motinos Teresės labdarai paaukojo: $200 — M. Normantienė; $100 — P. Gulbinskas; $50 — S. J. Sinkevičiai.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms paaukojo: $50 — P. Gulbinskas; $25 — V. Anysienė.

— Parapijai paaukojo: $300 — J. O. Ažubaliai (a.a. kun. P. Ažubalio mirties metinių proga); $100 — P. Gulbinskas; $60 — J. Prišas, J. Jankauskas, A. J. Kuncaičiai; $50 — O. Kurpienė.

— Anapilio fortepijono vajui iš vazų pardavinėjimo dar gauta $894.02.

— Mišios liepos 20, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Monkevičių mirusius, 11 v.r. — už a.a. Bronių Znotiną; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Oną ir Antaną Dumčius, 11 v.r. — už a.a. kun. Petrą Patlabą.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje patvirtinta nauja narė L. Stanulytė. Dr. G. Bijūnienės anglų kalbos kursams parūpintos patalpos.

— Pagal naują LN bingo leidimą pradėta ir nauja bingo darbotvarkė, kuri buvo LN valdybos patvirtinta. Jau įmontuoti nauji bingo lošimui sekti aparatai.

— Statybos komisija šiuo metu mėgina išspręsti legalias statybos problemas planuojamiems slaugos namams.

— Pataisytas įvažiavimas į LN auto aikštę.

— Ruošiamasi bendrai LN ir "Atžalyno" gegužinei liepos 27 d. Ši gegužinė šiemet įvyks kiek vėliau, nes "Atžalynas" gastroliuoja "Expo 86" Vankuveryje ir Kanados vakaruose.

PADĖKA

Vilniaus krašto lietuvių sąjunga Kanadoje nuoširdžiai dėkoja dr. J. Uleckui ir dr. Marijai Arštikaitytei-Uleckienei už mielą sveikinimą vilniečių sąskrydžio proga ir dosnią $200 auką vilniečių veiklai paremti.

Steponas Varanka,
pirmininkas

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms už didelį rūpestį ir darbą, ruošiant man tokį nuostabų bei įspūdingą mergvakarį.

Ypatingai dėkoju vyriausiai rengėjai D. Puterienei ir jos padėjėjoms: A. Mašalienei, E. Jaškienei, G. Valaitienei, R. Girdauskienei, L. Underienei, Danguolei Pranaitienei ir J. Melnykaitei.

Taip pat esu labai dėkinga R. Stravinskaitei, I. Smolenskienei, R. Juzukonienei, R. Stravinskienei, kurios taip skaniai paruošė maistą; H. Žuliui ir Mrs. Lisowskienei, kurių gėlių puokštės puošė salę.

Esu labai dėkinga L. Kuliavienei už puikią vakaro programą. Už nuoširdžius sveikinimus dėkoju vyriausiai pamergei A. Buczek, D. Viskontienei, sveikinusiai "Volungės" choro vardu. Už ypatingai gražiai paruoštą rengėjų ir viešnių albumą nuoširdi padėka R. Rygelienei.

Visoms viešnioms ir rengėjoms dėkoju už puikias dovanas, kurias Romas ir aš dažnai matydami, prisiminsime Jūsų nuoširdumą. Dar kartą ačiū visiems –

Daina Čepulytė

Aprašyme apie "Vilniaus" paviljoną "TŽ" 27 nr. buvo pažymėta, kad pyragų paruošime bei pardavime dalyvavo ir KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių par. skyrius. Paaiškėjo, kad minėtas vienetas prie KLB Toronto apylinkės rengto paviljono nebuvo prisidėjęs. Darbu, pyragais ir aukomis prisidėjo Anapilio moterų būrelis, kuriam KLB Toronto apylinkės valdybos vardu reiškiu nuoširdžią padėką ir atsiprašau už pasitaikiusią klaidą.

Algirdas Vaičiūnas,
KLB Toronto apylinkės pirm.

Patikslinimas. "TŽ" 27 nr. išspausdintos užuojautos tekste pažymėta pavardė S. Kudaba; turi būti J. Kudaba.

Leidykla "The University of Toronto Press" išleido dviejų tomų veikalą "Ucrainica at the University of Toronto Library: A Catalog of Holdings". Tai 1900 puslapių studija, paruošta ukrainistikos katedros vedėjo dr. Paul R. Magocsi su pagalbininkų talka. Kaina — $75.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Ryšium su Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmėm Romoje parapija organizuoja kelionę 1987 m. birželio 11-25 d.d. Po iškilmių Romoj vyks į Asyžių, Florenciją, Paduvą, Veneciją, Pizą, Monte Carlo, Carcasson, Avignoną, Liurdą, Paryžių ir iš Amsterdamo grįšime į Torontą. Kelionės kaina, įskaitant tris valgius į dieną, A klasės viešbučius ir patarnavimus — $2,595. Registruotis jau galima klebonijoj, paliekant $250 įmoką. Patartina apdrausti kelionės pinigus ir paimti kelionės atšaukimo (cancellation) draudą, kad ligos or kokios kitos nelaimės atveju nedingtų pinigai, ypač kai jau viskas bus įmokėta.

— Susituokė Vida Remeikaitė su Douglas Muche.

— Pakrikštytas Adam-Michael-Shawn, Kornelijos (Buteikaitės) ir John McKinlay sūnus.

— Religinio seminaro vakaras bus liepos 16 d., 7.30 v.v.

— Maldininkų kelionei į Midlando kankinių šventovę registracija — parapijos raštinėje. Kelionė įvyks rugpjūčio 3 d., Mišios — 2.30 v.p.p. Autobusas išvažiuos iš klebonijos kiemo 11.30 v.r. ir sugrįš apie 7 v.v.

— Parapijai aukojo: a.a. Edvardas Davidonis (palikimu) $2,500, B. A. Rickevičiai $1,000, V. O. Marcinkevičiai $100, A. A. Šmigelskiai $100, St. Vaitekūnienė $100; pranciškonų klierikų fondui: M. Gečienė $100, St. Vaitekūnienė $50; religinei Lietuvos šalpai: M. Gečienė $100, St. Vaitekūnienė $50, O. Spurgaitis $10.

— Mišios liepos 20, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Juozą Kaulių, 9.20 v.r. — už a.a. Vytautą Gurauską ir Joną Rudaitį, 10.15 v.r. — už a.a. Konstanciją Poškienę ir Petrą Jutelį, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. padėkos intencija.

Intensyvus anglų kalbos kursas suaugusiems bus dėstomas š. m. liepos ir rugpjūčio mėnesiais du kartus per savaitę Toronto Lietuvių namuose (bibliotekos patalpose III a.) 6-8 v.v. pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Registruotis pas dr. G. Bijūnienę tel. 621-1638 apie 8-10 v.v. Priimama ne daugiau kaip 10 asmenų.

Nepaprastoji ateitininkų konferencija, kurion suvažiuos atstovai iš daugelio Š. Amerikos miestų, įvyks Toronte š. m. rugpjūčio 15-17 d.d. Prisikėlimo parapijos ir N. Pr. Marijos seserų vienuolyno salėse. Numatyta plati programa. Dalyvauti kviečiami visi ateitininkai. Balsavimo teisę turės tiktai atstovai — jaunučių, moksleivių, studentų ir sendraugių. Atstovai renkami nuo 10 narių vienas. Tai turėtų padaryti ir Toronto ateitininkai prieš konferencijos pradžią. Minėtą konferenciją rengia Ateitininkų federacijos valdyba bei taryba, o Toronte sudarytas rengėjų komitetas vietinio pobūdžio reikalams.

Dr. Angelė ir Sigitas Kazlauskai Kun. P. Ažubalio vardo stipendijų fondui velionies mirties metinių proga paaukojo $100. Norintieji ta proga paaukoti minėtam fondui prašomi rašyt čekius: Rev. Peter Ažubalis Scholarship Fund ir siųsti fondo iždininkui V. Dauginiui (1613 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6) arba pirmininkei dr. A. Kazlauskienei (128 Dunn St., Oakville, Ont. L6J 3E2).

Kun. P. Ažubalio vardo stipendijų fondas, paskyręs 500 dol. paramą Gustavui Mažeikiui Urugvajuje, gavo padėkos laišką iš jo paties ir jo tautinių šokių grupės vadovo dr. Alfr. Stanevičiaus, kuris tą stipendiją įteikė per margučių šventę lietuvių parapijos salėje. Meninę programą atliko vaikų tautinių šokių grupė "Rintukas" ir jaunių grupė "Jaunasis ąžuolynas", kuriai priklauso ir Gustavas Mažeikis.

Prašymai stipendijai

Kun. P. Ažubalio vardo stipendijų fondo valdyba praneša, kad prašymai stipendijai gauti naujiem mokslo metam priimami iki š. m. rugsėjo 15 d. Prašymus su trumpu savo studijų ir lietuviškos veiklos aprašymu siųsti fondo pirmininkei šiuo adresu: Dr. A. Kazlauskienė, 128 Dunn St., Oakville, Ont. L6J 3E2. Pirmenybė teikiama studijuojantiems lituanistinius arba su jais artimai susijusius mokslus ir besireiškiantiems lietuviškoje veikloje. **Inf.**

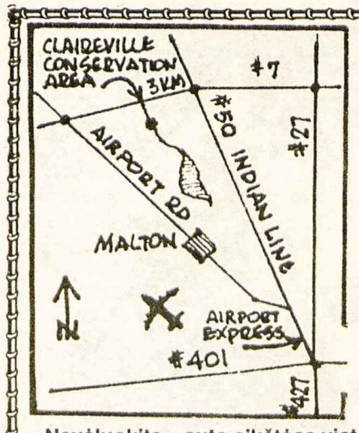

Kviečiame visus į **GEGUŽINĘ**

liepos 27, sekmadienį, 12 valandą,
Clairville Conservation Area.

Vienintelis įvažiavimas į parką: 3 km į vakarus nuo greitkelių 7 ir 50 sankryžos.

Jauniems ir antros jaunystės asmenims pritaikytos programos. Užkandžiai – vaisvandeniai – ledai.

Autobusas išeina nuo Toronto Lietuvių namų 12.30 val. po pietų.

RENGĖJAI: Lietuvių namai (vyrų būrelis) ir tautinių šokių grupė "Atžalynas"

Nevėluokite – auto aikštėse vietos ribotos

KVIEČIAME DALYVAUTI ***nepaprastosios***
ATEITININKŲ *konferencijos*

akademijoje, iškilmingoje vakarienėje ir jaunimo šokiuose

Prisikėlimo parapijos salėje (1021 College St., Toronto, Ontario)
rugpjūčio 15, penktadienį:

5 v.p.p. — akademija: *Stasys Šalkauskis ir Pranas Dovydaitis.*
7 v.v. — iškilminga vakarienė
9 v.v. — jaunimo šokiai

Bilietus prašome iš anksto užsisakyti telefonu **445-4521** arba **536-4537.** Bilietų kaina — $14.00, moksleiviams ir studentams — $8.00.

Rengėjų komitetas

Mohawk ***Furniture Company Ltd.***

137 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. 537-1442

Pranešame** savo gerbiamiems klientams, kad šiuo metu mūsų parduotuvėje vyksta* ***didelis galutinis

baldų išpardavimas.

Kviečiame apsilankyti, apžiūrėti ir įsigyti baldų, labai nupigintomis kainomis.

Laisvojo pasaulio latvių dienos įvyko Toronte š. m. liepos 1-6 dienomis. Programoje — dainų ir tautinių šokių šventė, įvairūs koncertai, suvažiavimai, vaidinimai. Dainų ir tautinių šokių šventė įvyko "Maple Leaf Gardens", rinktinių grupių bei paskirų menininkų koncertai — "Ontario Place", "Roy Thompson Hall" ir "Royal York" viešbučio salėje. Dalyvavo apie 1000 dainininkų, apie 1000 šokėjų, 1,500 svečių iš įvairių pasaulio kraštų. Bendros pamaldos buvo anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje. Liepos 3 d. prie Toronto rotušės įvyko demonstracija protestuojanti prieš sovietinį Latvijos pavergimą. Dalyvavo apie 1,200 asmenų. Kalbas pasakė Toronto burmistras A. Eggletonas, Laisvojo pasaulio latvių bendruomenės pirm. dr. O. Pavlovskis, Kanados latvių federacijos pirm. F. Kronbergas ir kiti. Žygiavo latviai ir gatvėmis, eidami į "Maple Leaf Gardens" areną. Didžiojoje spaudoje neteko pastebėti aprašymų, išskyrus recenziją koncerto, įvykusio "Roy Thompson Hall". Ją išspausdino "The Toronto Star" 1986. VII. 7 laidoje. Į latvių renginius šį kartą etninės spaudos atstovai nebuvo pakviesti.

Daugiakultūrių reikalų įstaiga atidaryta Toronte (720 Spadina Ave.). Jos vedėju paskirtas John Nicholls, informacijos reikalams — Paul Hardy (tel. 416-973-5400). Įstaigos tikslas — padėti etninėm organizacijom įvairiuose kultūrinės veiklos reikaluose. Įstaigą suorganizavo buvęs Kanados daugiakultūrių reikalų ministeris Otto Jelinek. Dabar jos veikla priklauso nuo naujojo valstybės sekretoriaus ir daugiakultūrių reikalų ministerio David Crombie.

Kanados daugiakultūrių reikalų ministeris Otto Jelinek pranešė spaudai, kad 1987 m. pavasarį įvyks speciali konferencija "Folk Arts and Culture", kuri gvildens etninių grupių puoselėjamą meną, jų poreikius ir ateities planus dešimčiai metų. Konferencija apims muziką, šokį, dramą ir kitas etninio meno šakas. Konferencijos planavimą ministeris pavedė naujai sudarytai grupei "Canadian Heritage Services Group". Telefonas informacijai: Barbara Malone (819) 997-9900.

Dr. GINA J. GINČAUSKAITĖ,
optometristė,
ATIDARĖ SAVO KABINETĄ
1551 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
ir priima pacientus pagal susitarimą tel. 532-7115.
Susitarus priima pacientus ir vakarais.

REIKALINGAS DVIKALBIS CIVILINIS INŽINIERIUS, mokąs lietuvių ir anglų kalbas.
Kreiptis telefonu: 928-5929, Home Works Centre,
102 Bloor St. W., Suite 340, Toronto, Ont. M5S 1M8

Vytautas Jonaitis praėjusią savaitę buvo sunkiai sužeistas Bloor gatvėje ties Lietuvių namais pralekiančio automobilio. Palengva gerėja šv. Juozapo ligoninėje.

Andrew Witer, Parkdale-High Park apylinkės atstovas Kanados parlamente, š. m. birželio 19 d. parlamento posėdyje padarė pareiškimą baltiečių sibirinių trėmimų metinių proga. Esą Sov. Sąjunga tuos trėmimus pradėjo 1941 m. ir iki šiol ištrėmė iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos 760,000. Jiems prisiminti buvo surengtos ekumeninės pamaldos. "Tos pamaldos taipgi primena mums dabartinę sovietų priespaudos ir bauginimo politiką, nukreiptą prieš Katalikų Bendriją tose šalyse. 1983 m. sovietai suėmė du vadovaujančius Katalikų Bendrijos kunigus — Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių, pradininkus Katalikų komiteto tikinčiųjų teisėm ginti. Jie buvo nuteisti kalėti 10 metų. Gausūs protestai ir 123.000 lietuvių parašų peticija prašė juos paleisti. Aš skatinu savo kolegas ir užsienio reikalų ministerį (p. Clark) prisidėti savo balsais prie tų pastangų paveikti tą priespaudos režimą, kad atstatytų pagrindinę žmogaus teisę į religijos laisvę". Tai ne pirmas šio atstovo pareiškimas Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių klausimu. Jis turėtų susilaukti gausių padėkų laiškais arba telefonu. Adresas: Mr. A. Witer, 1673 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Tel. (416) 535-6593.

"Paramos" steigėjui a.a. Jurgiui Strazdui pagerbti Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" paaukojo "Tėviškės žiburiams" $100.

A. a. Petronelės Grajauskienės atminimui Saliklių ir Krakaičių šeimos paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

A. a. Emos Javienės atminimui Wasagos Gerojo Ganytojo misijos moterų būrelis paaukojo "Tėviškės žiburiams" $30.

Moterų savaitraštis "Woman's World" leidžiamas JAV-se ir skaitomas torontiečių, 1986. VII. 8 laidoje išspausdino reportažą apie Pitsburgą bei jo įdomybes. Įvairių nuotraukų eilėje matyti ir lietuvių moterų grupė su plakatu "Lithuanians of Western Pennsylvania".

Žurnalas "Ontario Living" savo bendradarbių grupėje turi ir Antaną Šileiką, kuris pradėjo rašyti spalvingus straipsnius apie įdomiąsias Ontario provincijos vietoves. Žurnalo redaktorė Liz Primeau 1985 m. balandžio numerio vedamajame gėrisi savo bendradarbio pastabumu, jo sugebėjimu atskleisti provincijos grožį, kurio dažnai nepastebi miesto gyventojai. A. Šileika jau yra aprašęs Markdale ir Fleshertoną (balandžio mėn. laidoje) ir New Wasaga Beach (rugpjūčio laidoje). Pastarosios turistinės vietovės aprašymui paskirti net septyni puslapiai. Abu straipsniai gausiai iliustruoti spalvotomis nuotraukomis.

MONTREALQUE

Mūsų mielai ir didžiai gerbiamai Dėdienei

MARIJAI AUKŠTAITEI,

sulaukusiai garbingos 90 metų amžiaus sukakties, linkime Dievo palaimos ir daug gražių dienų –

Genutė Kudžmienė-Navikėnaitė
Rimas Navikėnas ir jų šeimos

Danutė Beniušytė susižiedavo su čikagiškiu Rimantu Žemaitaičiu birželio 28 d. Ta proga Danutės tėvų Micheline ir Algio namuose buvo suruoštos vaišės, kuriose dalyvavo gausus būrys giminių bei artimųjų. Vestuvės numatomos rugpjūčio mėnesį.

Liucijos Sušinskaitės ir Kevin Boucher sutuoktuvės įvyko liepos 5 d. AV šventovėje.

A. a. Vincentas Kiniauskas, 83 m. amžiaus, Montrealio "Carling" alaus daryklos pensininkas, mirė birželio 29 d. Portage La Prairie, Man. Ten ir palaidotas. Liūdi žmona, keturios dukterys, devyni vaikaičiai ir kiti giminės.

Kristina ir Danius Makauskai susilaukė dvynukių. Stefutė džiaugiasi sesutėmis, o seneliai Bronė ir Antanas Bendžiai bei Bronė ir Mečislovas Makauskai — dukraitėmis.

A. a. Marija Giviėnė-Žemaitytė, 94 m. amžiaus, mirė birželio 30 d. Palaidota iš AV šventovės liepos 3 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Velionės liūdi dvi dukterys, keturi sūnūs, dvylika vaikaičių, septyni provaikaičiai ir plati giminė. **B. S.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	——	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	——
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	——
Sekmadieniais	10.30-12.30	——	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMAS šešių kambarių butas su balkonu ir atskiru įėjimu. Kambariai yra naujai atremontuoti. Arti Prisikėlimo šventovės ir viešo susisiekimo (TTC). Skambinti tel. 588-4744 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA medicininškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

LIETUVĖ MOTINA sutinka savo namuose prižiūrėti dvejų metų ar vyresnius vaikučius Jane ir Annette rajone. Skambinti Ritai tel. 767-0529 arba 656-3634 Toronte.

PRITYRĘS STUDENTAS dažytojas atlieka namų-butų dažymą iš lauko ir vidaus. Sąžiningas darbas, pigi kaina. Skambinti Dariui tel. 763-4780 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

KAS VAŽIUOJA į Tėvynę, gal galėtų nuvežti truputį dėvėtą puspaltį, dovanotą invalidui. Atsilyginsiu pagal susitarimą. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu.

REIKALINGA MOTERIS pagaminti pietus dviem asmenim apie 6 v. vakaro. Galimybė yra gyventi vietoje. Dėl susitarimo skambinti tel. (416) 767-8391 arba rašyti adresu 2 Langmuir Cres., Toronto, Ont. M6S 2A7.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir prausykla; yra vieta automobiliui. Skambinti tel. 743-8727 Toronte.

NERŪKANČIAM ir svaigalų negeriančiam 25 metų vyrui reikalingas vieno miegamojo butas Toronte. Skambinti tel. (collect) 1-935-7459.

REIKALINGI lietuviškai kalbantys tautiečiai-tės, galintys pagloboti dvejų bei ketverių metų berniuką ir mergaitę nepilną laiką liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir visą laiką — nuo rugsėjo mėnesio. Darbas apima ir lietuvių kalbos mokymą. Taip pat jieškome globėjų vaikams vakarais ir savaitgaliais. Gyvename visai arti Bloor-Jane požeminio traukinio stoties. Skambinti vakarais dr. A. Pliopliui tel. 762-4181 Toronte.

PUIKUS TRIJŲ MIEGAMŲJŲ VASARNAMIS, paruoštas gyventi žiemą. Iš lauko ir vidaus apkaltas kedro medžiaga. Priėjimas prie Georgian Bay lietuvių rajone. Pilna kaina — $72,000.00. Skambinti Bob Drinkwalter tel. 686-3636 arba Wayne Smith tel. 538-1479, Bowes and Cocks Ltd. Realtor, Orillia, Ont.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.